

št. 235 (21.168) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vsasi Žakriž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženih Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

ČETRTEK, 9. OKTOBRA 2014

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

4 1 0 0 9

1,20 €

Gherghetta,
politika in
stroka:
kdo je kaj?

SANDOR TENCE

Predsednik Pokrajine Goriča Enrico Gherghetta, sicer nekdajni deželni svetnik, je glasno ocenil, da je bila včerajšnja deželna avdicija o uplinjevalniku ob Timavi popolnoma nepotrebna. Gherghetta, ki zdaleč ni diplomat, je prepričan, da bi se morala o plinskem terminalu opredeliti stroka in ne politika oziroma stranke.

Politik iz vrst Demokratske stranke ima deloma prav, ko trdi, da so takšne avdijije nepotrebne in v marsičem »passé«. Vprašati pa se je treba, kakšni bi bili odzivi, če bi deželni svet obšel vprašanje t.i. mihi uplinjevalnika, če bi vse preustil stroki in deželni upravi, ki je pristojna za to področje. Prav lokalne skupnosti večkrat očitajo »visoki« politiki, da jih ne posluša in da se vse bolj odmira o realnega življenja.

Pri odločanju o tako pomembni zadevi, kot je plinski terminal, so potreba stališča strokovnjakov in politikov, a ne v smislu strankarskega kupčekanja, na katerega je opozoril Gherghetta. Potrebujemo neodvisno stroko, ki ne sme biti pogojena od politike, ter obenem modre politike, ki se ne smejo naslanjati le na sedanjost, ampak morajo imeti pred sabo prihodnost.

Včerajšnja avdicija ne bo odločila za usodo uplinjevalnika ob Timavi, o katerem bodo itak odločali v Rimu. Ni pa bila izguba časa. Če bi bilo tako, bi potem lahko kar tako odpisali lokalne uprave in krajevne skupnosti.

RIM - Razprava o zaupnici se je med spori in kontestacijami zavlekla v pozne ure

Nočna bitka v senatu za zakon o reformi dela

Milanski vrh EU o zaposlovanju z različnimi poudarki

BRUSELJ - S 112 glasovi proti in 13 za

Odbora zavrnila kandidaturo Alenke Bratušek za komisarko

BRUSELJ - Odbora za energijo in okolje v Evropskem parlamentu sta negativno ocenila slovensko komisarsko kandidatko za podpredsednico za energetsko unijo Alenko Bratušek. Za je glasovalo 13 članov odborov, proti 112, dva sta bila vzdržana. Člani odborov so najprej odgovarjali na vprašanje, ali je kandidatka ustrezna za prevzem komisarskega položaja. Ker je bil izid glasovanja o tem vprašanju negativen, o ustreznosti resorja, ki ji je bil dodeljen, sploh niso glasovali. Se-

daj pričakujemo nov predlog slovenske vlade, je po glasovanju dejal predsedujoči odboru za energijo Jerzy Buzek iz vrst desnosredinske Evropske ljudske stranke.

Novi predsednik evropske komisije Jean-Claude Juncker včeraj izida glasovanja ni komentiral. Slovenski premier Miro Cerar pa je že povedal, da bo moralna vlada nemudoma poiskati novega ustreznega kandidata.

Na 2. strani

RIM - Kot po pričakovanju je bil v parlamentu včeraj razburljiv dan. Renzi je pričakoval, da bo na zaključnem večernem posegu na gospodarskem vrhu EU v Miljanu lahko oznamil, da je vladni predlog o reformi dela v senatu dobil zaupnico, a se to ni zgodilo. V senatu je po posegu ministra za delo Polettija in ministrica za reforme Boschijeve ves dan potekala vroča razprava. Napetost pa je s številnimi kontestacijami senatorjev, zlasti iz vrst Gibanja 5 zvezd, prerasla tudi v ostra prerekanja in tudi kakšen poskus fizičnega obračunavanja. Tako je moral predsedujoči Pietro Grasso večkrat prekiniti razpravo, nekdo pa je vanj tudi zalučal debelo knjigo s pravilnikom senata.

Do večernih ur se ozračje ni umirilo in razprava se je zavlekla v pozne ure, glasovalne izjave pa so prišle na vrsto malo pred polnočjo, tako da v redakciji nismo uspeli zabeležiti razpleta in rezultata glasovanja.

Na 11. strani

KOBANE Kurdi uspešno zavračajo napade ISIS

DAMASK - Kurdske sile so na območju sirskega mesta Kobane na meji s Turčijo ob podprtosti okrepljenih zračnih napadov mednarodne koalicije uspele odvrniti pripadnike skrajne Islamske države, ki si prizadevajo vzpostaviti nadzor nad mestom. V Turčiji so se nadaljevali prokurdski protesti za pomoč obleganemu mestu, ki so zahtevali smrtne žrtve.

Na 11. strani

DEŽELNI SVET - Avdicija o načrtu Smart Gas Zelo različna mnenja o »minik« uplinjevalniku

TASI: še en teden časa za prvi obrok

Na 4. strani

Prometnih zapor v Gorici še ni konec

Na 12. strani

Osnovnošolci pripravili turistični zemljevid Brd

Na 13. strani

»Azzurre« korak do polfinala SP

Na 16. strani

GORICA - Predlog univerzitetnega konzorcija Tržaška in videmska univerza pod isto streho

12

RIM - Parlament V komisiji tudi o manjšinskih časopisih

RIM - Komisija za kulturo, znanost in izobraževanje, ki deluje pod okriljem poslanske zbornice, se v teh tednih ukvarja z zakonskim predlogom Gibanja 5 zvezd, ki zahteva ukinitev javnega finančiranja založniških dejavnosti. Na včerajšnji avdiciji so poslanci prisluhnili tudi mnenju združenja založnikov FIEG in enotnega novinarskega sindikata FNSI. Oba sta izrazila potrebo po ohranitvi javnega financiranja predvsem za manjše časopise, med katerimi sta izpostavila manjšinske medije.

Na 3. strani

Fido&Co
SALON ZA NEGO KUŽKOV V SEŽANI

INFO&NAROČANJE
NA ŠT: +386 (0)40 242 888

SMO LE MINUTO ODDALJENI OD BIVŠEGA MEJNEGA PREHODA FERNETIČI - NA TERMINALU, TIK OB POŠTNEM URADU.

KUPON 5€

Fido&Co
SALON JE PRILAGOJEN TUDI VELIKIM PASMAM

IZREŽITE KUPON V VREDNOSTI 5 EVROV IN GA OBVEZNO PREDLOŽITE PRED NEGO VAŠEGA KUŽKA. KUPON JE VNOVČLJIV PRI NASLEDNJI NEGI. PROMOCIJA VELJA ZA NOVE STRANGE SALONA.

BRUSELJ - Odbora za energijo in okolje s 112 glasovi proti 13 zavrnila slovensko kandidatko

Alenka Bratušek ne bo evropska komisarka

BRUSELJ - Odbora za energijo in okolje v Evropskem parlamentu sta negativno ocenila slovensko komisarsko kandidatko za podpredsednico za energetsko unijo Alenko Bratušek. Za je glasovalo 13 članov odborov, proti 112, dva sta bila vzdržana. Sedaj je na poteki slovenska vlada, poudarjajo evropski poslanci. Člani odborov so najprej odgovarjali na vprašanje, ali je kandidatka ustrezna za prevzem komisarskega položaja. Če je izid glasovanja o tem vprašanju negativen, potem o drugem vprašanju, ali je resor, ki ji je dodeljen zanjo ustrezni, sploh ne glasujejo.

Sedaj pričakujemo nov predlog slovenske vlade, je po glasovanju dejal predsedujoči odboru za energijo Jerzy Buzek iz vrst desnosredinske Evropske ljudske stranke (EPP). Po njegovem mnenju bi bilo dobro, če bi slovenska vlada vzpostavila stik s prihodnjim predsednikom Evropske komisije Jean-Claudom Junckerjem in se dogovorila o resorju. Ne želimo, da bi menjavali preveč resorjev, je še izpostavil.

Na vprašanje, kaj se bo zgodilo zdaj, mora odgovoriti Slovenija, je dejal tudi evropski poslanec iz vrst evropskih socialistov Matthias Groote. Evropski socialisti vztrajajo, da Slovenija predlaga žensko, o imenih pa ni žezel ugibati, češ da je to odločitev slovenske vlade.

Veliko stvari je še odprtih, ne samo v primeru slovenske kandidatke, tudi sicer, v naslednjih dneh se bodo še mešale kar-te, še nekaj dinamike bo tukaj v hiši, pa je komentiral evropski poslanec iz vrst evropskih liberalcev Ivo Vajgl.

Premier Miro Cerar je v odzivu na novico, da sta pristojna odbora slovenski kandidatki za podpredsednico Evropske komisije Alenki Bratušek podelila negativno oceno, danes v Milanu dejal, da bo moralna vlada nemudoma poiskati novega ustreznega kandidata, vendar o imenih za zdaj še ne želi govoriti.

Cerar: Takoj bomo iskali novega kandidata

Slovenski premier, ki je za novico o negativni oceni za Bratuškovo izvedel ob robu izrednega vrha EU o zaposlovanju v Milanu, je dejal, da je sedaj na vladni, da sprejme odločitev o prihodnjem kandidatu. Kot predsednik vlade se bo zavzel za to.

da vlada nemudoma najde novega ustrez-nega kandidata, saj časa po njegovem ni več dovolj. Odločitev o novem kandidatu oz. kandidatki mora biti znana v prihodnjih dneh, je dejal in dodal, da je pred vlado zah-tevna naloga

Cerar je sicer v izjavi za slovenske novinarje tudi izrazil obžalovanje, da je prislo od zavrnitve, kajti če bi Bratuškova uspeila s kandidaturo, bi Slovenija dobila pomembno podpredsedniško mesto in pomemben resor. Glede novega kandidata je predsednik SMC dejal, da bo tudi njegova stranka iskala novega kandidata, vendar pa se bodo morali o tem vprašanju posvetovati tudi vsi koalicijski partnerji.

O morebitnem razpletu glede tega, ali bo Slovenija ohranila podpredsedniški položaj, na katerega je bila kot kandidatka predlagana Bratuškova, Cesar ni želel ugebati. Predsednik vlade za zdaj tudi ne želi govoriti o imenih.

Iz opozicije pričakovan odzivi, v ZaAB molčjo

Iz opozicijskih vrst v Sloveniji so prišli pričakovani odzivi na negativno očeno pristojnih odborov slovenske kandidatke za evropsko komisarko Alenke Brat

datke za evropsko komisarko Alenike Bratušek. V ZaAB, ki ga vodi Bratuškova, pa so se zavili v molk.

Evropska poslanka iz vrst SDS Romana Tomc meni, da je prepričljiva zavrnitev Bratuškove posledica njenega nastopu na ponedeljkovem zaslišanju v Evropskem parlamentu. Bratuškova je po oceni Tomčeve imela enkratno priložnost, da po kaže strokovnost, splošno razgledanost in evropsko usmerjenost, a je ni izkoristila. Na-

sprotno, meni Tomčeva, saj da je Bratuškova s svojo nekompetentnostjo sebe in Slovenijo postavila v izjemno neprijeten položaj.

Poslanec ZL Matej T. Vatovec je za STA ocenil, da zavrnitev Bratuškove zaugled Slovenije ne pomeni nič hujšega. »Gre za politično funkcijo, ki je bila podkrepljena s slabo izbiro kandidatke, kar ka-

Krepljena s slabom izbirko kandidatke, kar kaže na to, da bi morali spremeniti način predlaganja evropskih komisarjev,« je dejal. V ZL se zavzemajo za to, da bi komisarje izbirali na bolj demokratičen način, na volitvah. V takšnem primeru Bratuškova verjetno ne bi postala kandidatka za komisarko, domneva Vatovec.

Alenka Bratušek je
v obeh pristojných
odboriach prepríčala
že 13 od 125
evropských
poslancov

ARHIV

JOURNAL OF CLIMATE

ČEDAD - Jutri Kapljice zgodovine in kulture

ČEDAD - Kulturno društvo Ivan Trinko, Družina Giovannija Costantinija, Zveza slovenskih izseljencev FJK- Slovenci po svetu, ustanova ERAPLE Furlanije Julij-ske krajine, Centro Studi La Parabola ponujajo tudi letos »Kapljice zgodovine in kulturne«. Prireditev z naslovom »Človek, vojna, mir« bo jutri ob 20. uri v Palaciji Costantini v Čedadu (Ul. Trinko 19) in je posvečena prvi svetovni vojni. Po uvodnem pozdravu predsednika deželnega sveta Franca Iacopa bosta Željko Cimprič (Kobariški muzej) in Zdravko Likar (Fundacija poti miru v Posočju) z moderatorjem Miho Obistom razpravljala o vojni, spominih in poteh miru. Za glasbene utrinke bodo poskrbeli duo Elisa Ilovele (sopran) - Davide Tomasetig (klavir) in Stefano Fornasaro (flavta) ter Andrea »Cian« Blasetig (live electronics), ki se stavlja skupino Etta Aman Tribute, za literarnega pa Antonella Bukovaz z branji iz dnevnika »Taccuino di Caporetto. Diario di guerra e di prigionia«. (NM)

vinski razvoj, sodobno razčlenjeno strukturo in delovanje ter številne izzive in razvojne perspektive, ki ga v prihodnje še čakajo. V posebnem poglavju so v obliki intervjujev zbrani spomini in pričevanja nekaterih ustanovnih članov, nekda njih ravnateljev in raziskovalcev, priloge združujejo glavne znanstvene dosežke inštituta in prikazujejo njegovo bogato bibliografijo. Gre torej za publikacijo, ki opozarja na utrjeno vlogo inštituta v ustvarjanju in posredovanju znanja o Slovencih v Italiji, v povezovanju in usmerjanju manjšinskega intelektualnega potenciala, nazadnje pa tudi v spodbujanju medkulturnega sožitja in sodelovanja v čedalje bolj odprttem slovenskem in italijanskem kulturnem prostoru.

vensko-italijanskem kontaktinem prostoru. Jutrišnja slovesnost predstavlja svečani vrh strokovnih in promocijskih dogodkov, ki jih je SLORI priredil ob proslavljanju 40. obletnice vseh treh pokrajinah, kjer je prisotna slovenska narodna skupnost v Italiji. S tovrstnimi pobudami je začel že pred poletjem, ko je v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo in videmsko

SLORI - Jutri v Narodnem domu v Trstu slovesnost ob štiridesetletnici ustanovitve

Ob spominih na minula štiri desetletja tudi o razvoju, izzivih in perspektivah

TRST - Jutri popoldne bo Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI) v Veliki dvorani Narodnega doma v Trstu (začetek ob 15.30) proslavlil 40. obletnico ustanovitve (1974-2014). Pomemben jubilej želijo na inštitutu obeležiti s svečanim dogodkom, na katerega so povabili vse sedanje in nekdajne člane, predstavnike vodstvenih organov, sodelavce, partnerje in predstavnike številnih institucij ter akademsko-raziskovalnega sveta v Italiji, Sloveniji in drugih sosednjih državah. Po uvodni projekciji fotografskih utrinkov štirih desetletij delovanja inštituta, ki jih bo glasbeno spremljal mladi kitarist Glasbene matice Tjaš Leghissa, bo navzoče nagovoril predsednik SLORI dr. Milan Bufon. Sledili bodo pozdravi gostov, podelitev priznanj za prispevek k razvoju inštituta in nagrade natečaja SLORI 2014 za diplomska ter poddiplomska dela. Program bo zaključila glasbena točka. Slovesnost bo povezovala radijska in televizijska urednica ter voditeljica, nekdajna sodelavka inštituta Vida Valencič. Svojo udeležbo na slovesnosti so potrdili slovenski mi-

univerzo v Špetru organiziral znanstveni posvet o sodobni literarni ustvarjalnosti v Beneški Sloveniji. Septembra sta nato sledili predstavitev dveh novih knjižnih produkcij inštituta, in sicer monografije Nataše Gliha Komac Ljudska religioznost v Kanalski dolini: O umiti in v prt zaviti lobanji (12. septembra v prostorih Slovenskega kulturnega središča Planika v Ukvah v sodelovanju z Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU) in znanstvene publikacije Susanne Pertot in Marianne Kosic Jeziki in identitet na precepu (26. septembra v prostorih Trgovskega doma v Gorici). Pobude ob praznovanju 40. obletnice se bodo sklenile z okroglo mizo, ki jo inštitut načrtuje sredi decembra v Ljubljani, in sicer v tesnem sodelovanju z dolgoletnim partnerjem, Inštitutom za narodnostna vprašanja.

DEŽELNI SVET - Razgibana avdicija pred pristojnima komisijama

Razlogi za in razlogi proti uplinjevalniku ob izlivu Timave

TRST - Velika gospodarska priložnost ali energetski objekt, ki bo okoljsko prizadel širše območje ob izlivu Timave? Te dileme ni razrešila včerajšnja precej razgibana avdicija o t.i. mini uplinjevalniku, ki ga družba Smart Gas načrtuje v tržiški občini ob meji z devinsko-nabrežinsko. Razrešitev te dileme sicer ni bila cilj avdije, ki je v dvorano deželnega sveta privabila zastopnike lokalnih uprav, javnih ustanov in »zainteresirane« javnosti, od naravovarstvenikov do jusrjev in sindikatov. Pobuda ne bo imela praktičnih učinkov (zadnjo besedo o uplinjevalniku ima Rim), koristno pa je bilo, da so deželni svetniki slišali različna mnenja o tem načrtu.

Srečanje je kot predlagatelj »mini« uplinjevalnika Smart Gas uvedel podjetnik Alessandro Vescovini, ki je dejansko ponovil že večkrat izrečena in torej znana stališča. Načrt ima po njegovem velik ekonomski naboj za vso deželo, vse investicije bodo na ramenih zasebnikov brez vsakršnih bremen za javne finance, torej za davkopalčevalce. Plin s terminala Smart Gas bo prinesel velike ugodnosti deželni industriji, ljudem se nikakor ni treba bati za varnost, tudi morje ne bo prizadeto, saj bo uplinjevalniku vodo dojavljala bližnja papirnica Burgo, ki pri tem izkoršča Timavo.

Na avdijah je bilo nato slišati razlage za in proti terminalu ter tudi nekatere neopredeljene. Terminalu nasprotujejo naravovarstveniki, odbori lokalnih oziroma vaških skupnosti ter Občina Devin-Nabrežina. Njen župan Vlado Kukanja (Vescovini ga je nekajkrat glasno prekinil) je med drugim obžaloval, da načrt ni bil preveden v slovenščino. V Nabrežini ocenjujejo (Kukanjo je bil podžupan Massimo Veronese), da je načrt zelo pomanjkljiv, predvsem kar zadeva vprašanje varnosti. Proti se je v imenu devinskih jusrjev in skupnosti sosednjih vasi opredelil arhitekt Danilo Antoni.

Velike pomisleke je izrazil tudi zastopnik tržiške občinske uprave, Občino Doberdob sta na avdiciji zastopala župan Fabio Vizintin in odbornik Daniel Jarc. V Doberdobu menijo, da plin v tem trenutku v primerjavi z drugimi energetskimi viri najmanj onesnažuje, zato ga večja ovrednotiti. Pač pa ima kraška občina kar nekaj pomislekov o vplivu uplinjevalnika na okolje in širše okolje, ki jih je kritično izrazil občinski svet.

Tržiška pristaniška uprava popolnoma podpira načrt Smart Gas, kar velja tudi za Občino Gorica in sindikate. Po njihovem bo »mini« uplinjevalnik ustvaril nova delovna mesta, kar je seveda zelo dobrodošlo. Tržiško pristaniško poveljstvo precej skrbi varnost plovbe v tamkajšnjem pristanišču, saj morajo ladje za prevoz plina spoštovati zelo stroga varnostna merila. To bi poomejilo promet v pristanišču, pravijo na poveljstvu.

Alessio Grattan, predsednik ene od dveh deželnih komisij, ki je sklical avdicijo, je bil zadovoljen s potekom srečanja. »Politika mora prisluhniti ljudem in njihovim problemom, čeprav ne sme pogojevati postopkov za uplinjevalnik,« je dejal Grattan. S tem je odgovoril predsedniku goriške Podkrajine Enricu Gherghetti, ki je ocenil, da je bila včerajšnja avdicija izguba časa.

S.T.

Na sliki desno (v prvi vrsti od leve) Massimo Veronese in Vlado Kukanja (Občina Devin-Nabrežina), Alessandro Giadrossi (WWF) in podjetnik Alessandro Vescovini, spodaj predsedstvo avdije

FOTODAMJ@N

RIM - Avdicija v poslanski komisiji za kulturo

Manjši časopisi potrebujejo javno podporo

RIM - Komisija za kulturo, znanost in izobraževanje, ki deluje pod okriljem poslanske zbornice, se v teh tednih ukvarja z zakonskim predlogom Gibanja 5 zvezd, ki zahteva ukinitev javnega financiranja založniških dejavnosti. V komisiji se tačas vrstijo avdicije raznih stanovskih organizacij in poznavalcev, na včerajšnji so članice in člani komisije prisluhnili tudi združenju italijanskih založnikov FIEG in enotnemu novinarškemu sindikatu FNSI. V dokumentih, ki sta ju predložila komisiji, sta izpostavila potrebo po ohranitvi javnega financiranja italijanskih časopisov, ki so ga že danes deležni izključno mediji, ki so izraz zadrug, fundacij, političnih gibanj, jezikovnih manjšin in Italijanov po svetu - to je samo 10 dnevnikov od 63, ki se redno pojavljajo v kioskih.

Kot nam je potrdila poslanka Tamara Blažina, so na avdiciji zelo jasno povedali, da je zakonski predlog nesprejemljiv, saj postavlja pod vprašaj osnove demokracije. Predstavniki združenja FIEG in sindikata FNSI se sicer strinjajo, da tudi sektor potrebuje spremembe (ki so jih v zadnji letih že začeli vnašati), brez javne pomoči pa bi preživel samo časopisi, ki so izraz velikih lobiiev; zato tudi v drugih državah subvencionirajo izhajanje manjših časopisov. Potrdili so tudi potrebo po gotovih in zadostnih sredstvih, saj je brez teh nemogoče načrtovati katerokoli podjetniško dejavnost, in izrazili zadovoljstvo nad tako imenovanim fondom Legnini, ki vnaša sredstva za inovacijo in zaposlovanje v tem sektorju: upati je le, da bodo uporabljeni čim bolj smotorno.

Založniki so tudi predlagali, da bi se finančiranje nekaterih časopisov izločilo iz zakona za založništvo in raje vključilo v specifične zakone: glasila političnih strank bi lahko na primer finančirali v sklopu javnega financiranja strank, manjšinske časopise pa v sklopu manjšinskih zakonov.

Avdicijam prisostvuje tudi podstajnik za založništvo Luca Lotti, saj namerava predsedstvo vlaže reformirati sistem založniškega financiranja. Poslanka Blažina pričakuje, da bo bolj konkretna konfrontacija v komisiji na sporednu, ko bo imela tudí vlada izdelan svoj predlog. (pd)

VELIKOVEC - Čezmejna spominska slovesnost

Od vojn do regije miru Alpe-Jadran

CELOVEC - Pod naslovom »1914 - 2014: od vojn do regije miru Alpe-Jadran« bo danes na mestnem pokopališču v Velikovcu prva čezmejna spominska prireditev na žrtve oboroženih sprokopov med koroškimi brambrovci na eni in vojaki države SHS na drugi strani na Koroškem.

Predlagatelji čezmjerne pobude, ki so jo včeraj predstavili na posebni tiskovni konferenci v Celovcu, so člana t.i. konzenzne skupine Josef Feldner (predsednik koroškega Heimatdiensta - KHD) in Marjan Sturm (predsednik Zveze slovenskih organizacij - ZSO) ter predsednika Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in v Mariboru, zgodovinarja Janez Stergar in Danijel Grafenauer. Prireditev bo potekala pod gesлом »Umrl so v veri v svojo domovino, ker politika ni rešila sporov na miren način.«

Skupina, ki je s projektom začela pred dvema letoma, je ob letošnji prireditvi sprejela tudi skupno avstrijsko-slovensko izjavo, v kateri se člani skupine zavzemajo za bolj objektivno oceno o koroškem plebiscitu leta 1920 ter za nove pobude v smislu novega sožitja med narodoma na Koroškem ter tudi v odnosih med sosednjima državama Avstrijo in Slo-

venijo oz. v celotnem alpsko-jadranskem prostoru. Kako potreba je objektivna ocena dogodkov okoli in po plebiscitu na Koroškem je včeraj pokazalo dejstvo, da je deželni radio na Koroškem v zvezi z izseljevanjem koroških Slovencev v Slovenijo, trdil, da je tisoči njih Koroško zapustili zaradi izida volitev. Dejansko so bili izgnani iz dežele, ker so izgubili službo in za njih ni bilo bodočnosti v deželi. V Velikovcu ležijo poleg petih brambrovcev v skupnem, lepo urejenem in vzdrževanem grobišču - glede na napise na nagrobnikih - deset (ali celo enajst) Maistrovih borcev, ki so padli ali umrli za posledicami ran med 2. majem in 23. junijem 1919, torej v času, ko so na Koroškem potekali oboroženi boji med koroškimi brambrovci in vojaki države SHS, ki je v tem času zasedla del južne Koroške. Že lani je na velikovško grobišče oponziril predsednik KHD Feldner, ki je nato s predsednikom ZSO Sturmom v okviru koroške »konzenzne skupine« pripravil dvojezično spominsko slovesnost. Letos sta se jima pridružila predsednika Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in Mariboru Stergar in Grafenauer. (il)

S.T.

OBČINSKE DAVŠCINE - Do 16. oktobra moramo plačati davek TASI

IMU, TASI, TARI povzročajo zmedo

V večini občin na Tržaškem se bo danes teden, v četrtek, 16. oktobra, iztekel rok za plačilo predujma na občinski davek TASI. Tako imenovani davek na neločljive storitve je rimska vlada uvedla decembra lani v sklopu finančnega zakona (ali zakona za stabilizacijo javnih finančnih) ... in s tem povzročila precej zmede, o čemer pričajo na primer dolge vrste, katerim smo v teh dneh priča v uradih agencije Esatto na Trgu Sansovino (ta agencija, njena brezplačna telefonska številka je 800 800880, je namreč zadolžena, da "pobira" davke in imenu Občine Trst).

Kaj je TASI?

TASI je davek "na neločljive" storitve in je namenjen kritju tistih uslug, ki jih občina nudi celotni skupnosti, na primer kritiju stroškov za javno razsvetljavo in vzdrževanje cest.

Kdo ga mora plačati?

Davek TASI morajo plačati lastniki nepremičnin. Predpostavka za obdavčenje je namreč posedovanje ali imetje stavb (v nekaterih občinah pa tudi zazidljivih površin). Višino dolgovane zneska bo občina izračunala na podlagi vrednosti nepremičnine, ki jo določa njena katastrska vrednost s 5% ovrednotenjem in pomnožitvijo z različnimi koeficienti. Končno svoto davka TASI nato izračunajo na podlagi različnih davčnih stopenj, za katere so se odločile posamezne občine (količniki se sučejo med 0 in 3,3 tisočinke). Predvidene so nekatere olajšave in odbitki za lastnike enega samega stanovanja, za družine z otroki itd.

Davka TASI ne plačajo samo lastniki stanovanj, ampak tudi njihovi morebitni najemniki; tudi v tem primeru je zakonodaja-

V uradu agencije Esatto, kjer nudijo informacije o občinskih dawkah, beležijo v teh dneh dolge vrste

ARHIV

lec prepustil občinam, da določijo razmerje med obema vsotama. Zakon vsekakor predvideva, da mora najemnikov delež kriti od 10 do 30% celotnega zneska.

Predujem davka TASI moramo do 16. oktobra plačati preko položnice-obrazca F34, ki ga je večina občin poslala na domove: na voljo imamo vse bančne in poštne poslovalnice, provizije ni. Kdor želi lahko že sedaj plača celotni znesek, sicer pa je saldo treba plačati do 16. decembra.

Kaj pa IMU in TARI?

Finančni zakon za leto 2013 je TASI vključil v nov enotni občinski davek IUC, ki ga sestavlja še IMU in TARI. Marsikdo je sicer menil, da je davek TASI nadomestil davek IMU (na nepremičnine) in TARES (na

smeti). K temu je najbrž pripomoglo dejstvo, da so k plačevanju davka TASI zavezani lastniki nepremičnin. V resnici ni tako: kot omenjeno so davek TASI uvedli za kritje storitev, ki koristijo skupnosti.

Občinski davek IMU ostaja torej v veljavi, plačati pa ga morajo tisti občani, ki so lastniki dveh ali več nepremičnin; izvzeti so lastniki enega samega (t.i. glavnega) stanovanja.

Vladni finančni zakon pa je kot omenjeno uvedel tudi davek TARI. To v resnici ni povsem nov davek, novo je samo ime (do danes smo mu pravili TARES), namembnost pa ostaja nespremenjena: z njim bodo naše občinske uprave financirale zbiranje in uničenje komunalnih odpadkov. (pd)

ŽELEZARNA - Odzivi na prodajo Arvediju

Grim in Čok zadovoljna, krožek Miani zelo kritičen

Prehod škedenjske železarne k skupini Arvedi predstavlja resničen obrat in nov začetek za Trst. Gre za velik rezultat, saj od tu lahko zdaj starta ponovni industrijski zagon mesta. O tem sta prepričana deželna tajnica in tržaški pokrajinski tajnik Demokratske stranke, Antonella Grim in Štefan Čok, ki sta se s sporočilom za javnost odzvala na novico o prodaji železarne skupini Arvedi.

Grimova pripisuje dosežen dogovor odločnosti in enotnosti institucij, resnosti skupine Arvedi in prizadevanju socialnih partnerjev. Po tej poti je treba nadaljevati in pri tem trdno ohraniti prioritete, ki so gospodarski razvoj, zaščita zaposlenih in okoljska sanacija, meni Grimova, medtem ko Čok poudarja temeljni pomen dogovora, ki v obdobju splošne gospodarske krize omrežuje izgubo delovnih mest in celo odpira v perspektivi možnost krepitve števila le-teh, poleg tega gre za zelo pomemben rezultat tudi glede okoljske sanacije območja, ki je nujno potrebna v okviru verodostojne vizije industrijske in logistične prihodnosti Trsta.

Do dogovora, njegovih akterjev in torkovega javnega srečanja o železarni v tržaškem Novinarskem krožku pa je zelo kritičen krožek Miani, ki med drugim poudarja, da bi moral 120 milijonov evrov za sanacijo plačati prejšnji lastnik, se pravi dvanajst glavnih italijanskih bank, ali pa družba Siderurgica Triestina, saj podpisa družbe Arvedi ni nikjer, niti na kupoprodajni pogodbi, pri čemer je vsota, ki jo ta pogodba določa, še vedno tajna. Prav tako krožek opozarja, da je doslej 83 delavcev umrlo zaradi raka na pljučih in mehurju ter mezotelioma.

»Solidarna stanovanjska hiša« v Škednju

V torek so v Ul. Soncini 102 v Škednju uradno predali namenu t.i. »solidarno stanovanjsko hišo«, s katero se želi po eni strani nuditi odgovore na povpraševanje po stanovanjih, po drugi pa eksperimentirati nove modele sobivanja v znamenju dobrega sošedstva, medgeneracijske solidarnosti ter solidarnosti med osebami v stiski, osamljenimi, ostarelimi in invalidi. Stavba v Škednju je last Občine Trst, ki je tudi poskrbel za prenovo, v njej pa je našlo prostor 18 manjših stanovanj, kjer biva 31 oseb, od teh kar 14 otrok, kar je pokazatelj prevladujoče prisotnosti mladih družin. Štiri stanovanja so namenjena osebam s posebnimi potrebami in zato tudi primerno opremljena, npr. s posebnim kuhičnim in širimi tablicnimi računalniki, da se invalidom omogoči poenostavljen uporabo osebnega računalnika. To je druga »solidarna stanovanjska hiša« v Trstu, saj v Istrski ulici že nekaj časa deluje sorodna stavba s šestimi stanovanji.

PALAČA GOPČEVIĆ - Do 3. novembra

Pogled nazaj v bogato zgodovino deželnega RAI

Začasni snemalni kotiček

FOTODAMJN

V palači Gopčević, kjer domuje gledališki muzej C. Schmidl, so včeraj odprli razstavo z naslovom "Rai, ko zgodba postane zgodovina", s katero želi deželni sedež Rai obeležiti trojni jubilej; 90. obletnico radia, 60. obletnico televizije in 50. obletnico deželnega sedeža. Uradne otvoritve so se udeležili eminentni gostje iz tržaškega političnega in kulturnega sveta, ki so na kratko opisali pomen dokumentarne in interaktivne razstave.

Na razstavi prikazujejo ozadje nastajanja radijskih in televizijskih zgodb, zgodovino oddaj od začetka do danes, pa tudi zakulisje, ki poslušalcem in gledalcem pogosto ostane skrito. V treh razstavnih prostorih so razstavljeni tudi predmeti, ki so tako ali drugače povezani z državno radio-televizijo. Vsak predmet priponuje svojo zgodbo, ob ogledovanju razstavljenih pred-

metov v palači Gopčević pa obiskovalca prevzamejo mešani občutki nostalgijske. Na ogled so zelo star modeli radijskih sprejemnikov, fotografije voditeljev in voditeljic, televizijske kamere in drugi eksponati, ki ponujajo pogled v bogato zgodovino Rai FJK. V dvorani, ki se nahaja na lev strani od vhodnih vrat, so postavili tudi improviziran snemalni studio, kjer bodo do 3. novembra snemali nekatere radijske oddaje. Uredniki in voditelji bodo pripravili celo serijo oddaj, ki bodo obravnavale vsebinsko različne teme. Danes bo občinstvo v muzeju v živo lahko prisluhnilo oddaji Radio ad occhi aperti (11.50-12.30), jutri pa bodo isto oddajo ustvarjali med 11.15 in 12.30. V obeh radijskih oddajah bosta voditelji govorili o letosnji Barcolani. Prihodnji teden (15.10. ob 11. uri) pa bodo tu snemali slovensko oddajo Mikser. (sc)

AKTUALNO - Obisk slovenske generalne konzulke Ingrid Sergaš

Občino Repentabor zelo skrbi deželna »reforma« krajevnih uprav

Generalna konzulka Ingrid Sergaš in konzulka Eliška Kersnič Žmavc z repentabrskimi občinskimi upravitelji

FOTO DAMJN

Slovenska generalna konzulka Ingrid Sergaš se je med včerajšnjim obiskom na županstvu v Repnu seznanila s stvarnostjo in s problemi, s katerimi se sooča Občina Repentabor. O tem jo je seznanil župan Marko Pisani v spremljaju podžupana Mira Cibija ter odbornic Martine in Roberte Škarab. Generalna konzulka je spremila konzulka Eliška Kersnič Žmavc.

Župan je glavno pozornost na-

menil dvema vprašanjema: ureditvi mejnega prehoda na Fernetičih ter preustroju lokalnih uprav, ki ga načrtuje deželna uprava. Občina Repentabor si bo še naprej po svojih močeh prizadevala za splošno ureditev območja nekdanjega mejnega prehoda, pri katerem je soudeležena tudi Slovenija. Problem v problemu predstavlja priključek pokrajinske ceste z avtocošto, kjer je bilo že več prometnih nesreč.

Pisanja in kolege skrbi t.i. reforma krajevnih uprav. Deželni odbornik Paolo Panontin je spremenil svoj zakonski predlog, ki pa vseeno ni doživel podpore skupščine avtonomij. »Eno je sodelovanje občinskih uprav, ki je pri nas ustaljeno, drugo pa so od zgoraj vsiljene rešitve,« je dejal repentabrski župan. Boji se, da bo takšen preustroj prizadel tudi pravice slovenske manjšine.

PETDESET LET CENTRA ICTP - Predavanje Rogerja Bilhamha z univerze v ameriškem Boulderju

Za težke posledice potresov pogosto kriva tudi korupcija

Klimatske spremembe, obnovljivi viri in optika so nekatere teme včerajšnjih razprav v Budinichevi predavalnici na sedežu Mednarodnega centra za teoretično fiziko Abdusa Salama, ki praznuje 50 let obstoja. Ameriški fizik Roy J. Glauber, nobelovec iz leta 2005, je predaval o kvantni teoriji in optičnih ojačevalnikih.

Profesorji in študentje pa so dopoldne z zanimanjem prisluhnili angleškemu geologu in izvedencu za proučevanje potresov Rogerju Bilhamu z univerze v Boulderju v ameriškem Koloradu. »V prihodnjem desetletju bo po svetu zaradi potresov umrlo okrog 25.000 ljudi,« je začel svoje predavanje. »Najprej naj potrdim, da potreses ne moremo napovedati. Lahko natančno označimo, kako močno se bo stresla vaša hiša, ampak le nekaj sekund pred dogodkom,« je dejal. Strokovnjaki lahko že 30 minut po potresu ocenijo približno število smrtnih žrtev, uradno število bo znano še po nekaj tednih.

Zaradi potresov umre največ ljudi v mestih. Zaradi demografske rasti in urbanizacije v državah v razvoju se je število mrtvih v zadnjih desetletjih povečalo, v zadnjih 15 letih je na svetu zaradi potresov umrlo 600.000 ljudi - več kot kdajkoli prej. »To moramo izboljšati. Odvisno je od nas,« pravi Bilham. Grški seizmolog Nicholas Ambraseys je nekoč rekel: »Potresi ne ubijajo; to počnejo zgradbe.« Države, ki jih prizadene potresi, delimo v dva razreda: bogate in revne. Prve veliko investirajo v popotresno obnovbo, v drugih je število mrtvih izredno visoko. »Na to vplivajo ignoranca, korupcija in krvake zgradbe. Na svetu je 500 milijonov hiš ogroženih.«

Bilham je posebno študijo posvetil razmerju med korupcijo in številom mrtvih zaradi potresov. Po njegovi oceni je povezava

Resevealec in izurjen pes iščeta prezivele pod ruševinami vasi Pojiao v kitajski pokrajini Junan, ki jo je v torem ponoči prizadel potres z magnitudo 6,6: brez hiše se je znašlo več kot 50.000 ljudi; Kitajska je po številu smrtnih žrtev potresov v zadnjem stoletju daleč na prvem mestu

EPA/ANSA

ocitna, saj je korupcija najbolj razširjena prav v gradbenem sektorju (bolj kot v vojaški in drugih industrijskih). Ker so raven korupcije in državni prihodki med seboj neposredno povezani, je normalno, da so najrevnejše države tudi najbolj skorumpirane in so tudi bolj izpostavljene katastrofnim posledicam morebitnega potresa. Tak primer je recimo Haiti, ki je na dnu vseh lestvic, medtem ko se Japonska dokaj učinkovito spopada s silovitimi potresi. 83% vseh žrtev potresov je umrlo v državah z nadgovprečno stopnjo korupcije. »Poglejte le lestvice in poiščite vsak svojo državo. Trenutno gradimo v državah v razvoju milijardo novih stanovanjskih enot: pazimo, kaj delamo,« je Bilhamovo priporočilo. (af)

Jutri častno občanstvo direktorju ICTP

Na sedežu ICTP se bo niz predavanj in okroglih miz z uglednimi znanstveniki z vseh celin končal danes. Dan bo v glavnem posvečen prispevkom o matematiki (ob 9. uri in 10.50) in teoretični fiziki (ob 11.40 in 14. uri) z gosti z univerz v Oxfordu, Princetonu, Harvardu, in inštituta Poincaré in drugih svetovno znanih ustanov. Ob 16. uri bo prvi dobitnik Diracove medalje pri ICTP Edward Witten podelil to priznanje trem raziskovalcem. To so Ashoke Sen (Harish-Chandra Research Institute), Andrew Strominger (Harvard) in Gabriele Veneziano (CERN). Praznovanje petdesetletnice pa se bo končalo jutri opoldne s slovesnostjo v tržaškem občinskem svetu, kjer bodo podelili častno občanstvo direktorju ICTP Fernandu Quevedu in (kot je obrazložil župan Roberto Cosolini) vsem, ki so pripomogli k rasti Mednarodnega centra za teoretično fiziko.

SINHROTRON Franciosi bo tkal vezi z industrijo

ALFONSO FRANCIOSI

Konzorcij Elettra Sincrotrone Trieste, ki upravlja sinhrotron v Bazovici, ima (od včeraj uradno) novo vodstvo. Novi predsednik Alfonso Franciosi, ki je v ponedeljek v Bazovici že gostil generalnega direktorja Mednarodne jedrske agencije IAEA Jukijo Amanu, je včeraj sporočil, da je vseh pet novih članov upravnega sveta naposled sprejelo izviv.

Franciosi je profesor fizike na tržaški univerzi z izkušnjami v ZDA, v Italiji je vodil razne ekipe raziskovalcev v okviru javnih inštitutov in zasebnih družb. V izjavi za medije se je zahvalil ministrici za šolstvo, univerzo in raziskovanje Stefanii Giannini ter delničarjem konzorcija: to so znanstveni park AREA, Dežela FJK, državni svet za raziskovanje CNR ter družba Invitalia. »Želja delničarjev, da bi se sinhrotron bolj povezel z velikimi italijanskimi in mednarodnimi industrijskimi skupinami, je v skladu z razvojnimi načrtom,« je izjavil Franciosi.

SESLJAN - Iz vode naj bi jo potegnili danes

Barka s klapavicami se je skoraj potopila

V sesljanskem portiču, nasproti kopališča Castelreggio, se je prvezana barka napolnila z vodo in se naposled napolnila potopila (**foto-Damjan**), nihče pa se ni poškodoval. Gre za plovilo, ki ga uporablja gojitelji školjk in na katerega redno natovarjajo klapavice z bližnjih gojijošč.

Včeraj so bili v Sesljanskem zalivu na delu tako tržaški gasilci kot

osebje pristaniške kapitanije, gasilci pa barke zaenkrat niso potegnili iz vode, ker je plovilo za njihove žerjave preveliko in pretežko. Danes naj bi kapitanija poskrbela za posebno plovilo z žerjavom na krovu.

Mimoidoči so radovedno opazovali nevsakdanji prizor, gasilci pa včeraj niso pojasnili, zakaj se je barka sesljanskih gojiteljev klapavic na polnila z vodo.

KRAS - Policija

Poostren nadzor

Po nedavnem nasilnem ropu v naselju Girandole pri Brščkih ter posilstvu na hišnem vrtu na Opčinah se je tržaški kvestor Giuseppe Padulano odzval z napovedjo, da bo policija poostrial nadzor na Krasu. To se zdaj tudi dogaja. V torem popoldne in včeraj dopoldne je štirideset policistov na kvestorjevo zahtevo izvajalo izredne kontrole na Krasu.

Tarča policistov je bil predvsem čezmejni kriminal, kontrole so potekale zlasti na cesti med Sežano in Opčinami ter na vsem obmejnem pasu v tržaški pokrajini. Sodelovalo so tudi mejni policisti in kriminalisti iz Padove, ki so prispevali v Trst na Padulanova poziv. Skupno so ustavili dvesto avtomobilov in pregledali šeststo osebnih dokumentov: okrog petdeset oseb ima za sabo kazniva dejanja, povezana z mamili ali s tatvinami. Zbrane informacije bodo uporabili na kriminalističnem uradu tržaške kvesture, kjer bodo odločali o morebitnih preventivnih ukrepih zoper osebe, ki v Trstu ne bi bile zaželene. Mobilnemu oddelku pa bi informacije lahko koristile pri preiskovanju tatvin v stanovanjih.

Vodnik za varno plovbo

Na tržaški pristaniški kapitaniji so včeraj predstavili nov vodnik za varno plovbo, ki je nastal v sodelovanju z zavodom INA-IL in zdravstvenim podjetjem ASS1. Namen publikacije na 48 straneh (v italijanskem in angleškem jeziku) je ozaveščati in nuditi koristne informacije za preprečitev hujših posledic nesreč na morju. Besedilo je dostopno tudi na spletni strani www.inail.it.

Strokovni seminar SEP o narodnih manjšinah

Na sedežu sekretariata Srednjeevropske pobude (SEP) v Ul. Genova 9 bo danes z začetkom ob 14. uri strokovni seminar o pravni zaščiti jezikovnih manjšin. Med poročevalci bo tudi Ilze Brands Haker, ravnateljica visokega komisariata za manjšine pri Organizaciji za mednarodno sodelovanje in kooperacijo (OECD).

Občina Dolina: shema načrta za civilno zaščito

Na spletni strani Občine Dolina www.sandorligo-dolina.it je javno razgrnjena shema načrta za civilno zaščito Občine Dolina. Občinska uprava poziva zainteresirane občane in stranke, naj do 6. novembra 2014 pošljejo predloge in pripombe na elektronski naslov llpp@sandorligo-dolina.it ali pa neposredno na vložišče občinske uprave (uradne ure: od ponedeljka do petka ob 8.30 do 12.15, ob ponedeljkih tudi ob 14.30 do 16.45).

Esatto: odprtje ob 10. ur

Družba Esatto S.p.A. sporoča, da bo njen sedež na Trgu Sansovino zaradi skupščine osebja odprt vrata za javnost ob 10. ur. Zaradi skupščine se utegne zgodi, da urada v Ul. Genova 6 in Ul. D'Alviano 15 med 8.45 in 10.15 ne bo sta zagotavljala rednih storitev občanom.

Zakulisje opernih hiš

V Novinarskem krožku v Trstu (Korzo Italia 13) bo danes ob 17.30 prvo srečanje iz niza Naš svet, ki ga prirejata združenje Amici della lirica Giulio Viozzi in Novinarski krožek in je posvečeno zakulisju najpomembnejših svetovnih opernih gledališč. Tokrat bo govor o trenutno najslavnejšem tenoristu našega časa Jonasu Kaufmannu.

Kino in migranti

V Ljudskem domu Giorgio Canciani v Ul. Masaccio 24 se danes začenja osmi filmski niz Ljudstva na poti. Kino in migranti, ki ga pripravlja kinematografski krožek Charlie Chaplin. Drevi bo na sporednu film Mohsena Melliti Io, l'altro, 16. oktobra bo na vrsti delo Francesca Munzija Saimir, 23. oktobra pa se bo niz zaključil s predvajanjem filma Abdellatifha Kechicheja Tutto colpa di Voltaire. Filme bodo predvajali vsakič ob 20.30, vstop je prost, a samo z izkaznico FICC, ki bo mogoče kupiti v dvorani (cena 15 evrov).

Srečanje konzulte ARCI

Na sedežu ARCI za civilno služenje v Ul. Fabio Severo 31 bo danes ob 15. uri srečanje konzulte ARCI za civilno služenje za Furlanijo Julijsko krajino. Srečanje je odprto za vse.

Elettra Marconi v Trstu

V okviru pobud, ki jih združenje Cinzia Vitale prireja ob 140-letnici rojstva izumitelja Guglielma Marconija, se bo v soboto v Trstu mudila Marconijeva hči, kneginja Elettra, ki bo ob 9.30 obiskala poštni muzej. Isti dan bo tržaški filatelični oddelek pošte v palači prefekture med 10. in 16. uro delil poseben poštni žig ob jubileju. V ponedeljek pa bo na tržaški univerzi ob 12. uri nagrajevanje zmagovalcev natečaja za oblikovanje zamisli o vrednotenju premca Marconijeve ladje Elettra, ki ga je razpisalo združenje Vitale. Prva nagrada v višini tisoč evrov bo šla skupini študentov arhitekture na tržaški univerzi, ki jo sestavljajo Andrea Marinò, Marco Schmid, Alexandra Deganiutti in Matteo Verazzi, drugouvrščeni, prav tako študent arhitekture na tržaškem vseučilišču Davide Capaldi, pa bo prejel posebno priznanje.

PAPROT - Od jutri do nedelje 19. Kraški Oktoberfešt

Tridnevje kulturnih in družabnih pobud

Zjedno se v borov gozdč v Paprto vira tradicionalni praznik Kraški Oktoberfešt, ki ga prireja Slovensko kulturno društvo Vigred. Letošnji, že 19. praznik po vrsti, bo zaživel pod šotorom od jutri, 10., do nedelje, 12. oktobra.

Za veselo vzdružje bodo jutri ob 18.30 ob odprtju praznika poskrbeli otroci in mladi člani otroške pevske skupine Vigred, mladinske glasbene skupine Vigred-Kraški Fenomeni, mladinskega orkestra godbenega društva Nabrežina in ansambla Rock na Bndimi. Večer se bo nadaljeval s koncertom dalmatinskih pesmi v izvedbi moške klape Semikanta, katerim se bodo pozneje pridružili glasbeniki Kraških ovčarjev, ki bodo vabili na ples dolgo v noč.

V soboto se bo dogajanje začelo ob 15. uri z likovnim ex temporejem za otroke in mladino (od 3. do 14. leta): vsak udeleženc bo prejel tudi simbolično nagrado. Ob isti uri se bosta začela tudi turnir v briškoli in turnir šaha v organizaciji kraške sekcije društva ljubiteljev šaha SST 1904. Hkrati bodo začeli delovati kioski z jedajo in pijačo. Od 16. do 18. ure bo na prireditvenem prostoru potekala plesna delavnica pod mentorstvom Jelke Bogatec za otroke, mlade, a tudi starše in vse, ki bi radi spoznali kak nov plesni korak - udeleženci bodo še isti večer pokazali, kaj so se naučili. Po nagrajevanju ex temporeja bo ob 18.30 žonglerska predstava z ognjenimi verigami, dalje nastop otroške skupine Pliskini pastirčki iz Pliskovice s prikazom starih iger, nato pa se bodo predstavili še člani plesne skupine AKŠD Vipava. Večer bodo za zabavo in ples igrali mladi člani ansambla Ne bojseg.

Nedelja je tradicionalno posvečena pohodu-sprehodu Na Krasu je krasno (4 ure hoje), ki ga SKD Vigred prireja v sodelovanju z jamarskim društvom Grmada, razvojnimi društvom Pliska, vaško skupnostjo Tublje in planinskim odsekom ŠK Devin. Pohodniki se bodo v Paprto zbirali od 9. ure do 9.45, od tod jih bodo z avtobusom odpeljali v Tublje, od koder bodo krenili ob 10. uri (pred začetkom bodo udeležencem postregli z domaćim pecivom, sokom in teranom). Po ogledu Tublje bodo pohodniki spoznali še druge okoliške vasice in kraške znamenitosti. Jamarji društva Grmada jih bodo pospremili na ogled Zidaričeve pejce, ki bo ob tej priložnosti razsvetljena. Pohod se bo zaključil na prireditvenem prostoru v Paprto, kjer bo od 12. ure vse živo z nastopom mladih članov ansambla Domači zvoki, medtem ko bo ob 15.30 kraljica terana Katrin Štoka nagradila izzrebane pohodnike. Sledil bo nastop godbe na pihala iz Slovenj Gradca, medtem ko bodo ob 14. uri taborniki Rodu Modrega Vala Trst-Gorica otvorili taborniški eko-kotiček, kjer bodo do 17. ure otrokom in mladim predstavili taborniško življeno v spoštovanju do narave in priredili razne delevnice oz. taborniške igre. Ob 16.30 se bo pod šotorom začel 19. Kraški Muzikfest - tradicionalno srečanje amaterskih-ljudskih godcev in pevcev od Krasa in Istre do Benečije ter raznih koncev Slovenije. Na srečanju sodelujejo godci, ki igrajo katevikoli inštrument in pevci v duu oz. večji skupini. Festival je namenjen vsem, ki obiskujejo glasbene šole ali tečaje, godbenikom oz. muzikantom, ki ob raznih priložnostih (pustovanja ali vaški prazniki) radi kaj zaigrajo. Muzikfest je tradicionalno razdeljen v dve kategoriji: otroci do 14. leta in odrasli, skupina pa je lahko tudi mešana. Glasbeno srečanje ni tekmovalnega značaja, dodelili pa bodo nagrade občinstvu in strokovne žirije. Prijave zbirajo samo do petka (tel. 0039-380-3584580, oz. e-mail tajnistvo@skdvigred.org). V nedeljo bodo kioski delovali že od 11. ure. Od 19. uri bo za ples poskrbel ansambel Kraški Muzikanti.

Na Kraškem Oktoberfeštu je prisotnost malih glasbenikov stalnica

ARHIV

NABREŽINA - Smrt Brunu Pertotu (Kolauknu) v zadnje slovo

BRUNO PERTOT

Starejši Nabrežinci se bomo spominjali Bruna, kako se je kot mlad dečko skupaj z bratom dvojčkom Edom podil po nabrežinskih ulicah in trgih; bila sta vedno skupaj ter se branila pred hudočneži. Žal je Edo leta 1955 umrl v prometni nesreči z drugim Nabrežincem Nereom Coljo in od takrat se je Brunovo življenje spremeniло. Ni ga bilo več po trgih in ulicah, ker so se starši bali, da bi se mu kaj zgodilo.

Zaposlil se je v Trstu in izučil za mehanika hišnih predmetov, a tudi tu ni imel veliko sreče: nekaj let kasneje se je ponesrečil in izgubil skoraj ves vid na enem očesu, tako da je moral opustiti težko delo in se oprijeti lažjih poslov: delal je v hotelu, kasneje pa v papirnicu pri pomožnih delih - v glavnem barvanje in servisiranje struktur. Ko so starši umrli, je moral poskrbeti zase in se je poročil v Cerovlje, kjer je živel zadnjih 30 let, a Nabrežina mu je ostala vedno pri srcu in, če je le mogel, je prišel v svojo rojstno vas, kjer se je družil s prijatelji in znanci. Dokler sta bila živa, je redno obiskoval brata Geta ter sestro Zdenko. V zadnjih letih se mu je videl še poslabšal, tako da ni smel več voziti. K sreči mu je soproga redno pomagala pri premikanju in spoznavanju novih stvari. Bil je dobre narave in mislim, da bo manjkal med letniki 1938, ki vsako leto redno praznujejo jubilej. Ljubil je domače športno društvo in, če je mogel, je pomagal.

Dragi Bruno, od tebe se bomo poslovili v petek v nabrežinski župni cerkvi. Lep pozdrav Bruno! Vsi Tvoji prijatelji in bivši sošolci.

V. Tanze

PODLONJER - Smrtna kosa

Za vedno se je poslovil Francesco (Česko) Mlač

V soboto dopoldne je med nami odjeknila žalostna vest, da je umrl Francesco Mlač - za vse nas Česko. V življenju je bil kos marsikateri težki preizkušnji, na koncu pa izgubil boj s trdrovratno bolezni.

Mnogo je ljudi v Podlonjerju, ki so Českota poznali dalj časa in bolje od mena, saj sem se tja priselila šele leta 1988, vendar me je v njim vezalo iskreno sedsko prijateljstvo. Prva leta, ko sem se zjutraj odpravljala v službo, je on opravil že lep del dnevnega dela na svoji njivi. Vedno nasmejan mi je pomahal v poždrav. Pri njem sem prvič videla komaj rojene zajčke in piščančke. Marsičesa me je naučil o kmetovanju, ki ga kot "otrok mesta" nisem poznala. Ker sva z možem s hišo kupila tudi trto, nam je prvi pokazal, kako se ravna z njo, kako se jo obrezuje, škropi in na koncu dela vino. Njegova njiva je bila vsa lepo obdelana. Ko so uredili pešpoti čez Bošket, se je marsikdo ustavil in občudoval, kar je raslo na njej. In nemalokrat so se tudi popolni neznanci vračali domov s polno vrečko sveže nabrane zelenjave. Zadnjega leta se je obdelana njiva vedno bolj krčila, Česko pa je s težavo zvečer prihajal gor, se pod mojim balkonom usedel na zid, počival in poklepatal z mano. Ko sem ga obiskovala nazadnje v bolnici, sem resnično upala, da se vrne. A ni bilo tako.

Ko se danes zagledam proti Bošketu, vidim njegovo njivo vso zeleno,

PRAVIČNA TRGOVINA - Niz srečanj

Združenji Mosaico in Brez meja: Poženimo drugačno ekonomijo

Danes ob 17.30 v dvorani Etične banke v Ul. Donizetti 5 prvo srečanje

V kriznem obdobju, kakršno je to, ki ta čas pesti ljudi vseposod po svetu, se je pravična trgovina izkazala kot najbolj prodorna in uspešna praksa, ki se lahko tej križi zoperstavi. Je zaenkrat še omejen eksperiment, pa vendar tudi edini, ki revnejšim ljudjem na južni poluti sveta nudi konkretno možnost dela v sprejemljivih pogojih in dostenjo življenje naspol. Klub temu o pravični trgovini pri mas malokdo kaže, več manj je pa tistih, ki so se odločili, da se po njenih načelih tudi ravnajo. Preveč je še takih, ki na to gledajo z nezaupanjem.

Priznani ekonomist prof. Leonardo Becchetti, redni profesor politične ekonomije na rimske univerzi Tor Vegata trdi, da »smo tržišče mi«. Ko nakupujemo, ko stikamo med pollicami veleblagovnic, ko izbiramo, imamo na razpolago izdelke, ki »ustvarjajo krizo«, pa tudi tiste, ki nam pomagajo, da se krize rešimo. Na nas je, za kaj se odločimo ...

V skladu s takimi in podobnimi razmišljajnji sta se tržaški organizaciji za pravično trgovino Mosaico in Senza Confini Brez Meja odločili, da someščanom ponudita priložnost, da spoznajo načela, dosedanje izkušnje in bodoče izvize tega etičnega načina poslovanja in se zanj morebiti odločijo. Omenjeni organizaciji sta pripravili niz petih srečanj

pod gesлом »Poženimo drugačno ekonomijo«. Vsa srečanja bodo v oktobru in novembру ob četrtekih popoldne s pričetkom ob 17.30 v dvorani Etične banke v Ul. Donizetti 5. Prvo srečanje bo danes in je namenjeno predvsem tistim, ki pravične trgovine še ne poznaajo in bodo lahko izvedeli, od kod je nastala, kako se je doslej razvila in na katere izzive bo morala odgovoriti v bližnji prihodnosti.

Naslednje srečanje bo 23. oktobra in bo posvečeno ekonomskim zakonitostim, ki pogojujejo življenje vseh nas. Vedeti pa moramo, da za uspešnost običajne ekonomije delavci okoli po svetu, ali tudi že pri nas, prepogosto plačujejo visok davek revščine in izkoriscenja. Slišali bomo, katera so ta pravila in kako se jim lahko upremo.

Niz srečanj se bo nadaljeval z bolj podrobno predstavitevjo dela s proizvajalci, obrtniki ali kmeti, ki jim evropski predstavniki tega gibanja stojijo ob strani. Sledila bo predstavitev novih smeri in izizzivov, ki se jih zadnje čase loteva pravična trgovina tudi pri nas. Na zadnjem srečanju pa bomo lahko izvedeli, kaj vse lahko spoznamo v tržašni trgovini, pri čemer ne gre le za izbor ponujenega blaga, ampak za vse, kar nam lahko pove pravčno izdelan proizvod.

Vstop je prost.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 9. oktobra 2014

ABRAHAM

Sonce vzide ob 7.13 in zatone ob 18.31 - Dolžina dneva 11.18 - Luna vzide ob 19.10 in zatone ob 9.25.

Jutri, PETEK, 10. oktobra 2014

DANIJEL

VРЕМЕ ВЧЕРАЈ: temperatura zraka 20,3 stopinje C, zračni tlak 1017,5 mb ustaljen, vlaga 83-odstotna, veter 6 km na uro jugovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,1 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 11. oktobra 2014:

Običajni urnik lekarne:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odpre

tudi od 13.00 do 16.00

Trg Garibaldi, 6 - 040 368647, Ul. Stock 9, - 040 414304, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odpre

tudi od 19.30 do 20.30

Trg Garibaldi 6, Ul. Stock 9, Ul. Roma 16, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 - 040 364330.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od pondeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicah Burlo Garofolo.

Od 16. do 19. oktobra knjižni salon La Bancarella

Od 16. do 19. oktobra bo pod šotorom na Trgu sv. Antonia potekal že osmi knjižni salon vzhodnega Jadrana La Bancarella, ki ga prireja Multimedijsko dokumentacijsko središče tržaške, istrske, reške in dalmatinske kulture (CDM) in Ljudska univerza v Trstu s ciljem nuditi vpogled v kulturno produkcijo v italijanskem jeziku na obeh obalah severnega Jadrana s posebnim ozirom na italijansko skupnost, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem. Pobuda, ki so jo včeraj predstavili na sedežu Ljudske univerze, bo obsegala sklope, posvečene spominu in obletnicam, zgodovini ter teritoriju in ljudem. Pri tem je napovedana predstavitev 35 publikacij, dalje pa na sporedu 30 srečanj s 50 predavatelji, okrogla miza ob desetletnici zakona, ki je uvedel obhajanje dneva spomina na fojbi in eksodus, dalje dva koncerta in povorka v nošah. Med obravnavanimi tematikami bodo npr. petdeset let sodelovanja med Unijo Italijanov in tržaško Ljudsko univerzo, pokol v Garigoli, Trst v letu 1954, vprašanje fojb in eksodus, 115 let Ljudske univerze, 65 let Radia Koper in 70 let časopisa La Voce del Popolo.

ZSSDI
Združenje slovenskih športnih društev v Italiji

vabi
na predstavitev zbornika

Naša pot
150 let ustanovitve Južnega Sokola
in sokolskega gibanja

spregovorila bosta
urednik Tomaz Pavlin
in zgodovinar Milan Pahor

v četrtek, 9. oktobra 2014
v dvorani ZKB na Opčinah
ob 19.30

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.15, 20.00,
21.45 »Lucy«.

ARISTON - 18.45, 21.00 »La Trattativa«.

CINEMA DEI FABBRI - 18.15, 20.10 »El Estudiante«; 16.00, 22.00 »Mud«.

FELLINI - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »I due volti di gennaio«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 20.00,
21.45 »Perez«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.15, 20.30
»Il regno d'inverno«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 18.20,
19.40, 21.45 »Amore, cucina e...curry«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.20, 18.00,

20.00 »Drakula: Skrita zgoda«; 16.30 »Hrabri avtek Plodis«; 20.45 »Lucy«; 16.00, 18.15, 20.30 »Labirint«; 18.10, 21.00 »Ni je več«; 18.30 »Odpleši svoje sanje: Zdržene moči«; 16.05, 18.40, 21.10 »Pravičnik«; 18.20, 20.40 »Stoletnik, ki je zlezel skozi okno«; 16.10 »Varuh spominov«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 18.20, 20.00, 22.15 »The Equalizer - il vendicatore«; 16.40 »Boxtrolls le scatole magiche«; Dvorana 2: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Maze Runner - il labirinto«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.00 »Tutto molto bello«; 18.20 »Una promessa«; 16.30, 20.00, 21.45 »Annabelle«; Dvorana 4: 20.30, 22.15 »Sin City 2 - una donna per cui uccidere«; 18.30, 21.45 »Fratelli unici«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.15, 20.20, 22.15 »Lucy«; 22.15 »Annabelle«; 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Fratelli unici«; 20.10 »Sin City 2 - una donna per cui uccidere«; 16.40 »Boxtrolls - le scatole magiche«; 16.30, 19.00, 21.30 »Maze Runner - il labirinto«; 16.10, 18.10, 20.10, 22.10 »I due volti di gennaio«; 16.30, 19.00, 21.30 »Amore, cucina e...curry«; 16.10, 18.50, 21.30 »The Equalizer - il vendicatore«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.00, 21.30 »The Equalizer - il vendicatore«; Dvorana 2: 17.10, 19.45, 22.10 »Maze Runner - il labirinto«; Dvorana 3: 17.45, 22.15 »Annabelle«; 20.15 »Fratelli unici«; Dvorana 4: 17.00, 18.50, 20.30 »Lucy«; 22.15 »Sin City 2 - una donna per cui uccidere«; Dvorana 5: 17.40, 22.10 »Class Enemy«.

Izleti

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje naravnega rezervata doline Glinščice, prireja prvi brezplačni vodeni izlet jersenskega ciklusa doline Glinščice »Kraška gmajna in pogled na morje« v nedeljo, 12. oktobra. Start ob 10. uri z Jezera. Prijava je obvezna. Za ostale info v slovenščini in italijansčini tel. št. 366-9571118 (ponedeljek-petek od 14. do 17. ure) ali na info@riseravalrosandra-glinscica.it

POHOD NA KRASU JE KRSNO« bo v nedeljo, 12. oktobra, v priredbi SKD Vigred, JD Grmada, Planinskega odseka SK Devin, Vaške skupnosti Turblje in Razvojnega društva Pliska. Zbirališče od 9.00 do 9.45 v Praproto.

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA obvešča vse izletnike, da bo avtobus za Turin odpeljal v ponedeljek, 13. oktobra, izpred kmetijske zadruge ob 5.30 in izpred obrtniške cone na Proseku (Lanza) ob 5.40.

19. KRAŠKI KROŽNI POHOD Sela na Krasu - Jamlje - Sela na Krasu, bo v nedeljo, 19. oktobra, v priredbi AŠKD Kremenjak in TD Dren. Od 9. ure vstopanje v Selah, ob 10. uri štart, ob 11. uri malica pri AŠKD Kremenjak v Jamljah, ob 13. uri kosilo v Selah, ob 14.30 družabne igre, sledi ples. Obvezen veljaven osebni dokument. Pohod odpade ob slabem vremenu.

KLAPA 36 IZ DOLINE vabi na izlet »Potejanje po Istri« v nedeljo, 19. oktobra. Za info tel. št. 040-228896 (Nerina) ali 040-228254 (Justi).

DRUŠTVO PODEZELSKIH ŽENA organizira izlet v London z letalom iz Trsta od sobote, 25., do torka, 28. oktobra. Info na tel. št.: 00386-31866081 (Metka).

Čestitke

Dobrodošel nov član ANDRĒS.
Z mamo Sharon in očetom Robyjem se veselimo tudi mi. Vsi pri sekcijski VZPI Prosek Kontovel Anton Ukmari-Miro.

Mali oglasi

GOSPA SREDNJIH LET z lastnim avtom išče kakršnokoli delo. Tel.: 329-3227075.

ISČEM kakršnokoli delo, čiščenje, likanje, varuška otrok ipd. Tel.: 040-327251.

PSIČKE PASME angleški setter prodamo ljubiteljem živali. Tel.: 040-229224.

V DIVAČI, na lepi sončni legi v zelenem okolju s pogledom na Vremščico, po ugodni ceni prodajamo novo hišo v 3. gradbeni fazi z garažo, kletjo in vrtom. Tel.: 347-7946135 ali 00386-318089946.

V NABREŽINI centru prodamo mansardo v 2. nadstropju, 170 kv.m., potrebo preureditve. Možnost dvostanovanjskih enot. Tel.: 348-1204741.

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta v Mavhinjah odprla osmico. Vljudno vabljeni. Tel. 040-299442.

JADRAN je odprl osmico v Ricmanjih. Tel.: 040-820223.

OSMICA KRALJIČ je odprta v Prebenegu št. 99. Tel. 389-8974703.

OSMICA je odprta pri Škerku v Praproto. Tel. št.: 040-200156.

PRI KUSU Ul. Commerciale št. 180 je odprta osmica. Tel. št.: 040-414307.

ROBERTO ŠAVRON je v Gabrovcu št. 27 odprl osmico. Vesel bo vašega obiska! Tel. št.: 347-2511947.

Obvestila

ACQUAFITNESS - ŠC Melanie Klein obvešča, da se bo skupinska vadba začela danes, 9. oktobra, na Pesku. Za ostale info in prijave na: info@melnicklein.org ali tel. 345-7733569.

GLASBENA MATICA vabi člane na redni občni zbor danes, 9. oktobra, ob 8. uri v prvem in petek, 10. oktobra, ob 19. uri v drugem sklicu, na sedežu Glasbene matice v Trstu, Ul. Montorsino 2.

GLEDALIŠKA SKUPINA za otroke in mlade bo delovala tudi letos v Finžgarjevem domu na Opčinah vsak četrtek od 16.45 do 17.45. Za informa-

Primorski mobile

Spletne novice

Primorskega dnevnika vedno s sabo

Snemi aplikacijo iz spletne trgovine

cije in prijave: manicama-ver@gmail.com in tel. 334-6835217 (Manica).

LEKCIJE SLOVENŠCINE pri SKD Igo Gruden začnejo danes, 9. oktobra, za nadaljevalec z uč. Ivano Ban, ob 17.30 do 19.00 in za začetnike z uč. Romano Maver v torek, 21. oktobra, od 19.00 do 20.30.

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 pri SKD France Prešeren iz Boljunca sporoča, da se tečaj začenja v petek, 10. oktobra. Vsi zainteresirani morajo danes, 9. oktobra, od 19.30 do 20.00, v društveni dvorani, potrditi svojo prisotnost in plačati strošek tečaja. Info: tel. 333-316411 (Sonja).

RAJONSKI SVET za Zahodni Kras se bo sestal danes, 9. oktobra, ob 20. uri na svojem sedežu na Proseku 159.

SKUPINA 35-55 pri SKD France Prešeren iz Boljunca, vabi danes, 9. oktobra, ob 20.30 v društveno dvorano občinskega gledališča, na predavanje živinozdravnika in lovca dr. Egon Malalana »Merjasci, nezaželeni sošedi«. S pomočjo fotografij in video-posnetkov nam bo pomagal celovito razumeti vlogo merjasca v naravi.

TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA za vse starosti in različne stopnje predznanja pri Skladu Mitja Čuk. Predstavitev danes, 9. oktobra, ob 16. uri srednja šola; ob 17. uri osnovna šola (3., 4., in 5. razred); ob 18. uri višešolci; ob 19. uri odrasli. Vpisi in dodatne info na tel. št. 040-212289 (pon-pet od 10. do 14. ure) ali urad@skladmc.org.

19. KRAŠKI OKTOBERFEŠT v organizaciji SKD Vigred bo v Praproto pod šotorom od 10. do 12. oktobra. V petek, 10., ob 18.30 otvoritev z OPS in MGS Vigred, mladinskim orkestrom GD Nabrežina in ansamblom Rock na Bndimi, ob 20.00 koncert dalmatinških pesmi s klapo Semikanta, sledi ples s Kraškimi ovčarji. V soboto 11., ob 15. ex tempore, turnir v šahu in briškoli, ob 16.00 do 18.00 plesna delavnica, ob 18.30 nastop Pliskinov pastrirčkov in plesne skupine AŠKD Vipava, sledi ples s skupino Nebojseg. V nedeljo, 12., pohod »Na Krasu je krasno« (zbiralnišče od 9.00 do 9.45), ob 11.00 odprtje kioskov, ob 12.00 ples z ansamblom Domači zvoki, ob 15.30 koncert godbe iz Slovenj Gradca, ob 16.30 Kraški muzikfešt, zvečer ples s Kraškimi muzikanti, od 12.00 do 17.00 prikaz obdelave kraškega kamna, od 14.00 do 17.00 taborniški kotiček. Vse tri dni na ogled razstava gobin »Suhi zidki in pastirske hišice«.

ADMINISTRACIJA za ločeno upravljanje jusrarskega premoženja obvešča vse upravičence, da lahko predložijo prošnje za sečnjo in pobiranje suhih drv na jusrarskih površinah do 10. oktobra, na sedežu odbora, Prosek št. 159. Za moributna pojasnila lahko pokličete na tel. št. 040-251241 ali 349-6161023.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS vabi v petek, 10. oktobra, ob 18.00 v gofstilno na Razdrtem, na potopisno predavanje Marka Mohorčiča »S kolgom po Zimbabwei«. Ob 20.00 bo pohod ob polni luni na Nanos.

19. KRAŠKI MUZIKFEŠT - bo v Praproto pod šotorom v nedeljo, 12. oktobra, ob 16.30. Vabljeni muzikanti in pevci pri vsepopsov, otroci in odrasli te tisti, ki so v postavi od dva do številne skupine. Prijave do petka, 10. oktobra, na tel. 380-3584580 ali tajništvo@skdvigred.org.

TEČAJ RISANJA z akademsko slikarko Katerino Kale »Učimo se gledati in narisati (prostor, tihozitje in portret) v organizaciji SKD Primorec bo začel v drugi polovici oktobra ob zadostnem številu udeležencev (10 oseb). Za prijave in informacije pokličite na tel. št. 339-2875603 (Sonja).

TELOVADBA V BAZENU s segreto morsko vodo, v organizaciji MD Boljunc, vsako sredo zjutraj v termalnem bazenu v Ankarunu. Odhod društvenega kombija iz Brega in iz mesta. Informacije na tel. št. 335-8045700.

V MARIJANIŠČU NA OPČINAH se bo v petek, 10. oktobra, ob 20. uri s prvim predavanjem in razgovorom, pričel sklop predavanj »Sv. Pismo - knjiga življenja«. Predavanja, ki jih bo vodil dr.

prof. Jože Bajzek so pospremljena v sliko in glasbo. Na ta srečanja so vabljeni vsi starši doraščajočih otrok, še posebno pa otroci v veroučnem obdobju. Naslov prvega predavanja je: Božja beseda (Pomen Svetega Pisma v življenju kristjana).

BALETNO DRUŠTVO SEŽANA vabi k vpisu v klasični in jazz balet ter ko-rekturno gimnastiko. Vpis poteka ob torkih in četrtkih med 15. in 16. uro v Kosovelovem domu (službeni vhod) Sežana. Info: na tel. št. (00386) 041-524310 in 031-341473, ali baletno.društvo.sežana@gmail.com in na www.baletnodrustvosežana.si.

GLEDALIŠKE DELAVNICE za osnov-

nošolske otroke z zaključno predstavo »Alisa in čudežni deželi« na pobudo ZSKD, se bodo odvijale pod mentorstvom Maruške Guštin pri SKD S. Škamperle (Vrdelska cesta 7) s pričetkom v soboto, 11. oktobra, ob 10.00 (vpisovanja do zasedbe vlog).

KOSTANJEV PRAZNIK V RODIKU - bo v soboto, 11. oktobra. V dopoldanskih urah športne aktivnosti (pohod, tek, kolesarjenje, ustvarjalne in športne delavnice za otroke). Bogato založene stojnice s kmečkimi pridelki, obrtnimi izdelki idr.

SLOVIK vabi na Dan odprtih glav, ki bo v soboto, 11. oktobra, od 9.00 do 13.00 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici. Podelitev diplom lanskim študentom in dijakom, ki so bili na enoletnem šolanju v Ljubljani, bodo sledila štiri kratka predavanja. Odprto za javnost. Vstop prost.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo odhod avtobusa iz Padrič za nastop na proslavi na Gračiču v soboto, 11. oktobra, ob 12.45. V torek,

NABREŽJE - Bogata gostinska, turistična in trgovinska ponudba vse do nedelje

Več kot 30.000 kvadratnih metrov razstavnih površin

Tržaško nabrežje se je včeraj preoblekelo v jadralno obleko, saj je bilo na morju pred Velikim trgom videti nekaj privezanih ladij, svojo ponudbo pa so začele predstavljati tudi stojnice v vasi Barcolana. Jadralni sejem, na katerem bo do nedelje poskrbljen za lačne, žeje in radovedne, se razprostira na 30 tisoč kvadratnih metrih razstavnih površin, na njem pa se predstavlja več kot sto razstavljalcev.

Največja novost letosnjega sejma je, da je območje tik pred Velikim trgom prostoto; po novem tu ni nobenih stojnij ali avtomobilov pokroviteljev, kar je bilo pretekla leta nekaj običajnega. Tako kakor lani, je tudi tokrat zelo lepo urejena promenada tik ob morju, kjer je z vrvjo in s sponzorskimi zastavicami določena varnostna razdalja med obiskovalci in jadralci ter njihovimi jadrnicami. Na stojnicah pa razstavljalci ponujajo raznovrstno blago in storitve. Predstavljajo se številni ponudniki opreme za preživljvanje prostega časa, od deškanja, jadranja do kolesarjenja. Za ljubitelje morskih plovil bo zanimiva stojnica, na kateri predstavljajo nekakšen hibrid med motornim čolnom vodnim motorjem. Na istem razstavnem prostoru predstavljajo še napihljive čolne in drugo opremo.

Za pestrost okusov skrbijo stojnice s pijačo in kulinarčnimi dobrotami. Poleg nekaterih tržaških gostincev, ki svojo dejavnost ob tej priložnosti preselijo na nabrežje, se v Trstu predpremierno predstavlja tudi velikan Eataly, ki bo prihodnje leto svoj center odpri tudi v Trstu. Stojnica Eataly se nahaja v neposredni bližini pomola Audace, tam pa lahko obiskovalci poskusijo različne kulinarčne dobrote.

Poleg omenjenih je še cela serija institucionalnih stojnic, na katerih se predstavljajo Občine Dolina, Zgonik, Trst, Pokrajina Trst, Zdravstveno podjetje ... Obiskovalci bodo lahko izvedeli marsikaj zanimivega o storitvah, ki jih ponujajo te institucije, zdravstvene nasvette bodo delili zdravstveni delavci, ki bodo posebno pozornost namenili preventivi v boju proti raku. Za najmlajše obiskovalce bodo najbrž zelo zanimive stojnice policeje, vojske in mornarice, na pomolu Audace pa se nahaja velikansko vojaško terensko vozilo. Na stojnicah je mogoče dobiti tudi zelo pestro turistično ponudbo slovenskih toplic in drugih izletniških krajev. Tržaška Kmečka zveza pa skupaj z Združenjem turističnih kmetij Slovenije predstavlja turistične kmetije tostran in onstran nekdanje meje. Na tej stojnici je mogoče kupiti domače dobrote.

Pestro in bogato ponudbo v vasi Barcolana je mogoče obiskati vsak dan do nedelje od 10. do 2. ure ponoči. (sc)

Vas Barcolana na tržaškem nabrežju je mogoče obiskati vsak dan do nedelje od 10. do 2. ure ponoči

FOTODAMJ@N

KATAMARANI EXTREME 40 - Od jutri do sobote pred nabrežjem

Jadrnica, ki leti

Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta na teh katamaranih vadila pred letom dni pred mladinskim pokalom Amerike

Letošnja Barcolana je morda podrla še en rekord zadnjih let. Uspela je združiti to, kar je (večkrat) nezdružljivo. Na krovu iste jadrnice bo od danes do sobote jadralca tržaška jadralna smetana, torej jadralci, ki so dozoreli v tržaških klubih, zdaj pa se kalijo v olimpijskih razredih in se mrzlično pripravljajo na olimpijske igre v

Riu 2016. Špica jadralnega gibanja v Trstu pa se doma ne bo pomerila na navadni jadrnici, ampak na pravi formula ena – na katamaranu Extreme 40. Organizatorji Barcolane, klub SVBG, so v sodelovanju z družbo Fincantieri in Samer&Co sestavili devetčlansko tržaško posadko, v kateri je edini »tuje« Nizozemec avstralskih

korenin Mitch Booth, člana ekipe pa sta tudi jadralca Čupe Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti. Ravno slovenska jadralca sta med vsemi največ časa jadrala na katamaranu tipa Extreme 40, Simon Sivitz Košuta je bil krmkar, Jaš Farneti pa odgovoren za glavna jadra. Bilo je v Louanu januarja 2013, ko so stekle selekcije in priprave za nastop na mladinskem pokalu Amerike. »V Louanu smo se na nastop na mladinskem pokalu Amerike pripravljali na teh katamaranih, ki so nekakšni prototipi večjih katamaranov AC45, s kakšnimi sva potem temova na San Franciscu,« je pojasnil Sivitz Košuta. Tudi katamarani tipa Extreme 40 pa zagotavljajo pravi spektakel, saj lahko dosežejo hitrost do 30 vozlov: »Extreme 40 ima tri jadra, glavno, flok in jadro tipa »code 0«, ki je podobno velikemu floku,« še dodaja Sivitz Košuta. Vse to zadostuje, da se pri vetru do 8 vozlov lahko katamaran nagne, če piha nad 12 vozil, pa v bistvu skorajda leti nad vodno gladino, razlagata jadralca. »Idealno je, da ni vala, saj je sicer lahko nevarno,« še dodata

Včeraj so katamarane sestavili in spustili v vodo

FOTODAMJ@N

Na Barcolani tudi Tina Maze

Gost Barcolane in zavarovalnice Generali bo v soboto tudi slovenska smučarka Tina Maze, dvakratna olimpijska prvakinja in novinarji ob 16.45 v stojnici Generali pri Pomorski postaji.

Do sinoči 1202 vpisana

Število nastopajčih jadrnic je včeraj doseglo 1202 prijavi.

Jutri na Velikem trgu tudi duet Savoretti-Elisa

Na Velikem trgu bo jutri prvi koncert letošnje Barcolane. Nastopil bo (ob 20.30) italijansko-angleški kantavtor Jack Savoretti, ki bo priložnostno nastopil v duetu s tržaško glasbenico Eliso. Predskupina Jacka Savorettija bo zasedba Beatbox, ki bo ozivila skladbe legendarnih Beatlesov.

V dunajskem salonu o Nagradi Luchetta

V dunajskem kulturnem salonu bo drevi ob 20. uri srečanje, ki ga bo povezoval novinar Giovanni Marzini. Voditelj bo z gosti predstavil Nagrado Luchetta 2015, še pred tem pa bo občinstvo lahko uživalo ob utrinkih julijске svečane prireditve v gledališču Rossetti.

ja Farneti. Taka jadrnica pa zahteva od jadralcev odlično fizično pripravo: »Ob krmjarju, ki bo Lorenzo Bressani, in Michelangelo Paoletti, ki bo skrbel najbrž za glavno jadro, so ostali člani posadke stalno aktivni, saj je dela veliko, zahteva pa tudi veliko moč.« Profesionalci jadrajo na tem tipu jadrnice v štirih, na Barcolani pa bodo na krovu v petih in morda še gost.

Niz krajših regat bo do danes do sobote med 10. in 13. uro in 14. in 17. uro. Ker bo vse vidno z nabrežja, bo takoj rečata najbrž privabila veliko gledalcev. Ekipa, ki jo sestavljajo še Lorenzo Bressani in Giovanna Micol (Nacra 17), Michele Paoletti (finn), Francesca Clapich (49er FX), Andrea Tesei in Stefano Cherlin (49er), so predstavili javnosti včeraj v dunajskem salonu. (vs)

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

T Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje nudimo
pogrebne storitve
in prevoze na tržaškem
območju, v Italiji
kot tudi v inozemstvu.

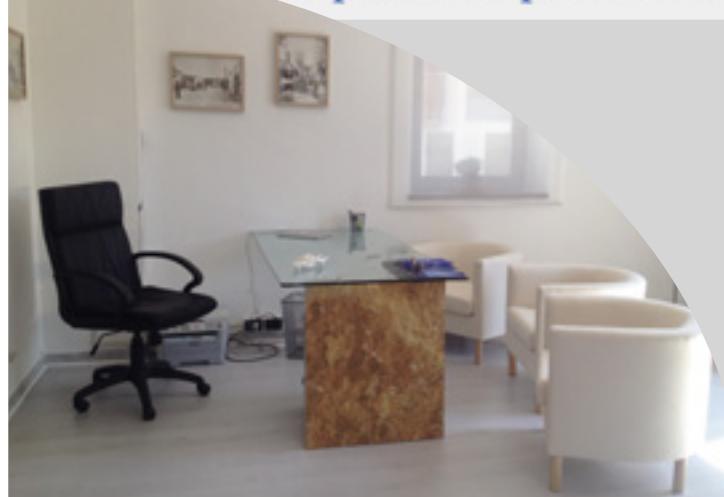

Odprtje novih uradov

Ul. degli Alpini 2, Opčine

Tel. 040 2158326

Devin-Nabrežina 166 - Trst - Ul. Torrebianca 34
Ul. dell'Istria 129 - Prosek 154 - Trst - Ul. degli Alpini 2 - Opčine - tel. 040 630696

GLOSA

»Človek si pač ne more dati poguma, če ga nima«

JOŽE PIRJEVEC

Dobro se spominjam, kako je bilo na začetku novembra 1954, ko prišla italijanska vojska v Trst. Bil je siv in deževen dan. Ne spominjam pa se, kakšno je bilo vreme 5. oktobra istega leta, ko je bil podpisani Londonski memorandum. Vem samo, da se je pri nas dosti govorilo, ali se ne bi bilo primerno preseliti v Avstrijo, kajti moj oče je imel z Italijo preveč bridke izkušnje. Sedaj, po šestdesetih letih, se sprašujem, ali je bilo prav, da smo bili tako črnogledi, in ali ni razumejitev, kakršna je bila dosežena po dolgih in mučnih pogajanjih med Američani, Britanci, Jugoslovani in Italijani, konec koncev le najboljši kompromis. Jaz sem še vedno prepričan, da je Trst enkla v slovenskem ozemlju in da bi moral, če bi bila geografija odločilna, spadati k svojemu zaledju. Priznavam pa tudi, da so njegovi prebivalci večinoma italijanskega jezika in zavesti in da bi bili z Jugoslavijo, kaj šele z Slovenijo, prevelik zalogaj, če bi si mesto prisvojila. Ko sem še v času Titovega režima o tej zadevi govoril z ljubljanskim priateljem in izrazil omenjeno misel, je dejal, da bi jih Udiba že ukrotila. Saj. A predstavljajte si, v kakšni atmosferi napetosti bi živel, če bi se to zgodilo, in kakšno možnost bi imela Slovenija, da se reši geografskega centralizma, ko je Jugoslavija zašla v krizo. Zaradi tega mislim, da je meja, kakršna je bila začrtana na pariški mirovni konferenci leta 1947, v Londonu leta 1954 in v Osimsu leta 1975, najboljša mogiča, kajti čeprav nismo dobili Trsta, smo dobili Koper in z njim dostop do morja.

Pokojni prijatelj Livio Zeno-Zencovich, ki je bil v času boja za Trst na prelomu štiridesetih in petdesetih let prejšnjega stoletja osebni tajnik italijanskega zunanjega ministra grofa Sforze, mi je dejal, da bi se takrat strinjal, da mu odrežejo eno uho, le da bi Italija dobila nazaj celotno Svobodno tržaško ozemlje. »Sedaj«, je pripomnil, »sem drugačnega mnenja. Slovenija je moralta dobiti del Istre«. Na žalost je prišel do tega spoznanja štirideset let prepozno, ko je bil v pokoju. Tu je problem italijanske diplomacije, ki se ob koncu vojne in po njej ni znala spriznzniti z misljijo, da je vojna izgubljena in da je za zločine fašizma, za napad na Jugoslavijo in vojaško okupacijo treba plačati ceho. Ker je razumela, da je hladna vojna med Vzhodom in Zahodom na obzorju, je skušala izrabiti priliko in se kot »zavezničica« Američanov in Britancev čim bolj okoristiti na naš račun. Povsem legitima poteza, ki pa ni jemala v poštev treh okoliščin.

Dejstva, da zahodni zaveznički na italijansko sodelovanje v vojni na strani Hitlerja niso pozabili in da si niso mogli privoščiti politike, ki bi povsem prezrla jugoslovanske teritorialne zahteve, dejstva, da je na pariški mirovni konferenci Tito podpiral Stalin, in dejstva, da je po tem, ko sta se leta 1948 omenjena »tovariša« sprla, Jugoslavija postala za Zahod pomembna z ideološkega in strateškega zornega kota. Vsega tega Italijani niso videli, ali niso hoteli videti, temveč so nasprotno izdelali »doktrino«, ki je trdila, da njihova suverenost nad celotnim STO ni ugasnila, ker ta tamponska državica ni nikoli zares zaživelala. Jasno je, da s takimi argumenti, vrednimi odvetnika Azzeccagarbugli iz Manzonijevga romana »Zaročenca«, niso mogli nikogar prepričati. Namesto, da bi zastavili realistično politiko, ki bi slonela na iskanju dialoga s sosednjo Jugoslavijo, na izboljšanju odnosov s Slovenci, so raje vztrajali v zatrjevanju samim sebi, da imajo prav. Pred leti sem natančno preštudiral dokumentacijo o zapletenem in tajnem diplomatskem dogovaranju, ki je od februarja do oktobra 1954 teklo v Londonu, najprej med trojko, ki je imela svoje čete v coni A in B STO, nato pa še z italijanskim veleposlanikom M. Brosijem. Mislim, da mu ne delam krivice, če rečem, da ni prispeval v pogajanjih niti z enim konstruktivnim predlogom in da ni v prid italijanske manjšine, ki naj bi ostala v coni B, naredil ničesar. To nojevsko politiko ignoriranja resničnih odnosov sil in konkretnih koristov so vodilni krogli v Rimu in v Trstu nadaljevali v naslednjih desetletjih, pri čemer ni slučaj, da je bilo mejno vprašanje z Jugoslavijo rešeno šele nekaj let po tem, ko so Nemci priznali novo mejo s Poljsko na Odri in Nisi. A tudi ko je rimska vlada pod pritiskom Washingtona le podpisala Osimske sporazume, se tržaške elite z njimi niso mogle spriznzniti in so z »Listo za Trst« dosegli apogej svoje ne-spameti. Niso se distancirale samo od svojega slovenskega zaledja, temveč tudi od Apeninskega polotoka. Bojim se, da se te brezglave politike, tudi »levosredinske« sile, ki so danes na oblasti, ne znajo povsem otresti. Kajti sicer ni mogoče razumeti, nijovega bojazljivega odnosa do vprašanja, ki je v Trstu poglavito. Do slovenskega vprašanja. Dokler se z njim ne bodo pripravljene spopasti in ga rešiti, bodo pač ostale podobne don Abbondiu (da si sposodim še enega klavrnega »junaka« iz Manzonijevga romana), ki je neboljeno priznaval: »Človek si pač ne more dati poguma, če ga nima«.

PISMA UREDNIŠTVU

Še o prireditvi na Lokvah

V obeh poročilih (Primorski dnevnik, 5. in 7. 10. 2014) o proslavi 70-letnice ustanovitve PNOO za Slovensko Primorje in Trst (Lazna, 15. september 1944) je naveden podatek, da se je ustanovnega zboru na Lazni udeležilo 750 primorskih odposlancev. Podatek je napačen, ker je bilo udeleženih cev 155. Očitno je, da dvakrat zapisana številka ni tiskarska napaka pač pa povzemanje podatka iz besedila glavnega govornika proslave na Lokvah. Podobna govornikova netočnost (in njen povzemanje v tisku) se je primejila tudi ob primorski prireditvi v Izoli letašnjega 13. septembra.

Ustanovitveni zbor vrhovnega predstavnika partizanske oblasti na Primorskem je bil na Lazni v smučarski koči italijanskega planinskega društva iz Gorice. V isti koči je Zorko Jelinčič s so-delavci poleti 1927 zbral na četrto ilegalno srečanje mlade primorske antifašiste. Jelinčič je 15. septembra 1944 postal eden izmed članov PNOO za Slovensko Primorje (in Trst).

Branko Marušič, Solkan

Solidarnost Bratuškovi

Ne želim se spuščati v oceno vsebin, ki jih je pred evropsko komisijo zagovarjala komisarska kandidatka Alenka Bratušek. Rad pa bi ji izrazil osebno solidarnost nad nizkotno potezo hrvaške poslanke, ki je kot hud greh izpostavila dejstvo, da je Alenka Bratušek prepevala odporniške pesmi na veličastnem koncertu Partizanskega pev-

skega zborna Pinko Tomažič v Stožicah. Resnici na ljubo gre povedati, da je bilo petje Bratuškove (in ne samo njen) v Stožicah že predmet polemik v Sloveniji in spominjam se, da je po Evropi krožil filmski posnetek o koncertu z angleškimi podnapisi, ki je dokazoval »hudo dejanje«.

Hrvaško evropsko poslanko in vse tiste, ki so ji zaploskali v podporo, bi rad potolažil, da smo tistega večera v Stožicah prepevali vsi. Bilo nas je nad 12 tisoč in ponosni smo bili na našo polpreteklost in na vsa tista gibanja, ki so rešila Evropo (in tudi Hrvaško in Slovenijo) izpod nacijaščitnega jarma.

Rudi Pavšič

Popravek

V prispevku Primorskega dnevnika (7.10.2014) z naslovom V prvem krogu izvolili 158 županov, v Ljubljani prepričljivo slavil Janković smo zasledili napočen podatek v oklepaju drugega stolpiča, in sicer, da je v Celju v prvem krogu slavil dosedanji župan (že petič je to postal Boško Šrot, SLS) ...

Prosimo za objavo popravka, da je župan Mestne občine Celje Bojan Šrot, in ne Boško Šrot (Boško Šrot je njegov brat).

Lucija Gornjak,

Odnosi z javnostmi, Kabinet župana

Londonski memorandum

Spoštovani odgovorni urednik Dušan Udovičić, prebrala sem šele danes 7. oktobra vaš nedeljski uvodnik London, na da-

našnji dan pred 60 leti, kjer se vam je vrnila v besedilo sicer mala, a zelo pomembna netočnost, ki prav kliče po pravku, da se ne bo preselila, kot se je sicer že, tudi v zapise drugih poročevalcev in celo zgodovinarjev (!) in se zavlekla skozi čas kot zadnja in neizpodbitna resnica in večkrat, zlasti v polemikah kategorije Jože Pirjevec in ljubljanski kolumnist Boštjan M. Turk, ki se spozna na Primorsku kot zajec na boben in klati - naj mi ne zameri iskrenosti - same neumnosti, ustvarjala pravo pravcato zmedo.

Beseda teče o Londonskem memorandumu. Naj vas citiram: "Po devetih letih od konca vojne in neskončnega pregovarjanja o tem, komu bodo prispadla ta ozemlja, je bil nazadnje z Londonskim sporazumom priznan status quo, tako kot je bil vzpostavljen na mirovni konferenci: Italiji je pripadla cona A, ki je obsegala Trst in območje njegove sedanje pokrajine, Jugoslavija pa je dobila suverenost nad cono B, ki se je razprostirala od Lazaretu do reke Mirne."

Ne vem sicer, kaj je bilo vzpostavljeno na mirovni konferenci, tudi večina mojih znancev je pozabilo, zdi se, da tudi vi o tem bolj malo veste, domnevam, da so bile zarisane na zemljevidu vse spremembe in tudi zajete potem v kakšen zelo natančen seznam. In zaradi njih samodejno odpade govor o status-u quo-ju, ki izključuje vsakršno spremembo, tudi tiste minimalne. Smeли bi kvečemu reči, da je Italiji ostal večji del ali kar levji delež cone A, Jugoslavija pa je obdržala suverenost nad cono B in zadobila za navrh kar nekaj ozemlja cone A. Kazalo bi jih celo poimeni-

čno našteti, da bi nam bilo še bolj jasno. Da ne bi zgodovinar ponovno in spet pomotoma delal iz očeta ... medvojnega? ali povojnega? jugoslovana, ki je moral znova prevzemati italijansko državljanstvo, kar sodi, zaradi nevednosti, med pravljice za lahko noč.

Vam, dragi odgovorni urednik, a zlasti mojemu predragemu sorojaku zgodovinarju Jožetu Pirjevcu svetujem - da vzameta v roke prvič ali spet vse tiste davne papirje, ki nas še vedno pogovujejo. Tedanji Primorski je vso zadevo podrobno komentiral in dokumentiral, v nekaj minutah bosta zvedela, da veliko vasičk, zaselkov, trgov in celo krasa metropola Sežana, ki so bili do priključitve del cone A, so se odtrgali od Svobodnega tržaškega ozemlja, ki se je potem, nota bene - brez vseh teh, le deloma našteti obmежnih krajev po odhodu zavezniških sil spojil z Italijo, mi pa se priključili k tedanji Jugoslaviji. Ker se je Jože spraševal v neki glosi tudi o partizanskih in nepartizanskih slovenskih šolah med vojno in po njej, mu svetujem, da se naveže z doberdobskim župnikom, polihistorjem in publicistom Ambrožem Kodeljo, ki mu bo marsikaj zanimivega razodel, on namreč o tem veliko ve.

V svojem zapisu omenjate tudi Posebni statut sporazuma, ki je v duhu recipročnosti

vseboval določila o varstvu manjšinskih pravic" in s kančkom grenkobe - odločno premalo za vse tisto, kar smo bili po krivici prikrajšani! - dodajate, da od ... takrat ima italijanska skupnost v Istri normativno zaščitno podlagu, kar kriči si lahko pri nas samo sanjamo." Kar je živa resnica. A smo si tega po-

vremeni ob koncu tedna

Več sonca in precej toplo, v nedeljo bo veter šibak

DARKO BRADASSI

prečistili prizemno vlogo. Postopno bo več sončnega vremena in bo še topleje. Najvišje dnevne temperature bodo do okrog 25 stopinj Celzija, ob jugovzhodnem vetru je možno, da bomo zlasti na Tržaškem v soboto lahko namerili še kakšno stopinjo več. Povečini sončno vreme se bo nadaljevalo do vključno nedelje, medtem ko od pondeljka se bo subtropska advekcija zaključila in kaže na novo poslabšanje ob prehodu atlantske višinske doline.

V prihodnjih dneh bodo torej vremenske razmere pogosto vse prej kot jesenske, pravzaprav bodo lahko mestoma celo vsaj delno spominjale na običajno poletno dogajanje.

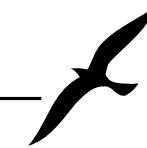
Ljubitelje jadranja posebej zanima, kakšne bodo vremenske razmere v nedeljo v Tržaškem zalivu, ko bo na sporedu Barcolana. Ob dokaj obsežnem območju enakomerne zračne tlaka ne bo večjega gradienca v pritisku, zato bodo prevladovali šibki vetrovi, lahko tudi zelo šibki. Kaže vsekakor na prevladujočo južno do jugozahodno smer vетra, ki bo predvidoma v južnih urah urah najšibkejši.

Šlo bo, kot kaže, za razmeroma počasno Barcolano, ki pa bo sicer, kot se za praznik spodbodi, poteka v zelo prijetnih vremenskih razmerah ob sončnem vremenu in za ta čas visokih temperaturah.

Na slike: v prihodnjih dneh se bo okrepil anticiklon

največkrat sami krivi, ker se ne gremo z našim partnerjem in sosedom do sledno, dan za dnem, uro za uro, minuto za minuto medsebojno zamenjavo dobrin v stilu daj-dam ali dam-daj. Kdor ne da - kdorkoli je že to, lahko je mojati ali vaš oče ali najin sosed - kdor pa preneha dajati ali komaj kdaj kaj malega da, še najraji nič in nikoli, naj pričakuje od mene čisto enako obnašanje: Ti meni nič, jaz tebi nič; ti meni malo, jaz tebi malo; ti meni komaj kdaj in po nešteti milih prošnjah, jaz tebi komaj kdaj in po nešteti milih prošnjah. Tako in nič drugače, dokler se ne navadiš kot jaz brez prisile dajati, kar si dolžen. Ali tako, enakopravno, ali tudi jaz zaprem tebi pipico in s tistim prihranjenim denarjem poskrbim sam za svojo žaloto, ti pa svojo nafutraj s sredstvi iz svojega žepa, od mene ne dobiš več kreditita, amici come prima, pič di prima ma ognuno per conto proprio. Samo po sebi umevno. Iz mene ne boš večno bril norcev. Finish z enostranskim razumevanjem in ljubezni brez odziva. Ali ... flirtava recipročno ali kar pri priči pretrgava ta lažni odnos, ki le enega gratificira, drugega pa oškoduje.

Jolka Milič

TRST - Operno gledališče Giuseppe Verdi

Simfonična sezona 2014-15

Vsa italijanska gledališča so v teh dneh pod hudim pritiskom: zdi se, da minister Franceschini kar premalo pozna zgodovinski, kulturni in socialni pomen ustanov, ki so tudi v najhujših časih ohrajanje svoje duhovno poslanstvo, premalo pa pozna tudi sam ustroj in delovanje glasbenih ustanov, če misli, da je najboljša rešitev odpustiti vse nameščence - zbor, orkester in ostalo osebje - ter najemati sezonske delavce. Izredno kompleksno delo, ki stoji za vsako produkcijo, lahko dobro opravlja samo uigrana ekipa profesionalcev, ki so do službe prišli z resnimi selekcijami in morajo stalno študirati zato, da ohranijo, če že ne izboljšajo svoj nivo.

Smisel in upravičenost obstaja po sameznih gledališč ne gre meriti z zgolj ekonomskimi pokazatelji, kljub temu pa je nadzornik tržaškega opernega gledališča Verdi Claudio Orazi na tiskovni konferenci za predstavitev simfonične sezone 2014-15 našel vrsto številk, ki pričajo o skrajno varčni upravni politiki: število nameščencev bi po zakonu v Trstu moralno znašati 299 enot, dejansko pa ima gledališče le 232 stalnih nameščencev, sam orkester bi moral šteti več kot 100 glasbenikov, ima pa jih le 83, prav tako je nižje od predpisanega števila zborovskih pevcev, odrskih tehnikov in uradnikov, kar pomeni, da je vsakdo polno angažiran. Kot je dodal tudi član upravnega sveta Paolo Marchesi, je gledališče izoblikovalo soliden sanacijski postopek, ki še vedno čaka na 12 milijonov objavljenih javnih prispevkov, denar pa bo treba tudi vratiti.

Orazi je med občinstvom pozdravil predstavnike zasebnih ustanov, ki podpiroajo gledališče, kot Sklad tržaške hranilnice – CRT, zavarovalnice Generali in Sklad Casali, zaradi drugih obveznosti pa na konferenco niso prišli ne tržaški župan Roberto Cosolini, niti ne predsednica Dežele FJK Debora Serrachiani, ki je sicer poslala svoja voščila, odsotna je bila tudi predsednica Pokrajine Maria Teresa Basa Poropat.

Orazi je našel več pobud, ki se bodo razvijale v prihodnjem letu, kot npr. načrtovano sodelovanje z gledališči iz Celovca, Ljubljane in Benetk, vse to v duhu internacionalizacije, ki je že pripeljala do pomembnih sodelovanj s Festivalom Ljubljana - lani in letos -, pa s Festivalom Ravenna, ko je Riccardo Muti dirigiral Verdijev Requiem in Ravenni, Redipulji in Ljubljani ob sodelovanju članov tržaškega orkestra in zbor, 10. novembra pa bosta orkester in zbor nastopila v Sarajevu z Rossinijevo Stabat Mater, ki jo bo vodil Gianluigi Gelmetti.

Naši glasbeniki so v septembru pozeli odmeven uspeh v Omanu, kjer so si jajno odrpli operno sezono gledališča Royal Opera House v Muscatu z Verdijevim Macbethom, zdaj pa se pripravljajo na postavitev Mozartove opere Il Re pastore - Kralj pastir, za katero je teater prejel že preko 300 rezervacij iz tujine. V tem času se odvijajo tudi komorni koncerti - naslednji bo v nedeljo, 12. t. m. ob 18 uri v Mali dvorani - s sodobno glasbo, program operne sezone 2015 pa je že skoraj pripravljen ter bo konec oktobra objavljen.

Simfonična sezona se bo začela 7. novembra in bo vsebovala šest koncertov, vsak bo doživel ponovitev, zadnji program bo na vrsti 20. in 21. marca 2015. 7. in 8. novembra bomo lahko poslušali Mozartov Requiem, ki ga bo vodil Gianluigi Gelmetti, solisti pa bodo Mihaela Marcu, Marina Comparato in Tony Bardon (basist še ni določen). Isti dirigent bo 14. in 15. novembra vodil 9. simfonijo Gustava Mahlerja, 21. in 22. novembra pa se bo vrnili Roman Brogli-Sacher, švicarski dirigent, ki dela v Nemčiji; na programu Dvoržakova 8. simfonija, pianist Giuseppe Albanese pa

Nadzornik Claudio Orazi (desno) predstavlja novo sezono, ob njem podpredsednik Paolo Marchesi

FOTODAMJ@N

bo igral Lisztovo Malediction ter Rapsodijo na Paganinijevu temo Sergeja Rachmaninova. Dvoržaka bomo poslušali tudi 9. in 10. januarja, in sicer znamenito 9. simfonijo Iz novega sveta, ki jo bo vodil Aleksandar Markovic. Na sporednu je tudi dokaj redka Wagnerjeva simfonija v C-Duru in Brahmsova Rapsodija za alt, morški zbor in orkester, v kateri bo pela Laura Polverelli.

Povsem francoški program bo 13. in 14. februarja vodil dirigent Moshe Atzmon: Faurejeva Pavane za zbor in orkester, nato 1.koncert v a-molu op. 33, ki ga je spisal Camille Saint-Saëns: solist bo Wenn-Sinn Yang, ki bo nato zaigral Veliko fantazijo na teme Seviljskega brivca - avtor je manj znan Adrien-Francois Servais. Mez-

zosopranistka Sofia Koberidze bo pela v Debussyjevi La demoiselle elue, večer pa bo sklenila Ravelova La valse. Armenski dirigent Karen Duryanyan bo vodil zadnji koncert 20. in 21. marca: solistka bo violinistka Francesca Dego, ki smo jo letos že poslušali, tokrat je izbrala dokaj redko izvajanj Koncert v D-Duru op. 26, ki ga je spisal Ermanno Wolf-Ferrari, sledila bo Simfonija št. 2 v e-molu op. 27 Sergeja Rachmaninova.

Mladi pod 26. letom lahko kupijo abonma za vse koncerte za 50 evrov, posamezne vstopnice pa za 10, tudi za odrašle pa so cene kar zmerne, podrobne informacije so na voljo na spletni strani www.teatrorverdi-trieste.com.

Katja Kralj

GLEDALIŠČE - 49. Borštnikovo srečanje Borštnikov prstan igralcu Vladu Novaku

V Mariboru bo med 17. in 26. oktobrom pod gesлом Igrajmo se! potekal 49. festival Borštnikovo srečanje. Ob zaključku nacionalnega gledališkega festivala bodo podelili nagrade, najpomembnejšo, Borštnikov prstan, letos prejme igralec Vlado Novak.

Z nagrade festivala Borštnikovo srečanje se bo letos potegovalo 11 uprizoritev osmih režiserjev, ki jih je kot najboljše iz pretekle gledališke sezone izbrala selektorica Amelia Kraigher. V spremljevalnem programu, ki ga je s pomočjo Kraigherjeve sestavila umetniška direktorica festivala Alja Predan, bo na ogled še šest od skupno sedmih izbranih predstav. "Vse te slovenske predstave so v bistvu najboljše, kar ta trenutek slovenska gledališka produkcija ima. To je ena petina celotne slovenske produkcije. Če je 20 odstotkov res kvalitetnih uprizoritev, je to zelo veliko. Imamo res dobro gledališče," je na včerajšnji novinarski konferenci ob podpisu pogodb s sponzorji povedala Predanova.

Čeprav se je količina sponzorskih sredstev v zadnjih petih letih prepolovila, festival po besedah direktorja SNG Maribor Danila Roškerja postaja "vedno bolj relevanten evropski festival in blagovna znamka Maribora". Mednarodni program bo ob odprtju festivala začela predstava Mürmel Murmel režiserja Herberta Fritscha v produkciji Volksbühne am Rosa-Luxemburg-Platz iz Berlina, ki bo prvič gostoval v Sloveniji. Z Madžarske prihaja predstava Naše skrivnosti Bele Pinterja, gostili pa bodo tudi predstavo Neoplanta madžarskega gledališča iz Novega Sada v režiji Andrasa Urbana.

Dve predstavi prihajata iz Španije, in sicer Brickman Brando Bubble Boom v idejni zasnovi Alexa Serrana in Paua Palacios ter Zlata doba legende sodobnega flamenga Israela Galvana. Prav dramatiki in gledališču iz Španije bo namenjen letosni Fokus, zato so pri festivalu Borštnikovo srečanje izdali knjigo s slovenskimi prevodi petih dram

VLADO NOVAK

ARHIV

iz katalonščine, baskovščine in kastiljščine, študentje pa bodo pripravili bralne uprizoritve.

Ponovno je pripravljen tudi izbor domačih predstav, ki je namenjen mednarodni strokovni javnosti in tujim gledališkim kritikom. Po besedah Predanove so rezultati tega dela programa dobrni, saj so tako številne slovenske predstave prodrije na tuge odre. Lanska zmagovalna predstava Ponorela lokomotiva režiserja Jerneja Lorencija je gostovala na štirih pomembnih festivalih.

"Festival si že nekaj let prizadeva za odprtost. Zdi se mi, da je slovenske zatohlosti vse preveč in da je prav, da si nastavimo kdaj pa kdaj zrcalo, predvsem pa da naše najboljše dosežke pokažemo še komu drugemu," je povedala Predanova.

V okviru festivala se bodo zvrstili še znanstveni simpozij o dramatiki Vitomila Zupana, mednarodni simpozij o gledališču upora, delavnica dramskega pisanja in okrogla miza o dramski figur nemega lika. V predvzetju Slovenskega narodnega gledališča Maribor, ki je osrednje prizorišče festivala, bo na ogled razstava plakatov vseh dosedanjih Borštnikovih srečanj, v Muzeju narodne osvoboditve Maribor pa virtualna razstava o Borštnikovem srečanju v letu 2011 in 2013. (STA)

filmi@primorski.eu

GREMO V KINO

Class enemy (Razredni Sovražnik)

Režija: Rok Biček

Igrajo: Igor Samobor, Nataša Barbara Gračner, Tjaša Zeleznik, Maša Derganc in Robert Prebil

Slovenija 2013

Ocenja: ★★★★

POGLJIV TRAILER!

V razredu liceja v Novem mestu dobijo dijaki novega suplenta za nemščino, ker gre njihova razredničarka na materinski dopust. Profesor Zupan, tako je postavnemu germanistu ime, pa je zelo strog in zahteven in njegov odnos z dijaki se kmalu izkaže za zelo težavnega. Situacija pa se še zaostri, ko pride do tragedije, ker se ena od dijakinja odloči za samomor.

Samomor je tako uporabljen kot nekakšen sprožilni moment za dogodek, ki nato poskušajo prernati meje šolskih zidov in so odraz današnje splošne družbenе klime. Ekstremna situacija prikaže prepad med dvema zelo različnima generacijama, ki ga tragedija le še poglabi. Takrat se šola spremeni v ring. Na eni strani stojijo profesorji, na drugi dijaki in njihovi borbi ni videti konca. Bičkov celovečerec je povzet po resnični zgodbidi do katere je prišel pred tri najstimi leti na njegovi šoli. Prvenec devetindvajsetletnega režisera doma iz Dolenske je že na lanskem beneških Mostri doživel izreden uspeh. Letos je prejel nagrado sindikata italijanskih kritikov kot najboljši film leta, hkrati pa so ga nominirali za nagrado Lux, to je neke vrste evropski oskar, ki ga podeljujejo v Bruslju in o katerem se bodo izrekli decembra.

Od danes je film Roka Bička na ogled tudi v italijanskih filmskih dvoranah, in to v italijanski verziji. Bičkovo delo je drugi film v zgodovini slovenskega filma, ki je doživel prevod v italijanščino. Za zdaj je v naši deželi na sporednu v Tržiču, Gorici, Vidmu in Pordenonu. Naslednji teden pa si ga bo mogoče ogledati tudi v Trstu. Film, ki pripoveduje o šolskih in razrednih dinamikah, je hkrati tudi zrcalo socialne situacije Slovenije, a tudi drugih držav, in prav njegova univerzalnost je eden od razlogov za dober uspeh, ki ga je bil deležen po vsej Evropi. (Iga)

VOKALNO GLEDALIŠČE Carmina Slovenica v Avstralijo z delom iz rezijanske zakladnice

Vokalno gledališče Carmina Slovenica, ki v letošnjem letu praznuje 50-letnico delovanja, bo jeseni z gostovanjem v Melbournu osvojilo še zadnji neosvojeni kontinent - Avstralijo. Sodelovalo bo na prestižnem Melbourne Festivalu, ki letos poteka od 10. do 26. oktobra.

Carmina Slovenica bo s štirimi predstavami nastopila v dvorani Arts Centra Melbourne, ki ima 2000 sedežev. Predstavila se bo s projektom When the mountain changed its clothing (Ko je gora spremeni obliko), ki je na pobudo umetniške voditeljice Karmine Šilec nastal v sodelovanju s skladateljem in režiserjem Heinerjem Goebbelsom. Projekt črpa svoj navdih iz ljudske pesmi Da pa Canynu iz Rezije, ki govori o premenah v različnih letih časih na gori Kanin. Premiero je doživel septembra 2012 v Bochumu v sklopu festivala Trienale v Poruru (Ruhrtriennale). Pozneje je bil predstavljen na številnih mednarodnih festivalih, med drugim na festivalih Pariska jesen, Štajerska jesen in Borštnikovo srečanje. V Melbournu bo na sporednu od 23. do 26. oktobra.

"Jubilejna sezona s kompleksnimi in prodornimi programom Carmina Slovenice ponovno potrjuje, da je Carmina Slovenica avtohton pojav v našem prostoru, ki je prestolj najvišje in najtežje dosegljive meje - umetniške, ustvarjalne, tekmovalne ter tudi glasbeno-pedagoške, in to vztrajno in čisto v svoji individualni, neizprosno elitistični maniri dokazuje skozi vseh 50 let delovanja," so v sporocilu za javnost zapisali v tej produksijski hiši s sedežem v Mariboru.

Gostovanje v Avstraliji se bo po zaključku festivala v Melbournu nadaljevalo v sklopu mednarodnega projekta Attacca. Ta deli vizijo z idejo mednarodnega gibanja Songbridge, ki si prizadeva za zblževanje ljudi skozi glasbeno ustvarjanje na najvišji umetniški ravni. Tokrat sodelovanje poteka z Young Voices of Melbourne in Victorian College of the Arts. Carmina Slovenica bo nastopila s programom Invokacije, s Slovenskimi zvoki pa bo po zaključku gostovanja nastopila še v Slovenskem katoliškem misijonu sv. Cirila in Metoda. Slovenski zvoki je program, ki predstavlja slovensko tradicijo s poudarkom na izvajaju slovenske sodobne, zgodnje in etnične glasbe.

Ansambel Carmina Slovenica se sicer že nekaj mesecev poseča pripravi novega choregie projekta Toksični Psalmi - Ultimativna kolektivna izkušnja, ki bo doživel severnoameriško premiero v začetku januarja v New Yorku na festivalu Prototype opera/gledališče/zdaj. Festival v vizualnih glasbeno-gledaliških del predstavlja nove glasbeno-gledališke smernice. S petimi predstavami se bo Carmina Slovenica predstavila na znanem prizorišču St. Ann's Warehouse. (STA)

RIM - Razburljiva razprava o zaupnici vladnemu predlogu o reformi dela

Razgreta bitka v senatu se je zavlekla v nočne ure

Renzi na milanskem vrhu EU potrdil odločenost Italije, da izpelje reforme

Na fotografiji levo: med kontestacijami v senatu, desno predsedujoči na milanskem vrhu EU

ANSA

RIM - Kot po pričakovanju je bil v parlamentu včeraj razburljiv dan. Renzi je pričakoval, da bo na zaključnem večernem posegu na gospodarskem vrhu EU v Milenu lahko oznani, da je vladni predlog o reformi dela v senatu dobil zaupnico, a se to ni zgodilo. V senatu je po posegu ministra za delo Poletti in ministre za reforme Boschiyeve ves dan potekala vroča razprava. Napetost pa je s številnimi kontestacijami senatorjev, zlasti iz vrst Gibanja 5 zvezd, prerasla tudi v ostra prerekanja in tudi kakšen poskus fizičnega obračunavanja. Tako je moral predsedujoči Pietro Grasso večkrat prekiniti razpravo, nakdpa pa je vanj tudi zalučal delo knjige s pravilnikom senata.

Do večernih ur se ozračje ni umirilo in razprava se je zavlekla v pozne ure, glasovalne izjave pa so prišle na vrsto malo pred polnočjo, tako da v redakciji nismo uspeli zabeležiti razpleta in rezultata glasovanja.

Predsednik vlade Matteo Renzi, ki je medtem v Milenu predsedoval vrh EU o zaposlovanju, se ni pretirano razburjal, rekoč, če smo na reformo čakali desetletja, bomo pač počakali še en dan.

Na posebnem vrhu EU o zaposlovanju v Milenu pa so se mnenja kresala tudi glede vpliva strogih javnofinancnih pravil na gospodarsko rast in zaposlovanje. Francoski predsednik Francois Hollande je denimo menil, da bi bilo treba ta pravila razrahlati, madžarski premier Viktor Orban pa dejal, da se da delovna mesta ustvarjati kljub ostri fiskalni politiki. Proračunsko politiko je treba prilagoditi, tako da ne bo zavirala gospodarske rasti, je zatrdil Hollande. Izpostavil je, da bo to tudi tema uradnega vrha EU, ki bo ta mesec v Bruslu.

Tam ga gotovo čaka spopad z nemško kanclerko Angelo Merkel, ki je že večkrat nakazala, da ne bo pristala na ublažitev javnofinancnih pravil. Pakt stabilnosti in rasti sicer postavlja zgornjo mejo javnofinancnega primanjkljaja pri treh odstotkih bruto domačega proizvoda (BDP), zgornjo mejo javnega dolga pa pri 60 odstotkih BDP. Le-to močno presega tudi Nemčija.

Renzi je na srečanju poudaril, da je suhoparna Evropa, ki misli samo na omejitve. Brez rasti ni dela, brez dela ni dostojanstva, brez tega pa tudi ni Evrope, je med drugim dejal Renzi, ki je v središču srečanja postavil dramatičen položaj brezposelnosti. Italija pa bo verodostojna, če bo sposobna izpeljati tiste reforme, na katere država čaka že tri desetletja, je še povedal premier.

Naj bolj ali manj isti valovni dolžini je bil v svojem posegu predsednik Evropskega parlamenta Martin Schulz, medtem ko je nemška kanclerka Angela Merkel priznala Renzijevi vldi, da s sprejemanjem reforme dela gre v pravo smer.

DAMASK - Ob podpori zračnih napadov mednarodne koalicije

Kurdske sile so včeraj uspešno odvrnile napadalce Islamske države

Turške sile so razmešcene ob meji, a v bran Kurdov v sirskem mestu Kobane niso posegle

DAMASK - Kurdske sile so na območju sirskega mesta Kobane na meji s Turčijo ob podpori okrepljenih zračnih napadov mednarodne koalicije uspele odvrniti pripadnike skrajne Islamske države, ki si prizadavajo vzpostaviti nadzor nad mestom. V Turčiji so se nadaljevali prokurdske protesti za pomoč obleganemu mestu, ki so zahtevali smrtne žrtve. Zračni napadi na IS na območju mesta Kobane so bili v včerajšnjih zgodnjih jutranjih urah usmerjeni predvsem na vzhodni del mesta, od koder so kurdske sile poročale, da jim je uspelo iz nekaterih mestnih četrti pregnati borce IS. Ti so ta teden obkoli mesto in sprožili hude ulične spopade, ki se nadaljujejo.

»Razmere so se od včeraj spremenile. Sile YPG so odbile sile IS,« je dejal predstavnik mestnih oblasti Idri Nahsen. Tudi Sirski observatorij za človekove pravice s sedežem v Londonu je sporočil, da so se borci IS ponovi umaknili iz nekaterih predelov mesta in jih tudi ni več v zahodnem delu mesta. Hkrati so dodali, da so borci IS včeraj sprožili nov napad na vzhodu mesta.

Po navedbah omenjenega observatorija je bilo v torek na območju mesta Kobane ubitih najmanj 32 pripadnikov IS, najmanj 20 v zračnih napadih. Vse od začetka spopadov za mesto v sredini septembra pa je bilo skupno ubitih okoli 400 ljudi, od tega več kot polovica džihadistov.

Pred začetkom okrepljenih zračnih napadov na IS na območju mesta Kobane so Združeni narodi že v torek pozvali mednarodno skupnost, naj aktivneje pomaga pri obrambi mesta. »Mi vso bomo zelo globoko obžalovali, če bo IS uspelo prevzeti mesto, ki se je samo branilo z izjemnim pogumom, a se kmalu ne bo moglo več.«

Ukrepati moramo sedaj,« je v sporočilu zapisal predstavnik ZN za Sirijo Staffan de Mistura.

Po vsej Turčiji so v torek potekali prokurdski protesti, ki so se marsikje sprevrgli v prelivanje krvi. V spopadih med protestniki in policijo ali med protestniki in islamisti je bilo po najnovejših podatkih ubitih najmanj 14 ljudi, številni so bili ranjeni. V mestu Diyarbakir na jugovzhodu Turčije, »kurdske prestolnici« Turčije,

je bilo v spopadih med prokurdsimi aktivisti ter policijo in islamisti ubitih osem ljudi, več kot 20 pa ranjenih, od tega dva policista, poročajo turški mediji.

Drugod so bili protestniki ubiti v spopadih s policistoma. O treh smrtnih žrtvah poročajo iz mesta Mardin, o dveh iz Siirta, po eno žrtev pa so protesti zahtevali v mestih Batman in Mus. V Carigradu in Ankari je policija protestnike razgnala z vodnimi topovi in solzicem. V Carigradu so prijeli 98 ljudi, so sporočile oblasti.

Uradna Ankara se je odzvala s policijsko uro v šestih provincah z večinskimi kurdskega prebivalstva, med drugim v provincah Diyarbakir, Mardin, Siirt in Van. Velja do četrtega zjutraj. Nazadnje so v Turčiji policijsko uro uvedli leta 1992 med oboroženim uporom Kurdske delavskih stranke (PKK).

Evropska komisija je v sprejeti širševi strategiji 2014 izrazila upanje na tesnejše sodelovanje z Ankarou proti IS v vračanju džihadistov v Evropo. Ti v Siriji odhajajo tudi iz Srbije. Srbski tožilec za organiziran kriminal Milenko Radisavljević je včeraj sporočil, da je vložil obtožnico proti Peterici zaradi novačenja džihadistov za boje v Siriji. Peterica je obožena, da so »družno financirali terorizem ter urili in novačili ljudi za teroristična dejanja.« V primeru, da jih bodo spoznali krive očitanih dejanj, jim grozi do deset let zaporne kazni.

IS pa ni dejavna samo v Siriji, pač pa tudi v Iraku. Kanadski parlament je v torek potrdil sodelovanje države v napadih na položaje IS v Iraku. Na pot na Bližnji vzhod se bo odpravilo približno 600 pripadnikov zračnih sil in šest vojaških letal ter več drugih vojaških plovil. Premier Stephen Harper je izključil možnost napotitve kopenskih enot, bo pa 69 vojakov iz vrst posebnih sil še naprej svetovalo iraškim varnostnim silam, ki se z Islamsko državo borijo na severu Iraka.

Bela hiša je že pozdravila odločitev Kanade. Ta se bo v napadih na skrajnež v Iraku, ki potekajo pod vodstvom ZDA, pričudila Belgiji, Danski, Franciji, Nizozemski in Veliki Britaniji. ZDA skupaj s petimi arabskimi zaveznicami obstrelijujejo tudi položaje skrajnežev v sosednji Siriji. (STA)

MILAN

Cerar in Renzi potrdila sodelovanje

Slovenski premier Miro Cerar
ANSA

MILAN - Predsednik vlade Miro Cerar in italijanski premier Matteo Renzi sta včeraj na srečanju v Milenu potrdila dobre odnose med državama in izrazila prepričanje v možnost izboljšanja dvostranskega sodelovanja. Pogovarjala sta se tudi o tem, da bi v Sloveniji kmalu organizirali tristransko srečanje med Slovenijo, Italijo in Hrvaško, je dejal Cerar. Z italijanskim premierjem sta ugotovila, da državi zelo dobro sodelujeta, da pa še obstajajo možnosti za izboljšanje sodelovanja, je slovenskim novinarjem po srečanju dejal Cerar, ki se je v Milenu udeležil neformalnega vrha EU o zaposlovanju.

Možnost za nadaljevanje dobrega sodelovanja bo tudi tristransko srečanje med Slovenijo, Italijo in Hrvaško. Kdaj naj bi srečanje, ki ga bodo po Cerarjevih besedah pravili v Sloveniji, potekalo, premier ni povedal.

Cerar in Renzi sta se srečala pred začetkom izredne konference, na kateri bodo evropski voditelji razpravljali o nadaljnjih ukrepih za zagotovitev gospodarske rasti in boju proti brezposelnosti. Z Renzijem sta na današnjem srečanju izmenjala nekaj besed tudi na temo brezposelnosti v Evropi, ki je po Cerarjevih besedah zelo pereč problem, še posebej za mlade. Pogovorov z Renzijem se je udeležila tudi italijanska zunanjega ministrica in kandidatka za prihodnjo visoko zunanjega predstavnika EU Federica Mogherini.

ZLATO
(999,99 %) za kg
30.686,17 +144,08

SOD NAFTE
(159 litrov)
88,85\$ -1,49

EVRO
1,2645\$ +0,30

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

	evro (poprečni tečaj)
valute	8. 10. 7. 10.
ameriški dolar	1,2645 1,2607
japonski jen	136,97 136,90
bolgarski lev	1,9558 1,9558
češka korona	27,480 27,470
danska korona	7,4442 7,4440
britanski funt	0,78700 0,78400
madžarski forint	307,92 307,92
litovski litas	3,4528 3,4528
polski zlot	4,1919 4,1840
romunski lev	4,4108 4,4060
švedska korona	9,1322 9,0668
švicarski frank	9,1322 1,2115
norveška korona	8,1945 8,1650
hrvaška kuna	7,6440 7,6440
ruski rubel	50,5925 50,3533
turška lira	2,8992 2,8657
avstralski dolar	1,4416 1,4329
brazilski real	3,0246 3,0562
kanadski dolar	1,4131 1,4054
kitajski juan	7,7624 7,7406
mehiški peso	17,0353 16,9022
južnoafriški rand	14,1770 14,1425

GORICA - Univerzitetni konzorcij načrtuje ukrepe za racionalizacijo stroškov

Videmska univerza v Malo semenišče?

Univerzitetni
sedež v Ulici
Alviano (levo
in Hiša filma
na Travniku
(zgoraj)

FOTO IDE, BUMBACA

GORICA - Sosol »Kampus v nekdanjo bolnišnico«

»Ko je leta 2008 Danilo Zavrtanik, rektor novogoriške univerze podal svojo vizijo o skupnem prostoru Gorice in Nove Gorice ter izjavil, da bi bila najprimernejša lokacija za univerzitetni kampus na italijansko-slovenski meji ali celo v Italiji, njegovim besedam politiki in upravitelji žal niso dali primerne teže,« opozarja krajevni predstavnik stranke SEL, Marjan Sosol: »Teda morda ni bilo za to pogojev, a so zadeve danes drugačne. Ker odločitev o lokaciji za kampus še ni sprejeta, za služi Zavrtanikova zamisel ponovno obravnavo. Predsednica dežele Debra Serracchiani je pred kratkim ponudila Gorici možnost, da poišče novo vsebino za nekdanjo splošno bolnišnico. Ta bi lahko bila ustrezna lokacija za kampus, za kar bi se lahko angažiral tudi EZTS GO. Mladim baram omogočili, da sooblikujejo večkulturni prostor, odsluženi bolnišnici pa bi vdahnili novo življenje.«

Ni dostopa na območje letališča

Ustanova Enac še ni poskrbela za varnostne ukrepe, ki bi ponovno omogočili izvajanje letalskih dejavnosti na goriškem letališču. Generalni direktor Alessio Quaranta je 8. septembra napovedal, da se bodo v teku enega meseca letalci lahko vrnilni na Roje, včeraj - 8. oktobra - pa je na vhodnih želesnih vratih čekalo večino zgodnjih obiskovalcev.

»Enac je v prejšnjih tednih dovolil, da je kmetijsko podjetje pokosilo travo, o varnostnih ograjah, ki nam bodo ponovno omogočile uporabo hangarja in stez, pa ni ne duha ne sluga. To nam povzroča škodo,« pravi predsednik združenja Duca D'Aosta Fulvio Chianese in dodaja, da je letališče v prejšnjih dneh namesto delavcev obiskalo »duhovitež«. »Na zaprtih vratih hangarja sem našel obešanko, zaradi katere nisem mogel odpreti vrat. Tja sem se odpravil, ker se je v hangarju sprožil alarm. Prosil sem za pojasnila, direktorica Enaca za severno Italijo pa mi je zagotovila, da obešanka ni njihova in da jo lahko odstranim,« je povedal Chianese, ki bo dogodek prijavil karabinjerjem. Rimske predstavnike Enaca je k pospešitvi postopka včeraj pozval župan Ettore Romoli, v konzorciju za razvoj letališča pa pravijo, da bodo počakali še nekaj dni. »Glede odprtja letališča nam niso ničesar sporočili. Počakali bomo še deset dni, če se ne bo nič zgodilo, pa bomo poklicali v Rim,« pravi član upravnega odbora Erik Petejan. (Ale)

Stavba nekdanjega Malega semenišča v Ulici Alviano v Gorici, kjer imata sedež fakulteta za arhitekturo in smer za diplomatske vede tržaške univerze, bi lahko čez nekaj let gostila tudi del tečajev in storitev, ki jih v Gorici ponuja videmska univerza. V ožjem mestnem središču bi videmsko vseučilišče ohranilo samo kompleks bivšega samostana klaris v Ulici sv. Klare, ostalim sedežem - Hiši filma na Travniku, vili Lenassi v Ulici IX Agosto in palači Alvarez v Ulici Diaz - pa bi se odrekla.

Za združitev tržaške in videmske izobraževalne ustanove pod isto streho se je pred kratkim izrekel upravni svet konzorcijsa za razvoj goriške univerze. Kot izhaja iz sklepa, ki je bil soglasno sprejet 22. septembra, se njegovo vodstvo z obema univerzama in predstavniki goriških institucij že več mesecov pogovarja o potrebi po racionalizaciji stroškov, ki so povezani z razpršenostjo in vzdrževanjem štirih stavb v mestu. Predsednik konzorcijsa Emilio Sgarlata je na sestanku, ki je potekal 29. julija in ki sta se ga udeležila župan Ettore Romoli in predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, izpostavil predvsem potrebo

po znižanju stroškov za čiščenje in vratarsko službo. Po tem srečanju so se pogovori nadaljevali, 25. avgusta pa je Sgarlata na rektorja obeh univerz naslovil pismo. Prosil ju je za potrditev, da sta si univerzi pripravljeni deliti stavbo v Ulici Alviano.

Rektor Maurizio Fermeglia je odgovoril, da je Univerza v Trstu pripravljena gostiti videmsko univerzo in ji odstopiti del glavne stavbe bivšega semenišča; na razpolago, je pojasnil Fermeglia, sta 3. in 4. nadstropje, ki pa bi ju bilo treba predhodno obnoviti. Rektor videmske univerze Alberto Felice De Toni je Sgarlati odpisal 18. septembra. Možnosti selitve ni izključil, izpostavil pa je, da bi morali za skupno uporabo prostorov semenišča univerzi razpolagati tudi »s skupnim načrtom za razvoj didaktičnih in raziskovalnih dejavnosti«.

Konzorcij si je zato zadal cilj, da bo spodbujal meduniverzitetno sodelovanje, med tem pa bo preveril, koliko prostora bi videmška univerza potrebovala za urade in dejavnosti, ki zdaj potekajo v Hiši filma, palači Alvarez in vili Lenassi. Od tega bo odvisen obseg del, ki jih bo treba izpeljati v 3.

in 4. nadstropju stavbe v Ulici Alviano. Po prvih ocenah naj bi obnova stala od 800.000 do 1.000.000 evrov, trajala naj bi dve ali tri leta. V sklepu konzorcija piše, da bi del denarja zanjo lahko priskrbela Trgovinska zbornica preko Goriškega sklada, pred odobritvijo prispevka pa bo treba seveda razpolagati s točnejšimi podatki.

počitali s točnejšimi podatki.

V palači Alvarez, ki je v lasti pokrajine Gorica in ki jo že nekaj let zaseda tudi Visoka šola za umetnost Univerze v Novi Gorici, je videmška univerza ohranila referat za študente, raziskovalne laboratorije Adlab@Go, Larem, Roc in Sasweb ter didaktični laboratorij za informatiko, v vili Lenassi pa imajo sedež tajništvo, računovodstvo in urad za študentsko delo. Največje posledice bi načrtovana selitev imela za filmsko smer DAMS ter laboratorija Crea in Camera ottica, ki imajo svoj »naravni« sedež v Hiši filma na Travniku, kjer ob kinodvorani delujejo tudi pokrajinska mediateka ter društvi Kinoatelje in Amidei. Lastnik - družba KB 1909 - je letos že pristal na znižanje stroškov za najemnino, goriški univerzitetni konzorcij pa se kljub temu ogrevata za selitev. (Ale)

GORICA »Še letos glasbena akademija«

Glasbena akademija Mesta Gorica, ki so jo ustanovili po stečaju goriške glasbene fundacije, bo začela delovati že v letošnjem šolskem letu. To je rezultat srečanja med županom Ettorejem Romolijem in predstavniki združenja, ki so v prejšnjih dneh napovedali, da jima zradi previšokih stroškov še ne bo uspeло zagnati dejavnosti. Akademiji je občina že zagotovila brezplačno uporabo palače De Grazia, včeraj pa je župan obljudil, da jima bo v tem letu priskočil na pomoč tudi z denarjem za položnice. Romoli je predsednico Gabriello Bon in sodelavce očitno prepričal, saj so napovedali, da bodo tečaji stekli že letos.

GORICA - Po ulici Giustiniani in Rafut se na obnovo pripravlja Ulica Formica

Promet oviran še en mesec

Obvoz bodo speljali po ulicah Cappella, Molino in Corsica, ki bo do zaključka del ostala enosmerna - Stroški so se povišali za 80.000 evrov

Prometna zapora v Ulici Rafut

V teku desetih dni naj bi se končne zaključila dela v ulicah Giustiniani in Ra fut v Gorici, ki jih je gradbeno podjetje Gi rardello začelo obnavljati že sredi julija. Tem pa prometnih težav v severni mestni četrti še ne bo konec, saj se bodo delavo takoj zatem lotili Ulice Formica. Po besedah geometra goriške občine Salvatoreja Gambitte bodo dela trajala od dva do treh tednega, promet v smeri Škabrijelove ulice pa bo speljan po obvozu. »Obvoz bo potekal po ulicah Cappella, Molino in Corsica, kar bo do zaključka del ostala enosmerna. Dogovor bo dovoljen le za avtomobile in furgone, za tovornjake pa bo zapora popolna,« je povedal Gambitta, po katerem bo občina na obvoz primerno označila z dvojezični

BRDA - Zemljevid kolesarskih stez

Obiskovalce vabijo, naj kraje doživljajo skozi otroške oči

Pri izdelavi turistične karte (desno) so sodelovali tudi učenci števerjanske šole (levo) in šolarji iz Bračana (spodaj)

mocjo lokalnih spremjevalcev so otroci odkrivali zgodovino krajev; v Števerjanu jih je denimo nagovorila županja Franka Padovan, bračanske učence pa je spremjal domaćinka Marta Silvestri,« pojasnjuje Černičeva in dodaja, da je pomembno vlogo odigralo tudi učno osebje. Na šoli Gradnik so projekt vodile učiteljice Barbara Peršič, Tania Socol in

V okviru projekta ABI Ci Slow Collio je izšel turistični zemljevid kolesarskih poti, ki jih je v Brdih uredila goriška pokrajina. Pri snovanju nove turistične karte in pravi spremnih besedil je sodelovalo 150 otrok: v projekt so vključili osnovne šole, ki delujejo v briških občinah tostran meje, ter učence ločniške osnovne šole. Nastal je izviren in pisan zemljevid, katerega osnovni namen je seveda ta, da kolesarjem in po-hodnikom pomaga pri orientaciji, hkrati pa ima tudi drugi cilj. Obiskovalci Brd želi spodbujati, da si med griči in vinogradi privoščijo postanek, pogledajo naokrog in pokrajino doživijo tudi skozi radovedne oči otrok, ki so kartu izdelali.

Med udeleženci projekta so bili otroci 4. in 5. razreda slovenskih osnovnih šol Ludvika Zorzuta iz Bračana in Aloja Gradišnika iz Števerjana. Tako kot italijanski vrstniki so v minulem šolskem letu dodobra raziskali okolico svojih šol ter si sproti zapisovali in risali, kar so videli. Kar je najbolj pritegnilo njihovo pozornost, je sedaj označeno na zemljevidu, s katerim bo pokrajina opremila table ob briških kolesarskih poteh. Pokrajinska uprava je v okviru istega projekta, ki ga je finančno podprt Trgovinska zbornica, dala natisniti tudi zgibanke: na notranji strani je omenjeni zemljevid, na hrbtni pa so na voljo opisi krajev, ki so jih mali raziskovalci »prehodili«.

Števerjanski učenci so najprej opisali ovinkasto pot, po kateri so prišli do vaške cerkve in zvonika, pritegnile pa so jih tudi zanimivosti grada Formentini in nenavadna oblika Sedejevega doma: projekt je namreč potekal pred začetkom obnovitvenih del, v okviru katerih bodo pročelje župnijske stavbe popolnoma spremenili in mu vrnili videz, ki ga je imel pred prvo svetovno vojno. Bra-

čanski osnovnošolci pa so največ pozornosti posvetili staremu naselju Sv. Roka, ostankom kapelice in cerkvi Sv. Jurija. V levem vogalu na spodnjem delu zemljevida je vidno mesto zasedel tudi »ljubki in bahavi pav«, ki jih je presenetil med hojo proti reki Idriji.

»Kolesarskih poti, ki smo jih v Brdih uredili pred leti, doslej nismo promovirali. Novi zemljevid je zato nadgradnja projekta Slow Collio, njegov cilj pa ni izključno turistični razvoj. Sodelujoče otroke smo želeli spodbuditi k spoznavanju okolja, v katerem živijo, pa tudi k uporabi kolesarskih poti,« pravi obravnica in podpredsednica pokrajine Mara Černic. Pokrajina je vodenje projekta ABI Ci Slow Collio zaupala studiu Doppio filo in društву Gruppo Immagine, ki sodelovanju pa je povabila še goriški višešolski zavod Slataper ter strokovnjake s področja toponomastike in geologije. »S po-

Nadia Beuciari, na šoli Zorzut pa Emanuela Koren in Irena Ferlat.

Zgibanka s pisnimi prispevki otrok je izšla v slovensko-furlanski in italijansko-angloški različici, zemljevid pa je trijezican. Nekatera krajevna imena najdemo v italijansčini, slovenščini in furlanščini (npr. Gorica in Krmin), druga le v italijansčini in slovenščini oz. v furlanščini in italijansčini. Enojezična (seveda slovenska) so samo imena krajev onstran državne meje, ki pa ni označena: zemljevid obravnava Brda kot brezmejno turistično območje, ki ga prepredajo in povezujejo kolesarske poti.

Vse risbe in besedila, ki so nastali med projektom, so razstavili v občinski palači v Krminu. Zgibanke so že začeli deliti gostincem in turističnim kmetijam; kdor bi si jih rad še prisrkel, lahko pokliče na tel. 0481-385269. (Ale)

DOBERDOB - Obisk generalne konzulke »Slovenski jezik se zapostavlja«

Ingrid Sergaš na pogovoru s Fabiom Vizintinom

BUMBACA

Slovenska generalna konzulka Ingrid Sergaš je včeraj prišla na spoznavni obisk v doberdobsko občino. Sprejeli so jo župan Fabio Vizintin, odbornica Vlasta Jarc, občinski svetnik Aleksandro Devetak ter še svetnica in načelnica Občinske enotnosti Zora Černic.

V uvodu dvournega pogovora je župan predstavil krajevno stvarnost in podaril, da je Doberdob 100-odstotno kraška občina z 80-odstotnim slovenskim prebivalstvom, ki živi tudi od kmetijstva in gostinske dejavnosti. V ospredju pa so seveda bili nerezni vozli, med temi neučinkovito norma o rabi slovenskega jezika. S tem v zvezi je župan opozoril, da družba Anas še vedno ni namestila dvojezičnih znamen na državni cesti 55. Posluha za poslovanje v slovenščini nimajo ni-

ti storitvene družbe, v katerih ima občina delež. Sogovorno je prosil, naj na to opozori pristojne na vseh ravneh, saj gre za neizvajanje določil zaščitne zakonodaje.

Poseben poudarek je bil namenjen reformi javnih uprav. »Naša zahteva je, da občine ohranijo nadzor nad lastnim ozemljem še zlasti, kar zadeva regulacijski načrt in naselitvena območja, saj je s tem povezano tudi vprašanje zagotavljanja narodnostnih značilnosti teritorija,« je izpostavil župan. Dodal je še, da je preveč govora o novih medobčinskih zvezah, premalo pa o pristojnostih, ki naj bi jih občine obdržale.

Beseda je tekla še o večstopenjski šoli, o naravnem rezervatu in načrtovanem uplinjevalniku, na račun katerega je Doberdob izrazil vrsto pripombe.

GORICA - »Obesity day« jutri na Verdijevem korzu

Z večjo samozavestjo v boj proti odvečnim kilogramom

Kar tretjina otrok, ki obiskujejo vrtce in šole v Gorici in deželi FJK, ima težave s prekomerno telesno težo, delež debelih pa je okrog 4-odstoten. Rezultati epidemioloških analiz med odraslimi ne kažejo nič bolj spodbudne slike, saj se z odvečnimi kilogrami in posledičnimi motnjami spopada okrog 30 odstotkov goriške populacije.

»Prekomerna telesna teža in debelost sta kompleksen problem,« povedal zdravnik Gianni Cavallini, ki je skupaj z občinsko odbornico Silvana Romano, psihoterapevtko Anno Caccitti in njeno sodelavko Liliano Zuliani predstavil pobudo »Obesity day«, ki bo jutri med 9.30 in 16. uro potekala na Verdijevem korzu v Gorici. Pobudo prireja združenje Diamo peso al Benes-

sere iz Vidma, ki je že več let aktivno tudi v Gorici. Zdravstveno podjetje, je povedal Cavallini, skrbti za spodbujanje kulture zdravega prehranjevanja in gibanja na razne načine. »Sestavljamo jedilnike šolskih menz, priredimo pa tudi predavanja in pobude, s katerimi osveščamo o pomenu zdravega živiljenjskega sloga. Vse te dejavnosti so pomembne, imajo pa eno šibko točko, saj spadajo v logiko odnosov zdravnik-pacient. Obstajajo pa tudi drugi pristopi, ki ljudem omogočijo, da sami najdejo pravo motivacijo in pot do boljšega počutja,« je o delu združenja Diamo peso al Benessere povedal Cavallini. Anita Caccitti je pojasnila, da skušajo moškim in ženskam s prekomerno težo, ki enkrat tedensko obiskujejo njihova brez-

Najbolj preprosto se problema rešiš tako, da ga odpraviš. Da imajo semečani italijanskega jezika več kot le kakšno težavo s slovenščino, lahko ugotavljamo prav vsak dan, nazadnje tudi na parkirišču med ulicama Cadorna in S. Chiara v Gorici, kjer je na jumbo plakatu - po odstranitvi »problema« - Bratuz postal »Bratuz«. Kot neke vrste kompenzacija za izgubljeno črko pa se je na kraju zločina, natanko pod plakatom, pojavit šotorček. Slišati je, da naj bi bil tam od poulične prireditve Okusi na meji. Fotografija je bila posneta včeraj dopoldne.

plačna srečanja (trenutno se jih v Gorici udeležuje okrog 33 ljudi), predvsem pomagati, da izboljšajo svojo samopodobno, postanejo bolj samozavestni in odkrijejo, da so lahko srečni. »Rezultati metode, ki ji pravimo »self-empowerment«, se kmalu pokažejo tudi na videzu,« pravi Caccitti. »Ko se ljudje približajo naši skupini, sprva mislijo samo na to, da morajo shujati, kmalu pa odkrijejo, da je marsikaj pomembnejšega,« je dodala Zuliani. Na jutrišnjem »Obesity day« v Gorici bo društvo predstavilo dve pobudi, tržnico oblačil »Cambio-scambio taglia« in projekt »Facciamo belle le donne«, pri katerem sodeluje tudi izkušena frizerka iz Vidma. Za informacije o skupinskih srečanjih je na voljo tel. 340-9844670.

VIPAVSKA - Jubilej pevskega zbora Srečko Kosovel

Za 70-letnico kantata, kakršne še niso odpele

»Ta vojska vrh vsega še prepeva. Bo ri se, se uči in poje s svojim ljudstvom. Mo goče je videti čudno, da ljudstvo, ki je šlo skozi take težave, kot je šlo to, lahko še po je. Dejstvo pa je, da ta vojska poje več kot katerakoli vojska na svetu. Partizani po jojo od jutra do večera ... To so pesmi o njihovi zemlji in o tem, kaj bodo storili s fašisti, ki so oskrnuli njihovo zemljo ... Njihove pesmi so preproste in zato čudovite. To so pesmi, ki svet opominjajo, da si ljudstvo Jugoslavije pridobiva svobodo in da namerava to svobodo tudi obdržati,« je leta 1944 zapisal Walter Bernstein, novinar ameriške vojske.

Eden od partizanskih pevskih zborov, ki je nastal med drugo svetovno vojno, je bil Partizanski moški pevski zbor Srečko Kosovel. Ustanovljen je bil 5. junija leta 1944 v Gravini v Italiji. Pod ume niškim vodstvom Rada Simonitija se je zbralo veliko število primorskih fantov – taboriščnikov, ki so bili mobilizirani v italijansko vojsko. »Zbrali so se iz vseh krajev, primorski vojaki, ki jih je Italija vzela v svoje vrste in so se morali boriti za tujo državo. Po kapitulaciji so bili jetniki ... Že 11. septembra 1944 so imeli 'Kosovelovci' v Bariju prvi koncert ...,« ve povedoval Franc Kodre, predsednik Moškega pevskega zbora Srečko Kosovel. Zbor je namreč tudi po 70 letih še vedno aktiven.

Visok jubilej bodo proslavili na svez čan način: 18. oktobra ob 20. uri bo zbor skupaj z orkestrom Nove filharmonije in s solistko sopranistko Ano Kodelja iz Vrhpolja krstno izvedel kantato Primorska, ki jo je na besedila Primoža Krečiča, stolnega župnika v Kopru, posebej za obletničko uglašbil skladatelj Andrej Misson. Povrtnitelj nad obletničko je prevzel predsednik Borut Pahor, ki je tudi napovedal nagovor na koncertu v Športni dvorani Police v Ajdovščini. Ponovitvi koncerta bosta še v Novi Gorici in Ljubljani in, kot kaže, tudi na Opčinah. V povezavi s tem zborom velja izpostaviti še eno

obletnico: letos obeležujemo tudi 100-letnico rojstva Rada Simonitija, prvega dirigenta tega zbora.

»70 let in 38 dni po prvem nastopu 'Kosovelovcev' se bo v Ajdovščini torej odvijil ne ponovljen, temveč nov koncert. Nekateri od sedanjih Kosovelovcev so lahko tudi potomci tistih prvih - vsi pa so Primorci. Koncert bo za nas nekaj enkratnega. In velik izliv. Zapeli bomo kantato, kakršne po mojem spominu noben amaterski zbor v Sloveniji še ni zapel,« napoveduje Kodre. Zbor je za častitljivo obletničko namreč naštudiral kantato, napisano prav za to priložnost.

»Na našo pobudo je v izvir ugriznil kolega skladatelj Andrej Misson, ki jo je kar nekaj časa ustvarjal. Nastalo je mogočno, 40-minutno delo. To nam je predstavljalo kar precejšen problem - saj smo navajeni izvajati skladbo po skladbo. Tukaj pa je treba 40 minut zdržati v enem kosu. Gre za veliko število not, fraz, različnih ritmov, prilaganja inštrumentom in še kup stvari, na katere doslej nismo bili navajeni. Tokrat gre za spremljavo goodalnega orkestra: rogove, pozavno, tubo, veliko število tolkal - kompleksno zadevo, s katero se spopadamo in iz vaje v avto odkrivamo nove težave. A dokler je volja, so te težave manjše kot bi bile sicer,« pravi dirigent zboru Matjaž Šček.

Jubilejni koncert bo sestavljen iz dveh delov. V prvem bo močno prisluhniti kantati Primorska, v drugem pa pesmim iz

Koncertni list iz leta 1944 (desno); Franc Kodre (z leve), Matjaž Šček, Andrej Misson in Primož Krečič

FOTO K.M.

stalnega repertoarja. Kosovelovo pesem Bori - ki je bila izvedena na prvem nastopu zboru leta 1944 - bo dirigiral Klavdij Kolojni, ki je zbor vodil več desetletij.

Moški zbor Srečko Kosovel, ki je pred leti štel tudi več kot 70 članov, sedaj sestavlja 34 pevcev amaterjev iz Vipavske doline. »Ti s ponosom negujejo zapuščino fantov, ki so se zvrstili v zbor v teh 70 letih. Kot so se v tem času zamenjale številne generacije pevcev, menjavali dirigenti, se je tudi širil repertoar pesmi. Tako zbor danes ne prepeva le partizanskih, slovenskih narodnih in umetnih pesmi, posega tudi po zahtevnejši domači in tuji zborovski literaturi, pa naj bo posvetna ali sakralna. Nešteoto vaj, koncertov, veliko potovanj in skoraj praviloma najvišjih uvrstitev na tekmovanjih pevskih zborov doma in v tujini je zgodovina, na katero so ponosni tako pevci vseh generacij, kot njihovi dirigenti in vsi, ki zbor spremljajo skozi vsa ta uspešna leta ustvarjanja,« poda udarja eden od dolgoletnih članov zboru, Marjan Krpan.

Katja Munih

SVETA GORA - Koncert spomina

Na skupnem odru uresničili sobivanje

Nastopajoči v svetogorski baziliki

FOTO M.S.

Ob stoletnici začetka prve svetovne vojne se je italijansko kulturno društvo Val Isonzo iz Štarancana odločilo, da bo pripravilo glasbeni dogodek, s katerim se bo poklonilo vsem žrtvam ne glede na njihovo vlogo ali na narodno pripadnost. Veličastno prireditev je poimenovalo Koncert spomina 1914-2014. Oblikovala so ga glasbena društva iz treh držav Slovenije, Italije in Avstrije. Konec septembra so se glasbeniki predstavili na koncertih v cerkvah Srca Jezusovega v Gorici in sv. Jakoba v Beljaku. Tretje koncertno prizorišče je bila bazilika na Sveti Gori.

Sodelovalo je 180 nastopajočih, članov novega pihalnega orkestra in pet pevskih zborov. Nastopili so pihalni orkester Val Isonzo iz Štarancana, mešani pevski zbor Lorenzo Perosi iz Fiumicella, zborovsko združenje Seghizzi iz Gorice, mešani pevski zbor Alpen Adria iz Beljaka, mešani pevski zbor Duri s Cola in komorni zbor Grgar. Kot solistka je zapela sopranistka Giulia Della Peruta. Dirigiral je Fulvio Dose, ki razlagajo: »Koncert smo posvetili spominu na vse padle v vojni: vojakom, civilistom, vernikom. Želeli smo povzeti narode, ki so se tukaj borili. Pomisili smo na skladbo, ki zahteva velik zborovski ansambel, v katerem bi sodelovali zbori iz držav, vpletene v vojno. Na skupnem odru bi simbolizirali preseganje nekdajnih delitev med narodi ter medsebojno sodelovanje, sobivanje in skupno ustvarjanje. Vsak od nas ima ali je imel dedka, ki se je boril ob državnih mejah, njim v spomin smo posvetili koncert.« Za uverturo je bila skladba »Angels

Odprava azbesta in sanacija

Rok za predložitev prošenj, na podlagi katerih bo goriška pokrajina prispevala za odpravo azbesta in sanacijo omejenih površin v zasebnih hišah, so odložili na 31. decembra. Prispevek bo znašal polovico stroška do največ 800 evrov. Do danes so prejeli 49 prošenj. Razpis je vsem na voljo na spletni strani www.provincia.gorizia.it.

Pohod po Gregorčičevi poti

Peti Pohod po Gregorčičevi poti bo v soboto. Od 9.30 dalje bodo prijave zbirali pri prvi spominski tabli ob spomeniku renškim zidarjem v Renču, ob 10. uri bo začetek pohoda iz Renča mimo Osevljeka na Gradiče z vrnitvijo skozi Arčone do Renča. Zaključil se bo v renški Kulturni dvorani.

Preprečevanje potrate hrane

Na sedežu pokrajine na Korzu Italia v Gorici bo danes ob 16. uri srečanje na temo preprečevanja potrate hrane in omejevanja proizvodnje odpadkov.

PODGORA Prvi koraki v svetu glasbe

Na sedežu društva Paglavec je bilo v petek popoldne zelo živahno. Enajst predšolskih in osnovnošolskih otrok se je udeležilo glasbenih delavnic, med katero so peli in plešali, predvsem pa spoznavali glasbila in njihove zvoke. K vodenju delavnice je društvo povabilo učiteljico Michelo De Castro iz centra Komel, s pomočjo katere so malčki kaj kmalu premestili začetno sramežljivost. Strokovnjakinja na področju predšolske glasbene vzgoje je s seboj prinesla vrsto preprostih, a zanimivih glasbil, ki so jih otroci tudi preizkusili. Največ zanimanja sta vzbudili harmonika in violina, ob spremljavi katerih so vsi skupaj zapeli Kuža pazi, Marko skače in še druge pesmice.

B.U.

CERJE - Večeri dokumentarnega filma

Spomin na soško fronto

Avtorka scenarija je Dorica Makuc, ki je o krvavi, a na Slovenskem dolgo prezrti vojni, prva spregovorila v TV dokumentarju

V Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju, v občini Miren-Kostanjevica, se jutri ob 19. uri pričenja niz jenskih večerov dokumentarnega filma, poimenovan Sešivalnica spomina. Projekcije se bodo vrstile vsak drugi petek do 21. novembra. Večere, ki se bodo začenjali ob 19. uri, organizira Zavod Kinokašča v sodelovanju z občino Miren-Kostanjevica in društvom Kinoatelje.

Jutri bo na sporednu film »Spomin na soško fronto« (RTV Slovenija, 1988) v režiji Mije Anžekovič, ki dokumentira dogajanje izpred sto let v krajuh, kamor je vojna prinesla popolno uničenje. Scenarij je napisala Dorica Makuc, novinarka in ra-

ziskovalka, ki je velik del svojega življenja posvetila zapostavljenim temam goriške zgodovine. Bila je prva, ki so o tej krvavi, a na Slovenskem dolgo prezrti vojni, spregovorila v televizijskem dokumentarju.

Štirinajst dni kasneje bo sledil celovečerni dokumentarni film »Onstranžice« (Zavod Kinoatelje, Immaginaria, Focus Media in Agherose, 2012). Scenarist in režiser Dorina Minigutti je v njem prikazal pretresljiv preplet spominov preživelih iz koncentracijskega taborišča v Gonarsu, ki so otroščno pustili na notranji strani bodeče žice.

Dne 7. novembra bo na vrsti »Moja meja - Il mio confine« (Kinoatelje in de-

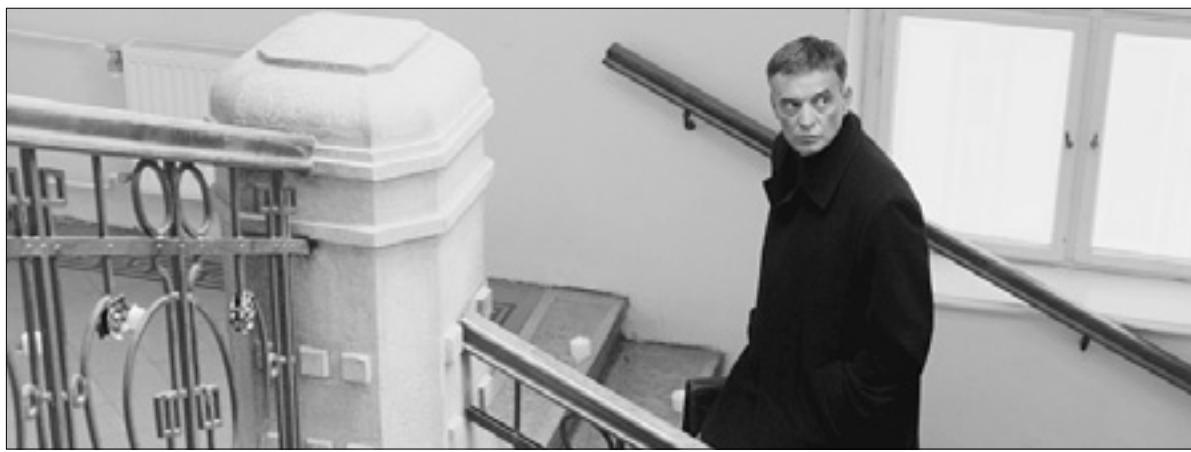
želní sedež RAI za FJK, 2002). Scenaristki in režiserki Nadja Velušček in Anja Medved gledalce prestavita v Gorico na dan, ko se je meja vrinila med hiše, ulice in polja ter tukajšnji svet razdelila na dve polovici. V filmu pa spregovorijo predvsem tisti, ki se še spominjajo nerazdeljenega prostora.

Zadnja projekcija bo na vrsti 21. novembra. Poetični dokumentarec »Mama Evropa« je nastal leta 2013 (Petra pan film productions in Ppf Doel Skopje), opisuje pa pot družine skozi države nekdanje Jugoslavije v Italijo in Grčijo. Scenarij sta napisali Petra Selškar in Terra Ferro Selškar, režija je delo Petre Selškar. (km)

Metka Sulic

GORICA-TRŽIČ - Tudi v slovenskem izvirniku

Nagrajeni »Razredni sovražnik« z današnjim dnem v Kinemaxih

Iz filma režiserja Roka Bička

Film 29-letnega slovenskega režiserja Roka Bička »Razredni sovražnik«, ki je na beneškem festivalu lani prejel nagrado filmskih kritikov - od takrat se nagrade in priznanja na festivalih doma in po svetu kar vrstijo -, bodo z današnjim dnem vrteli v goriškem in tržiškem Kinemaxu. Projekcije bodo tudi v slovenskem jeziku z italijanskimi podnapisi, s čimer bo goriški Kinemax privabljal občinstvo iz Slovenije.

»Razredni sovražnik« je zelo intenzivna drama, ki se dotakne občutljivih tem, kot sta vzgoja in odraslanje, ki poteka v kompleksnem okolju šolskega prostora. O njem podrobnejne poročamo na kulturni strani. V italijanske kinodvorane prihaja po zaslugu distribucijske hiše Tucker Film, ki je tudi distribuirala film Mattea Oleotta »Zoran, moj nečak idiot«. Urniki projekcij so sproti objavljeni na spletni strani www.kinemax.it.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TAVASANI, Korzo Italia 10, tel. 0481-531576.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALLANGELO, Ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 9., 11., 22. in 24. oktobra ob 20. uri »Nora Gregor - skriti kontinent spomina / il continente nascosto della memoria / ein verborgener Kontinent der Erinnerung« (Neda R. Bric); informacije in predpredaja vstopnic na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Šolske vesti

VDIJAŠKEM DOMU v Gorici so po velikem uspehu, ki ga je doživel muzikal »Biljantina« že začeli s pripravami na nov muzikal. Sodelujejo lahko vsi, ki jim je všeč ples, moderna glasba in gledališka dejavnost. Plesne vaje začnejo že naslednji teden in sicer ob torkih za učence 5. razreda in srednje šole, ob sredah za učence 3. in 4. razreda, ob četrtkih pa za učence 1. in 2. razreda; informacije in prijave v Dijaškem domu v popoldanskih urah, tudi po tel. 0481-533495.

SLOVIK organizira delavnice slovenskega jezika za učence 3. razredov nižjih srednjih šol in dijake prvih dveh razredov višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom. Ob sredah od 22. oktobra dalje (13. srečanje) od 14.45 do 15.30 v Dijaškem domu Simon Gregorčič v Gorici; informacije in prijavnica na spletni strani www.slovik.org; prijave do 18. oktobra na naslovu info@slovik.org.

DRUŽBA ROGOS organizira v ponedeljek, 13., in torek, 14. oktobra, ob 16. uri dve srečanji, ki sta namenjeni učnemu osebju. Predstavili bodo ponudbo vodenih ogledov in delavnic za šolsko leto 2014-2015 v rezervatih Doberdobskega in Prelonskega jezera ter izliva Soče. Prvo bo potekalo v prostorih sprejemnega centra na otoku Cona, drugo pa v sprejemnem centru Gradina; prijave po tel. 320-2963942 ali na inforogos@gmail.com.

Mali oglasi

PRODAM suha drva za kurjavo; tel. 335-293409.

SCOOTER APRILIA 200, letnik junij 2013, 3600 prevoženih km, prodam za 2000 evrov; tel. 335-5387249.

V MESTNEM JEDRU GORICE iščem majhno stanovanje oziroma sobo v dobrem stanju v najem za najmanj enoletno bivanje; tel. 333-6925572.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Maze Runner - Il labirinto« (prepovedan mladim pod 14. letom). Dvorana 2: 17.30 - 22.00 »Amore, cucina e... curry; 20.30 »Francesca« (v organizaciji CVCS iz Gorice, vstop prost). Dvorana 3: 16.45 - 21.30 »Class Enemy - Razredni sovražnik«; 18.50 »Razredni sovražnik« (v slovenščini z italijanskimi podnapisi).

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 21.30 »The Equalizer - Il vendicatore«. Dvorana 2: 17.20 - 19.45 - 22.10 »Maze Runner - Il labirinto« (prepovedan mladim pod 14. letom). Dvorana 3: 17.45 - 22.15 »Annabelle«; 20.15 »Fratelli unicci«. Dvorana 4: 17.00 - 18.50 - 20.30 »Lucy«; 22.15 »Sin City - Una donna per cui uccidere«. Dvorana 5: 17.40 - 22.10 »Class Enemy - Razredni sovražnik«; 19.50 »Razredni sovražnik« (v slovenščini z italijanskimi podnapisi).

Izleti

19. KRAŠKI KROŽNI POHOD Sela na Krasu - Jamlje - Sela na Krasu bo v nedeljo, 19. oktobra, v priredbi AŠKD Kremenjak in TD Dren. Od 9. ure vpisovanje v Selah, ob 10. uri start, ob 11. uri malica pri AŠKD Kremenjak v Jamljah, ob 13. uri kosilo v Selah, ob 14.30 družabne igre, sledi ples. Obvezen veljavni osebni dokument. Pohod odpade ob slabem vremenu.

SPDG organizira danes, 9. oktobra, v sodelovanju z goriško sekcijo CAI-a nočni kolesarski izlet MTB po goriškem Krasu. Zbirališče v Doberdoru ob 18.45 na parkirišču županstva; informacije po tel. 328-8292397 (Robert). Obvezni sta celada in dobra svetilka (tudi čelna), zazelenja je prijava udeležencev.

ESTORIABUS: 11. in 12. oktobra bo izletnike pospremila v Sieno zgodovinarica Chiara Frugoni; informacije in

rezervacije po tel. 0481-539210 in 349-3052235 ali eveneti@leg.it od pondeljka do petka med 9. in 12. uro.

»SOBOTE V AVTOBUSU« ob prireditvi »Knjiga ob 18.03«: 11. oktobra ob 10.03 »Gorizia e i monti della Grande Guerra« vodila bosta Roberto Covaz in Pierluigi Lodi; odhod s Trga Martiri Libertà d'Italia, rezervacije od pondeljka do petka 9.00-12.00, tel. 0481-593506, info@illibrodelle1803.it. **VSAKOLETNA DRUŽABNOST OB KOSTANJU**, ki jo prireja Slovensko planinsko društvo Gorica, bo v nedeljo, 12. oktobra, pri Štekarjevih na Valerišču v Števerjanu. Ob prazniku sta organizirana še pohodniški in kolesarski izlet z zbirališčem ob 9.45 pri športni hali v Podgori. Obvezni sta spremstvo za mlađeletnike in čelada za kolesarje.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno martinovanje v soboto, 8. novembra, v gostišču Šterk pri Novi Gorici. Vpisujejo po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Na račun 20 evrov.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO obvešča, da bo v kratkem na razpolago barvni stenski koledar za leto 2015 s planinskimi motivi in vabi k prednaročilu. Koledar bodo naročniki predvidoma dvignili že 12. oktobra, na družabnosti ob kostanju. Prednaročila: vsak četrtek med 19. in 20. uro na društvenem sedežu, Verdijev Korož 51/int., tel. 0481-532358 ter neposredno pri odbornikih društva.

PRI AŠZ DOM GORICA vpisujejo za športno sezono 2014-15: športni vrtec (letniki 2010-2011) - pondeljek in četrtek od 15. do 16. ure, vodi prof. Dražen Grbac; mikrobasket - novost - (letniki 2007-2008-2009) - pondeljek in četrtek od 16. do 17. ure, vodi prof. Dražen Grbac; minibasket (letniki 2004-2005-2006) - torek od 16.30 do 18. ure, sreda od 16. do 17. ure, petek od 18. ure do 19.30, vodi prof. Andrej Vremec; under 13 (letniki 2002-2003) - pondeljek od 17. ure do 18.30, torek od 18. ure do 19.30, četrtek od 17. ure do 18.30; under 15 (letniki 2000-2001) - torek od 19. ure do 20.30, sreda od 18.30 do 20. ure, četrtek od 18.30 do 20. ure; cheerleading za osnovnošolce/ke - sreda od 17. ure do 18.30; petek od 16.30 do 18. ure. Za otroke vrtec v Ul. Brolo, v Pevmi in v Ul. Max Fabiani v Gorici ter za tiste, ki obiskujejo dijaške domove, je poskrbljen prevoz do televadnice; informacije in vpisovanja po tel. 0481-33288, 329-2718115 (David Ambrožič) ali domgorica@gmail.com.

SOVODENJSKI DAVČNI URAD nudi pomoč pri izračunu davka TASI danes, 9. oktobra, med 8.30 in 11. uro ter v torek, 14. oktobra, med 8.30 in 10.30. S seboj je treba imeti katastrski izpis. Prvi rok plačila je treba poravnati do 16. oktobra, saldo pa do 16. decembra. Višino davka Tasi se lahko izračuna s pomočjo računalniškega programa »Calcolo luc«, ki je na spletni strani www.riscotel.it/calcololuc2014 (dosegljiva tudi preko spletnne strani občine Sovodnje); informacije nudijo tudi v centrih CAAF.

VADBE V DOMU A. BUDAL V ŠTAN-DREŽU: pilates - pondeljek, 19.00-20.00; jutranji pilates - četrtek, 9.00-10.00; spinning - pondeljek, 20.00-21.00 in 21.00-22.00 ter sreda, 20.00-21.00; zumba - torek in četrtek, 20.00-21.00; trebušni plesi - torek, 19.00-20.00 (od 14. oktobra dalje); Perfect Body Workout - pondeljek, 18.00-19.00 in četrtek, 19.00-20.00; informacije in prijave: pilates, spinning, zumba, Perfect Body Workout po tel. 347-8800556 (Sara); jutranji pilates tel. 00386-40477967 (Damjana); trebušni plesi tel. 340-3814478 (Antonella).

KD SOVODNJE ob urejanju društvenega arhiva vabi vse člane, občane, prijatelje, ki hranijo doma članke, slike ali katerikoli drugi material v zvezi z delovanjem Kulturnega društva Sovodnje, sovodenjskim kulturnim domom ali o Jožefu Češetu, bivšemu županu in podpredsedniku društva, da stopijo v kontakt s predstavniki društva, da bi lahko ta material poslikali ali fotokopirali; informacije po tel. 349-3666161 (Erik).

LETNIKI 1974 bodo skupaj praznovani v soboto, 25. oktobra, ob 20. uri v gostilni Turri v Štandrežu. Tisti, ki se bodo udeležili praznovanja, naj se vpišejo in pustijo predujem 15 evrov v gostilni pri Turri do srede 22. oktobra; informacije po tel. 348-5856972 (Katja) ali 338-7501181 (Tamara).

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE (UTE) iz Gorice obvešča, da poteka včlanjevanje do 17. oktobra ob pondeljkih med 9.30 in 11.30 ter 16. in 18. uro, ob torkih, četrtkih in petkih pa med 9.30 in 11.30. Svečani začetek 29. študijskega leta bo 16. oktobra ob 16.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž, ko bo Georg Meyer predaval na temo dvajsetega stoletja in ZDA. Lekcije se bodo začele 20. oktobra in zaključile 8. maja 2015; več na spletni strani www.universitaterzaetgorizia.191.it.

LETNIKI 1974 bodo skupaj praznovani v soboto, 25. oktobra, ob 20. uri v gostilni Turri v Štandrežu. Tisti, ki se bodo udeležili praznovanja, naj se vpišejo in pustijo predujem 15 evrov v gostilni pri Turri do srede 22. oktobra; informacije po tel. 348-5856972 (Katja) ali 338-7501181 (Tamara).

KRD JEZERO iz Doberdoba vabi v petek, 24. oktobra, ob 20. uri v društvene prostore na odprtje razstave, ki jo je pripravil nevrokirurg Tomaž Velmar iz Maribora »Saniteta v prvi svetovni vojni«. V drugem delu večera bo David Erik Pipan predstavil svojo knjigo »Tako značko nosim jaz«. Večer bo povezoval raziskovalec preteklosti Vili Prinčič. Nastopila bosta tudi moški in ženki pevski zbor Jezero.

Podeliti diplomi lanskim študentom in dijakom, ki so bili na enoletnem šolanju v Ljubljani, bodo sledila štiri kratka predavanja: »Kaj bo jutri všeč delo delajalcem« (A. Stanič); »Nuvolak: čezmejni portal za "podjetnike-začetnike"« (S. Laporšek); »Zakaj dobri govorniki še vedno raztrajajo« (A. Mirjanči); »Kaj pomeni biti dobra ekipa« (A. Juričko). Odprt za javnost. Vstop prost.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ DOBERDOBA

vabi v soboto, 11. oktobra, ob 19.45 na tradicionalno dobrodelno baklado za vzdrževanje hospica »Via di Natale«, ki se nahaja ob onkološkem centru v Avianu. Povorko bo spremljala godba na pihala Kras iz Doberdoba. Ob zaključku baklade bo v župnijski dvorani popestril večer mešani pevski zbor Hrast. Sledila bo družabnost.

16. KOROŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM: v nedeljo, 19. oktobra, ob 11.30 na sedežu KD Sabotin v Štmavru lutkovna predstava »Žabec«, nastopa lutkovna skupina Mi smo mi - Navihanci SKD Celovec. V torek, 21. oktobra, ob 18. uri v galeriji Ars na Travniku v Gorici odprtje likovne razstave akademške slikarja Kristijana Sadnikarja; umetnika bo predstavljal Jože Kopeinig, nastopili bodo Glasbeniki iz Šentprimoža. V sredo, 22. oktobra, ob 17. uri v Župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu gledališka predstava »Boje ti v roki kot tat na strehi«, nastopa gledališka skupina KPD Sele.

SKRD JEZERO iz Doberdoba vabi v petek, 24. oktobra, ob 20. uri v društvene prostore na odprtje razstave, ki jo je pripravil nevrokirurg Tomaž Velmar iz Maribora »Saniteta v prvi svetovni vojni«. V drugem delu večera bo David Erik Pipan predstavil svojo knjigo »Tako značko nosim jaz«. Večer bo povezoval raziskovalec preteklosti Vili Prinčič. Nastopila bosta tudi moški in ženki pevski zbor Jezero.

Razstave

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA vabi na odprtje pregledne razstave v dveh delih, posvečene 100. obletnici rojstva Rafaela Nemca. Danes, 9. oktobra, ob 19. uri v Coroninjevem dvorcu v Šempetru »Rafael Nemec: zgodnjenda«. V petek, 10. oktobra, ob 20. uri v gradu Kromberk »Rafael Nemec: osnutki, študije in kasnejša dela«.

POTUJOČA RAZSTAVA »Nora, du bist ein Engel« bo

FINALNA FAZA SP

VČERAJŠNJA IZIDA: Brazilija - Kitajska 3:0, Italija - Zda 3:0

VRSTNI RED: Skupina H: Italija, 3 Zda, Rusija, Skupina G: Brazilija 3, Kitajska, Dominikanska republika.

DANES: 17.30 Dominikanska republika - Kitajska; 20.00 ZDA - Rusija.

JUTRI: 17.30 Brazilija - Dominikanska republika; 20.00 Italija - Rusija

SOBOTA: 17.30 polfinale 1. skupine G - 2. skupine H; 20.00 1. skupine H - 2. skupine G.

NEDELJA: 17.30 za 3. mesto; 20.00 za 1. mesto.

POTV - Od danes bodo vse tekme v milanskem športnem palači Forum Assago neposredno prenašali po kanalu Rai Sport.

Renzi obljudil telovadnice

Predsednik vlade Matteo Renzi je včeraj obiskal odbojkarice italijanske reprezentance in jim zaželel veliko sreče v finalnem delu svetovnega prvenstva, obenem pa napovedal, da bo morala politika narediti veliko več za odbojko in športno naspoln, predvsem tako, da bo zgradila več telovadnic. Ob koncu so se igralke in Renzi nastavile za skupno sliko, »selfie« (na fotografiji ANSA).

Gladka zmaga Brazilije

V prvi večerni tekmi je Brazilija (na fotografiji FOTODAMJ@N) trener Jose Roberto) gladko premagala Kitajsko s 3:0 (25:19, 25:16, 25:15). Odbojkarice Brazilije so prevladale v blokih (11 proti 2), na mreži pa sta bili najbolj prodorni Thaisa Jaqueline in Fe Garay (obe po 15 točk).

ODOBJKA - V finalnem delu SP so Italijanke premagale ZDA

Korak do polfinala

MILAN - V finalnem delu ženskega svetovnega prvenstva v milanskem Forumu Assago, kjer nastopa šest najboljših reprezentanc, je Italija začela na najboljši način »azzurre« so s 3:0 (23, 22, 20) premagale Američanke, ki so ena boljših reprezentanc na svetu. S tem so Bonitove varovanke naredile lep korak proti polfinalu, ki bo v soboto. Italijanski selektor je v prvem setu zaupal šesterki Lo Bianco, Centoni, Del Core, Costagrande, Arighetti in Chirichella (libero De Gennaro). V prvem in drugem setu so Američanke začele bolje. Nato pa so se »azzurre« zbrale in nadoknadle zamujeno (22:22) vse do osvojitve seta. V tretjem setu pa so Italijanke igrale brezhibno: Del

Corejeva je v obrambi igrala odlično, Arighettijeva in Chirichella sta se izkazali v bloku, Lo Biancova pa je natančno podajala soigralkam, ki so zogo odbijale v nasprotno polje z vseh strani. Zmaga Italijank je bila na koncu povsem zaslužena. Italija bo jutri igrala proti Rusiji.

Italija - Zda 3:0 (25:23, 25:22, 25:20)

Italija: Del Core 15, Centoni 14, Costagrande 13, Arighetti 10, Chirichella 6, Diouf 4, Lo Bianco 1, De Gennaro, Folie, Ferretti, Piccinini, Bosetti. Trener: Bonitta. Zda: Larson Burbach 10, Murphy 10, Hill 9, Fawcett 6, Akinradewo 6, Dixon 4, Dietzen 2, Glass 1, Banwarth, Thompson, Robinson, Adams.

»Azzurre« Carolina Costagrande v bloku

ANSA

NOGOMET - Kvalifikacije za nastop na Evropskem prvenstvu 2016

»Problem, če ne osvojimo 6 točk«

Slovenski selektor Srečko Katanec napoveduje hud boj - Švicarji bodo drevi v Mariboru favoriti

Slovenski nogometni na včerajnjem treningu na Ptiju

SKUPINA H Italija jutri v Palermu proti Azerbajdžanu

FIRENCE - V kvalifikacijski skupini H za Euro 2016 bo Italija igrala jutri v Palermu (ob 20.45) proti Azerbajdžanu. »Azzurri« so seveda glavni favoriti in računajo, da bodo osvojili vse tri točke. Selektor Antonio Conte je med izbrance prvič poklical 29-letnega Graziana Pelleja, ki igra pri angleškem Southamptonu. Italija, ki je na prvi tekmi v gosteh premagala Norveško z 2:0, bo nato znova igrala v ponedeljek. V maltskem mestu Ta' Qali bo gost domače reprezentance.

ramo, bolj se zapletamo, stvari se lahko spremeniijo v enem tednu, če bi vse vedeli in bi bilo vse predvidljivo ... Vem, kaj pomeni, če nekdo nima neke kontinuitete iger, nekdo igra več, drugi manj, tako je tudi pri nas, upam, da bodo Švicarji jutri(danes) slablji in da bodo svoje težave reševali po naši tekmi,« je povedal Katanec.

»Pričakujem takšne Švicarje kot zmeraj, poznamo jih, igrali smo tekme proti njim, igrajo z eno ali dvema špicama. Pregledal sem vse tekme, vemo, kdo so igralci in kaj nas čaka. Fantje bodo vedeli vse, so pripravljeni, vemo kaj moramo narediti, da boste mediji v Slovenciji zadovoljni. Če ne osvojimo šestih točk, to je tudi moj cilj, bo problem,« je v svojem slogu nadaljeval Katanec.

Dirigent slovenske ekipe je zadovoljen z odnosom svojih nogometarjev, ki so pokazali veliko željo po uspehu. »Z odnosom nogometarjev sem zelo zadovoljen, povem lahko, da je vzdušje super, tisti, ki pride gledat treninge, ve, kakšna je atmosfera. Odlično smo pripravljeni, vemo, kaj hočemo in kaj moramo narediti. Začetno enajsterico sem postavil že pred 14 dnevi, o tistih, ki jih ni v reprezentanci, ne bom govoril. Jutri predvsem zaradi fantov želim, da zmagamo, a če se to ne bo zgodilo, vemo, da bodo nekateri izredno razočarani,« je dejal Katanec.

Selektorja ne zanimajo težave Švicarjev. »Gledam naše težave, nogomet je takšen, kot je, bolj kot filozofi-

ramo, bolj se zapletamo, stvari se lahko spremeniijo v enem tednu, če bi vse vedeli in bi bilo vse predvidljivo ... Vem, kaj pomeni, če nekdo nima neke kontinuitete iger, nekdo igra več, drugi manj, tako je tudi pri nas, upam, da bodo Švicarji jutri(danes) slablji in da bodo svoje težave reševali po naši tekmi,« je povedal Katanec.

Tekmo v Ljudskem vrtu bo danes sodila nemška trojica na čelu z Wolfgangom Starkom, ki je leta 2012 sodil finale evropske lige.

V slovenski skupini E bo drevi Anglija gostila San Marino, Litva pa v baltskem derbiju Estonijo. Tekma dnevnega kroga bo v skupini G med Švedsko in Rusijo.

FORMULA ENA - Preiskava FIA

Bianchi: možnosti za okrevanje minimalne

PARIZ - Mednarodna avtomobilistična zveza (FIA), ki bdi tudi nad svetovnim prvenstvom v formulji 1, je na zahtevo predsednika FIA Jean-a Todta uvelia preiskavo o nesreči francoskega dirkača Julesa Bianchija, ki se je na nedeljski dirki za veliko nagrado Japonske v Suzuki hudo poškodoval.

Bianchi je imel na dirki, ki so jo znamovali dež, številne prekinitev in nekaj izletov s steze, veliko smole: pred njim je na enem od zavojev v zaščitne ograde že drznil Adrian Sutil, ko pa so delavci ob progri pripeljali žerjav, da bi s steze dvignili in odpeljali poškodovani Sauberjev dirkalnik, je na

istem mestu s proge zletel še Francoz, trčil v dvigalo in se huje poškodoval. Na stezo so po teh nesrečah najprej poslali varnostni avto, krog pozneje pa so dirko prekinili in nato dokončno ustavili.

Dirkač formule 1 je bil včeraj tretji dan po hudi nesreči z resnimi možganskimi poškodbami na intenzivnem oddelku bolnišnice v Jokačiju. Specialisti opazirajo, da so njegove možnosti za okrevanje zgolj minimalne.

Strokovniki pravijo, da je okrevanje pri tovrstnih možganskih poškodbah, ki jih je sicer veliko v prometnih nesrečah, zelo redko.

ALPSKO SMUČANJE

Želi si nove zmage

LAKE LOUISE - Ameriška alpska smučarka Lindsey Vonn ima za zimo drzne cilje, pa čeprav je minulo sezono dvakrat utrpela raztrgane križne kolenske vezi. Za vrhnitev na bele strmine si je izbrala tekmo svetovnega pokala v kanadskem zimsko-športnem središču Lake Louise, ki bo v začetku decembra. Ob tem pa Vonnova že razmišlja o najvišji stopnički odra za zmagovalko. »Želim si zmagati na toliko tekma, kot je le možno. Vsačkič, ko stojim v startni hišici, je moj cilj le zmaga,« je zatrtila 29-letna smučarska zvezdnica. Zdaj ima pred očmi nov cilj - nastop na olimpijskih igrah leta 2018 v Pjeongčangu.

UMETNOSTNO KOTALKANJE

Favoritinja je Sbeieva

REUS - V kraju Reus v Španiji bo danes do sobote še glavni del (kratki in dolg program) svetovnega članskega prvenstva v umetnostnem kotalkanju. V ponedeljek so najboljše svetovne kotalkarice tekmovali v obveznih likih. Zmagali sta Argentinci Mantuano in Mendoza pred Italjanico Debora Sbei. »Azzurra« Cristina Berti je bila 5., Slovenka Lucija Mlinarič pa 10. Varovanki slovenskega tržaškega trenerja Samo Kokorovca Teja in Nika Arčon sta bili 13. in 15. (tretja Kokorovčeva varovanka, Ana Rejec, bo nastopila samo v prostem programu). Danes bo na sporednu kratki program, od jutri pa še dolgi. Glavna favoritinja za končno zmago je aktualna svetovna prvakinja Debora Sbei.

ZDA PRED KITAJSKO - V kitajskem Nanningu so v ekipnem tekmovanju na gimnastičnem SP osvojile 1. mesto Američanke (2. Kitajska), pri moških pa Kitajci (pred Japonsko),

NHL - Ponoči so spet tekmovalno oživele ledene dvorane v hokejskem tekmovanju v Severni Ameriki. Liga NHL bo stopila v svojo že 98. izvedbo. Naslov prvaka bo branil Kopitarjev Los Angeles.

KOŠARKA - Po prvem krogu deželne lige C

Breg kaznovan

Odvzeli zmago zaradi težav z registracijo Krašovca - Pritožba

Breg, ki je prejšnji teden začel z nastopi v deželni ligi C in premagal Don Bosco, je bil kaznovan z odvzemom zmage in posledično izgubil dve točki na lestvici. Deželna košarkarska zveza je dolinsko moštvo kaznovala, »ker trener (Tomo Krašovec, op.a.) ni bil pravilno registriran,« piše v zapisniku. »Res je, šel sem na tekmo, da bom fantom sledil s tribune,« je včeraj obrazložil trener Tomo Krašovec. »Registracijo smo pravilno plačali, vendar nam v Rimu še niso prizgali zeleno luč. Zato sem povedal fantom, da bom med prvo tekmo v Lignanu na tribunah. Pred tekmo pa so nam sodniki zagotovili, tudi po posvetovanju z delegatom, da me lahko vpišejo na uradno listo, saj sem poravnal vpisino, in zato sem sedel na klop.« Tako sta nam potrdila tudi načelnik

Boris Salvi in predsednik kluba Walter Mocor, ki se bosta nad odločitvijo deželne zveze pritožila.

»Sodnik nam je zagotovil, da ne bo težav, če vpišemo še trenerja, zato smo ga. Kako se bo na koncu izšlo, pa bo najbrž znano čez dva tedna,« je še pojasnil Mocor.

Naslednji tekmi pa ne bo težav, saj je Rim potrdil prejem plačila in tudi prizgal zeleno luč. V soboto, ko bo na vrsti derbi z Borom Radenske (ob 18. uri na Stadionu 1. maja) bo torej Krašovec zagotovo lahko sedel na klopi. (vs)

KOŠARKA - Začetek lige D s Kontovelom in Sokolom

Želita korak dlje

Po Jadranu, Boru in Bregu bosta konec tedna krstni nastop v novi sezoni doživel tudi Kontovel in Sokol v deželni ligi D. Kot v deželni ligi C bodo vse ekipe prvi krog igrale na isti lokaciji, v Lignanu v soboto in nedeljo.

Prvi bo na parket stopil **Sokol**, ki se bo v soboto pomeril proti Monfalconeju ob 19. uri. Nabrežinski košarkarji so letos sestavili konkurenčno ekipo, saj so lansko garnituro igralcev dopolnili Denis Carcich, Stefano Babich in Andro Pertot, ki so do lani igrali v deželni ligi C. V prvem krogu bo sicer odsoten visoki Carcich, vendar ima trener ranj dovolj menjav. Med njimi predvsem mlade igralce: »Že na pripravljalnih tekmah so dokazali, da lahko nanje računamo. Cilj sezone je, da prav oni čim bolj napredujejo. Prav zato smo sestavili tako ekipo, kjer bodo starejši igralci pomagali fantom, da dozorijo,« razlaga trener Lazarevski, ki napoveduje, da bosta na igrišču vedno dva mlajša igralca, ki jih bo izbral med Colonijem, Danturom, Pericem, Sardočem in Kojancem, ki se je vrnil s študijskega potovanja.

Trener Lazarevski ima pred začetkom sezone mešane občutke. V zadnjem tednu je ekipa slabo trenirala, veselijo pa ga dobri nastopi na nekaterih tekma pred sezono (predvsem proti Jadranu in Bregu). Tačas je še previden in pravi, da je cilj le izboljšati lansko osmo mesto na lestvici, vendar je potencial ekipe, če bo nastopala v popolni postavi, visok. »S Carcichem, ki je sicer zdaj poškodovan, smo pridobili pod košem, vendar smo še vedno pomajkljivi v skoku. Z Babichem na čelu pa smo zdaj solidni tudi na metu iz zunanjih položajev, širša baza igralcev pa nam obenem dovoljuje, da smo tudi agresivni,« je svojo ekipo opisal Lazarevski.

Prvi derbi s Kontovelom bo že v nedeljo, 26. oktobra ob 18. uri v Nabrežini. To bo za **Kontovel** šele drugi nastop, saj bo zaradi lihega števila ekip v drugem krogu (18. oktobra) prost, v prvem krogu pa bo igral v Lignanu proti Albi v nedeljo ob 16. uri. Trener Marko Švab, ki bo za krmilom članske ekipe drugo sezono, je s pravljjalnim obdobjem zadovoljen, saj so vadbo v televadnici odlično usklajevali z nastopi na turnirjih. Tik pred prvenstvom so odigrali tudi prijateljsko tekmo s košarkarji iz Celja.

V igralskem kadru ni novosti. Kot smo že poročali, se je pridružil Andrej Žerjal, ki je do lani treniral v članski ekipi Jadran, v ekipi pa ne bo več Andreja Šušteršiča (poškodba kolena). Mlašjo garnituro igralcev pa so letos dopolnili Jakob Škarbar, Aleksander Mandič in Jurij Daneu – sicer člani ekipe U19, ki bo nastopala v deželnem prvenstvu – ki bodo v višjem trenažnem sistemu nabirali predvsem izkušnje. »Smo mlađi, najstarejši igralec je star 25 let,« poudarja Švab, ki pa v tem ne išče opravičilo. Prej naspotno. »Vsi, vključno z mano, smo leta starejši in torej imamo več izkušenj. Komač, majčamo, da se vse začne. Želimo še ko-

Danjel Zaccaria (Kontovel) ARHIV

Denis Doljak (Sokol) ARHIV

rak dlje kot lani, ko smo prvenstvo zaključili na 5. mestu,« še napoveduje trener Švab, ki želi predvsem, da bo ekipa igrala igrivo košarko, ki bo privlačna tudi za gledalce.

Kot lani se bo v play-off uvrstilo prvih osem ekip, ki bodo izločilne boje igrale s skupino »Gasparotto«, zadnje tri pa se bodo za obstanek borile v play-outu. V višjo ligo napredujeta dve ekipi. (vs)

KONTOVEL 2014/15

Ilijá Bufon	1989	180	play
Jurij Devetak	1997	165	play
Marko Gantar	1990	182	play
Erik Hrovatin	1991	190	krilo
Peter Lisjak	1989	193	branilec
Xavier Majovski	1994	188	krilo
Aleksander Mandič	1997	170	branilec
Gregor Regent	1991	193	center
Simon Regent	1996	177	branilec
Luca Starc	1990	185	branilec
Danjel Zaccaria	1989	196	center
Jan Zaccaria	1992	196	krilo
Tadjan Skerl	1993	178	play
Jakob Škarbar	1997	170	branilec

Trener: Marko Švab

Spremljevalec: Jan Egmont Godnič

SOKOL 2014/15

Stefano Babich	1979	194	krilo
Gregor Budin	1984	188	krilo
Denis Carcich	1975	200	center
Filippo Coloni	1997	188	krilo/cen.
Tomaž Daneu	1997	191	krilo
Denis Doljak	1982	198	center
Saša Ferfolija	1989	180	bran./play
Marko Hmeljak	1974	190	krilo
Andrea Hrovatin	1980	184	branilec
Patrik Kojanec	1996	185	krilo
Francesco Peric	1996	185	bran./krilo
Andro Pertot	1991	182	play/bran.
Erik Piccini	1983	182	play/bran.
Alexander Sardoč	1996	187	krilo
Ivan Semolič	1991	182	branilec
Niko Sossi	1991	177	play
Niko Štokelj	1982	190	krilo/cen.
Ivo Ušaj	1997	188	play

Trener: Zoran Lazarevski

Športni vodja: Giancarlo Visciano

PLANINSKI SVET

V nedeljo tradicionalna družabnost goriških planincev

Goriški planinci prirejajo v nedeljo, 12. 10., vsakoletno druženje ob kostanju. V sklopu prireditve bosta tudi letos dve rekreacijski pobudi: dvoravn poход in, za ljubitelje gorskega kolesarjenja, tudi kolesarska vožnja na okrog 30 kilometrov dolgi progi po Brdih, kjer bodo morali premagati približno 550 metrov vzpona. Skupni cilj bo na kmetiji Štekar na Valerišču. Nekaj po 12. uri bodo na cilj prišli pohodniki, nekoliko kasneje pa kolesarji.

Najmlajši udeleženci pohoda se bodo predvidoma preizkusili tudi v spoznavanju narave oz. rastlinskoga sveta. Udeležencem priporočajo primerno obutev (blato!) in da poskrbijo za povratni prevoz na izhodišče. Pohod je primeren za novorojence, ki pa morajo biti v spremstvu staršev oziroma odrasle osebe. Za gorske kolesarje je obvezna zaščitna čelada in priporočljiva obilica dobre volje. Mlađoletne osebe morajo biti v spremstvu staršev ali druge odrasle osebe. In še ključna informacija: zbirno mesto za pohodnike in kolesarje je pred sportno halo v Podgori ob 9.45, začetek pohoda oziroma kolesarskega izleta bo ob 10. uri. Druženje pri Štekarju pa od 12. ure do mračka. Prireditev bo ob vsakem vremenu.

Izlet v Moščeniško Drago

Učka, najvišja planina istrskega polotoka in ena najlepših hrvaških planin, se proži vzdolž celotne opatidske riviere vse do Plomina. Kot mogocnina naravna zapraka se dviga iz morja; nad Lovrnom se vzpenja do 1400 m visoko, proti jugu pa se njen hrbet postopoma niža. Iz vsake vasice, ki leži na vznožju te mogočne gore, vodi proti njenemu imenitnemu vrhu bolj ali manj znan pešpot. Slovensko planinsko društvo iz Trsta, ki prireja v nedeljo, 19. oktobra, izlet na območje Učke, si je tokrat za cilj izbralo manj znani vrh, Perun (881 m), imenovan tudi Istrski Olimp. Saj je bil Perun v slovanski mitologiji najvišji bog, bog strele in groma, bog priseg, bog pomladni in plodnosti, bog dežja in kmetijstva. Njegovi simboli so bili hrast, potonika in sekira. Tržaški planinci se bodo z osebnimi avtomobilimi, na razpolago je tudi društveni kombi, peljali do Moščeniške Drage in nadaljevali pot po Potoški vali. Pohod se bo začel na koncu vasi Sv. Petar. V vasi Potoki, po kateri je dolina do-

NAMIZNI TENIS Micolaucicheva med osmerico, težavno za Miličovo

Prejšnji konec tedna sta bila na sporednu dva državna namiznotenistična turnirja. Na mladinskem v Esteju so nastopili Katarina Milic, Claudia Micolaucich in Alessio Stibiel. Najboljše se je odrezala Micolaucicheva, ki je pristala med osmerico, žal je imela Katerina smolo z žrebom in je imela v skupini dve nasprotnici, ki sta na državnih lestvicah bolj visoko postavljeni. Proti Mosconijevi (Castelgoffredo) ni imela dovolj učinkovitih odgovorov na servis, z igralko iz Verone pa je v vseh setih bila enakovredna, zmanjkal je pa je v koncu nekaj več potrežljivosti pri izbirjanju napada. Podobno se je zgodilo z Micolaucichevo, ki je bila v igro v skupini neoporečna, ko pa se je znašla pred enakovredno nasprotnico, ni znašla prenesti psihološke napetosti in z Pianco izgubila v treh samih setih. Stibiel je uspel podvig in je napredoval iz skupine (letočas nastopa prvič pri mladincih), v nadaljevanju pa je preveč zadržal sprejemal napade nasprotnika in samo z blokom vracal žogice.

Istočasno je Katja Milic nastopala na državnem članskem turnirju, kjer se je borila samo z dobrimi nasprotnicami. Iz skupine se je prebila kot drugouvrščena, saj je zgubila samo proti poznejši zmagovalki Piccolinijevi, v nadaljevanju je v četrtnfinalu klonila proti Eliši Trott.

MOŠKA LIGA C2

Kras začel s tesno zmago

V pondeljek je bila prva prvenstvena tekma moške lige C2 med Krasom in DLF Ferriovario iz Tržiča, ki se je zaključila v prid domačinom z minimalnim razliko 5:4. Tržičani so že v uvodu nepričakovano vodili z 2:0, nakar je najmlajši v ekipi Krasa Alessio Stibiel premagal enakovrednega nasprotnega igralca in tako prebil led. Točka je bila zlata vredna in to se je izkazalo na koncu pri izenačenem stanju med Krasom in Ferriovariom. Takrat se je moral Tom Fabiani pošteno potruditi. Nasprotni igralec Derganz je vodil v zadnjem odločilnem setu 9:7, nato je Tom ubranil pet zaporednih napadov in prisilil nasprotnika v napako. Zadnje tri točke se je opogumil in sam izvedel uspešen zmagovalni napad.

Liga D: zmaga Tamai

V včerajnjem zaostalem 3. krogu nogometne lige D je furlanski Tamai na gostovanju v Chioggi nasul domači ekipi Clodiense prav toč golov. Končni izid je bil 4:1 za rdeče iz pordenonske pokrajine. Tamai je z novimi tremi točkami dohitel moštvo iz Venetija. Kras bo Tamai gostil v nedeljo, 19. oktobra.

Mladincem Vesne le točka

Zaule - Vesna 0:0

Vesna: Skabar, Dorca, Gatto, Renar, Kosovel, Rebula, Tarable, Bubnich, Colja, Dismar, Bovino. Trener: Toffoli.

Mladinci kriške Vesne so v pondeljek zvečer v Žavljah zamudili edinstveno priložnost, da bi na lestvici dodali nove tri točke. David Colja in Marco Bovino sta zgrešila vsaj pet lepih priložnosti za gol. V prihodnjem krogu bo Vesna igrala v Križu proti San Luijiju.

3. AMATERSKA LIGA - Pondeljekov izid: Alabarda - Cgs 1:2.

V soboto Juventina in Breg

V 6. krogu deželnih nogometnih lig bo Juventina (promocijska liga) igrala že v soboto proti Cormonešem. Tekma bo ob 15.00 v Štandrežu. V 1. AL bo Breg v Dolini gostil Muglio. V Trstu (Sv. Alojzij) bo še na sporednu derbi San Luigi - Costalunga. Deželna nogometna zveza je obenem objavila srečanja, ki bodo na sporednu v soboto, 18. oktobra. v 1. AL bo Primorec gostoval pri Domju, Sovodnje pa v Marijanu.

Obvestila

</

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteoroške opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.13 in zatone ob 18.31
Dolžina dneva 11.18

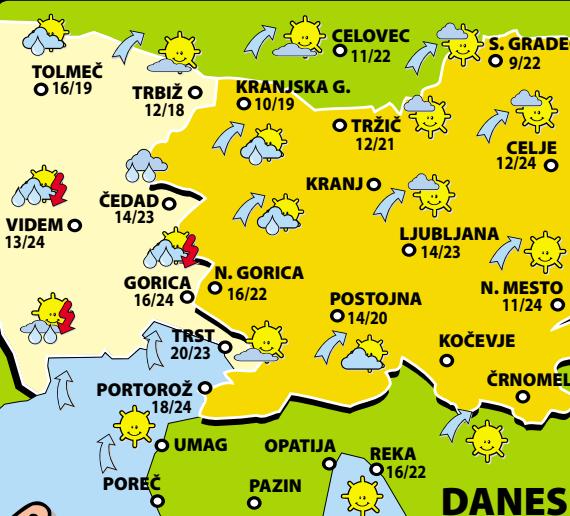
Nad severozahodno Evropo je obsežno ciklonsko območje. Z jugozahodnimi vetrovi priteka k nam iznad Sredozemlja postopno toplejši in bolj vlažen zrak.

Po skoraj vsej deželi bo še spremenljivo do oblačno vreme. Predvidene so plohe in nevihite, še posebej na vzhodni polovici dežele. Ob morju bo pihal jugozahodnik. Ponekod po nižinah je ponori pričakovana meglja.

V zahodni in deloma srednji Sloveniji bo pretežno oblačno, predvsem na Primorskem in Notranjskem ob občasno deževljavo. Drugob bo delno jasno, dopoldne bo lahko v zatisnih legah meglja. Občasno bo delno jasno tudi ob morju. Pihal bo jugozahodni veter, ob morju jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, ob morju in na Goriškem okoli 16, najvišje dnevne od 17 do 22, ob morju in v vzhodni Sloveniji do okoli 24 stopinj C.

Jutri bo še spremenljivo z občasno oblačnostjo. Še bo deževalo bodisi v hribih kot tudi po nižinah. Ob morju bo pihal veter iz juga. Ponoči in zjutraj bo ponokod po nižinah in v kotinah meglja.

Jutri bo v vzhodni polovici Slovenije sončno. Tudi na zahodu bo oblačnosti nekoliko manj, manjše padavine se bodo občasno pojavljale le v Posočju in deloma v hribih severne Primorske. Pihal bo južni do jugozahodni veter. Še malo topleje bo.

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.28 najnižje -45 cm, ob 9.46 najvišje 58 cm, ob 16.13 najnižje -58 cm, ob 22.15 najvišje 38 cm.
Jutri: ob 3.59 najnižje -38 cm, ob 10.14 najvišje 54 cm, ob 16.48 najnižje -56 cm, ob 22.54 najvišje 33 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 20,1 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 18 2000 m 9
1000 m 15 2500 m 7
1500 m 12 2864 m 5
UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah dosegne 4,5; v gorah 5.

JUTRI

Tudi DHL se bo za dostavo poslužila dronov

BONN - Nemški logistični velikan Deutsche Post DHL se pridružuje podjetjem, ki si od brezpilotnih letalnikov oz. dronov obetajo hitrejšo dostavo in nižje stroške. S preizkušanjem novega načina dostave so te dni začeli na severnonemškem otoku Juist, kamor z dronom s celine dostavljajo zdravila in drugo nujno blago. Otok je od obale oddaljen okoli 12 kilometrov, preizkusni dron pa razdaljo premaguje na višini 50 metrov in s hitrostjo do 18 metrov na sekundo. Dron vzleti iz pristanišča v Norddeichu ter pristane na posebni vzletno-pristajalni stezi na otoku Juist, od koder kurir pošiljko dostavi do prejemnika. Let je popolnoma avtomatiziran, iz varnostnih in zakonskih razlogov pa ga nenehno nadzorujejo s postaje na kopnem.

Nad Ameriko in Azijo ob popolnem mrku včeraj krvava Luna

WASHINGTON - Opazovalci neba na ameriški celini in v Aziji so bili včeraj deležni nebesne poslastice, saj jim je popoln Lunin mrk na ogled ponudil tako imenovan krvavo Luno. Mrk se je začel ob 10. uri po srednjeevropskem času, žal pa smo bili na stari celini tokrat zanj prikrajšani. Med mrkom naš edini naravni satelit popolnoma prekrije Zemljino senca, sončni žarki pa ga tako ne morejo več doseči neposredno. Namesto tega ga osvetli Sončeva svetloba, ki se odbija od Zemljine atmosfere, Luna pa se tako obarva oranžno oz. rdeče. Mrk se je začel ob 10. uri nad vzhodno obalo ZDA, trajal pa je vse do sončnega vzhoda.

NEW YORK - Resnična ponudba

Hišo bi zamenjal za novi model iPhonea

NEW YORK - Lastnik hiše v Detroitu, ki se sooča s hudo gospodarsko krizo, nekoč pa je bilo to mesto cvetoče središče avtomobilske industrije, se je odločil, da bo svojo hišo, trenutno ocenjeno na 3000 ameriških dolarjev, ker zanje ne najde kupca, zamenjal za novi iPhone. Prvotna cena za hišo v kolonialnem slogu, ki ima tri spalnice ter kopalnico in stranišče, je bila 5000 ameriških dolarjev. Hiša, ki je naprodaj, je v vzhodnem delu mesta.

»Gre za resnično ponudbo. Moj klient, ki živi čez lužo, mi je povedal, da je pripravljen zamenjati hišo za iPhone 6. Zdi se mi, da bi želel najboljšo različico, a sem prepričan, da bi se lahko še pogajali,« je povedal nepremičninski agent Larry Elsez za lokalno televizijo.

Dejansko naj bi bil lastnik nepremičnine hišo pripravljen zamenjati tudi za 32-gigabajtni iPad. Ponudba o zamenjavi hiše za nov iPhone ali iPad se morda zdi dobra kupčija, a bo moral novi lastnik nepremičnine tudi poplačati 6000 ameriških dolarjev neplačanih davkov.

Trenutna cena iPhone 6 Plus je od 749 do 949 ameriških dolarjev. Detroit, največje mesto ameriške zvezne države Michigan, je lani razglasilo stečaj. Pred tem je mesto skupaj s tremi največjimi ameriški izdelovalci avtomobilov, General Motors, Ford in Chrysler, dlje časa nazadovalo. Poleg rasnih razprtij so ga pestili spopadi uličnih tolj, slabo gospodarjenje mesta in korupcija. Število prebivalcev se je z dveh milijonov v zadnjih 50. letih minulega stoletja zmanjšalo na manj kot 700.000.

Bradata avstrijska pevka Conchita Wurst včeraj nastopila pred Evropskim parlamentom

BRUSELJ - Bradata avstrijska pevka Conchita Wurst, ki je maja letos zmagala na tekmovanju za pesem Evrovizije, je včeraj na povabilo petih evropskih poslancev nastopila pred Evropskim parlamentom v Bruslju. Kot je povedala na novinarski konferenci pred koncertom, je raje umeščica kot političarka, saj tako laže posreduje svoje sporočilo. »Umetniki si lahko privoščimo več norosti,« je dejala pevka, ki si po pisanku avstrijske tiskovne agencije APA vsekakor šteje za izjemno čast, da je lahko spregovorila v Evropskem parlamentu. A njen sporočilo ostaja enako: »Ne morem vam postreči s čim novim, saj se nič spremeni na bolje. Cilj je dolgo ne bo dosežen - da bi bili drug do drugega spoštljivi.«

Na politiko se, kot pravi, sicer ne spozna, se ji pa zdi nedoumljivo, da so teme, kot je istospolna poroka, še vedno predmet razprave. Meni, da življenje politikov ni lahko. »Vendar pa so si tudi ljudje sami izbrali svoj poklic, takot kot sem si ga jaz. In pričakujem rezultate,« pravi.

STOCKHOLM - Včeraj nova razglasitev

Nobelovi nagrajenci za kemijo so Betzig, Moerner in Hell

Eric Betzig ANSA

Stefan W. Hell ANSA

William E. Moerner ANSA

STOCKHOLM - Nobelovo nagrado za kemijo bodo letos prejeli Američan Eric Betzig in William E. Moerner ter Nemec Stefan W. Hell za razvoj visoko ločljive fluorescenčne mikroskopije, je sporočila kraljeva švedska akademija za znanost v Stockholm. Kot pojasnjujejo, je bilo v preteklosti vse prej kot očitno, da bodo znanstveniki kadarkoli lahko preučevali žive celice v najmanjših molekularnih detajlih.

Leta 1873 je mikroskopist Ernst Abbe predpostavil fizično omejitev za največjo možno ločljivost tradicionalne optične mikroskopije - nikoli naj ne bi mogla biti večja od 0,2 mikrometra.

A Betzig, Hell in Moerner so si prislužili Nobelovo nagrado za kemijo prav zato, ker jim je uspelo preseči to dozdevno omejitev. Zalvaljujočo njihovim dosežkom na tem področju je optična mikroskopija vstopila v »nano svet«, so zapisali v sporočilu za javnost.

Nagrada je namenjena dvema ločenima dosežkom na tem področju. Za prvega je zaslužen Hell, ki je leta 2000 razvil t. i. STED metodo mikroskopije. Pri njej sta uporabljena dva laserska žarka - eden spodbudi fluorescenčne molekule k žarenju, drugi pa izloči vso fluorescenčnost razen tiste v nanometrskem volumnu. Preučevanje vzorca, nanometer za nanometrom, priskrbi podobo z večjo ločljivostjo, kot jo je predvidel Abbe.

Betzig in Moerner sta medtem ločeno položila temelje za drugo metodo - t. i. mikroskopijo za posamezno molekulo. Metoda temelji na možnosti vklopna in izklopna fluorescenčnosti posameznih molekul. Znanstveniki si tako lahko isto območje ogledajo večkrat, pri čemer lahko vsakič zažari le nekaj molekul. Betzig je to metodo prvič uporabil leta 2006.

Danes se nanoskopija uporablja po vsem svetu in vsak dan se prido-

biva novo znanje, ki prinaša izjemno dobrobit celotnemu človeštvu, podarajo v Stockholm. Znanstveniki s pomočjo nanoskopije preučujejo poti posameznih molekul znotraj živih celic. Vidijo lahko, kako molekule ustvarjajo sinapse med živčnimi celicami v možganu, sledijo lahko proteinom, ki so povezani s Parkinsonovo, Alzheimerjevo in Huntingtonovo bolezni. Sledijo lahko tudi posamezni proteini v oplojenih jajčecih.

Nagrjenci si bodo razdelili 870.000 evrov vredno nagrado. Podelitev prestižnega odličja bo 10. decembra v Stockholm. Lani je šla Nobelova nagrada na kemijo v roke treh ameriških raziskovalcev Martina Karplusa, Michaela Levitta in Arieha Warshela. Nagrado so dobili za pionirske delo pri razvoju računalniških programov, ki omogočajo razumevanje in napovedovanje kompleksnih kemičnih procesov. (STA)

RAI3bis**SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103**

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.00 Tv Kocka **20.30** Deželni Tv dnevnik
20.50 Vabilo v gledališče: Boris Kobil – Po mojem Slovencu; sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.10 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.30, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.05** Talent show: Dolci dopo il Tiggi **14.40** Show: Torto o ragione? **16.00** La vita in diretta **18.50** Kvizi: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.15** Nad.: Che Dio ci aiuti **23.35** Talk show: Porta a porta

RAI2

7.00 Nad.: Heartland **7.40** Nad.: Le sorelle McLeod **9.05** Nad.: Pasion Prohibida **9.50** 13.30 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 17.45, 18.20, 20.30, 23.50 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.00** Šport **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL **21.10** Talk show: Virus – Il contagio delle idee **0.05** Obiettivo Piadena

RAI3

6.30 Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.00** 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Cultura – Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** 23.40 Blob **20.15** Sconosciuti **20.35** Nad.: Un posto al sole

21.05 Film: The Others (horor, '01, i. N. Kidman) **23.00** Serija: Extant

RAI4

11.25 16.10 La vita segreta di una teenager americana **12.10** 17.05 Joan of Arcadia **13.05** Heroes **13.55** 20.15 Stargate Atlantis **14.40** 19.30 Doctor Who **15.25** One Tree Hill **17.00** Novice **17.50** Robin Hood **18.40** The Lost World **21.10** Film: Top Gun (akc., i. T. Cruise) **23.00** Breaking Bad

RAI5

11.30 Glasba: Beethoven **13.05** I visionari **13.35** I meccanismi della natura **14.20** Il popolo dei celi **15.15** Art of... America **16.05** Cool Tour Arte **16.55** Novice **17.00** 23.15 David Letterman Show **17.45** I giardini più belli del mondo **18.40** Il mondo secondo Irving **19.40** Passepartout **21.15** Petruska Presenta **21.20** Koncert **22.50** Petruska – Prova d'orchestra

RAI MOVIE

12.25 Film: Un povero ricco (kom.) **14.00** Film: 14 anni vergine (kom.) **15.35** Film: Monsieur Batignole (dram.) **17.20** Novice **17.25** Film: Operazione sottoveste (kom.) **19.35** Film: Grog (kom., It., '82) **21.15** Film: Vajont (dram., It., '01, r. R. Martinelli) **23.10** Movie.Mag **23.40** Film: Number 23 (dram., '06, i. J. Carrey)

RAI PREMIUM

12.15 19.15 Nad.: Terra Nostra **13.10** Nad.: Betty la Fea **14.00** Serija: La nave dei sogni **15.40** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.45** Rubrika **15.55** Serija: Il commissario Rex **17.40** 0.55 Novice **17.45** Nad.: Potere e passione **18.30** Nad.: Topazio **20.10** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Made in Sud **0.00** Serija: 14° Distretto

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.20** Serija: Hunter **8.15** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.50

RADIO IN TV SPORED

Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto 21 **16.35** Film: Le ali delle aquile (biogr., '57) **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Film: Il mio nome è nessuno (western, '73)

CIELO

19.55 Dalla A a LaEffe **21.10** Dok.: Big History **22.00** Dok.: Regni perduti **23.10** Re te padrona **23.20** Dok.: Anonymous – L'esercito degli hacktivisti

DMAX

12.20 17.40 Chi offre di più? **13.15** Come andrà a finire? **14.05** 20.20, 23.15 Banco dei pugni **15.00** Turtleman **15.50** Dual Survival **16.45** Airport Security **18.35** Property Wars **19.30** Affari a tutti i costi

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il Segreto **17.00** Show: Pomeriggio cinque **18.45** Kvizi: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Show: Zelig **23.40** Talk show: Matrix

ITALIA1

7.05 Nan.: La vita secondo Jim **7.30** Nan.: Mike & Molly **8.25** Serija: The Closer **10.25** Serija: Person of Interest **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: 2 Broke Girls **15.50** Nan.: The Big Bang Theory **16.45** Serija: Chuck **19.20** Serija: C.S.I. - New York **21.10** Serija: The Last Ship **23.05** Serija: C.S.I. **23.55** Film: Lucignolo (kom., It., '99)

IRIS

11.45 Film: I due mafiosi (kom.) **13.35** 19.10 Serija: Hazzard **15.45** Film: 20.000 dollari sul (western) **17.30** Film: Maciste alla corte dello zar (pust.)

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.10** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.35** Turbulenca **11.05** Odprta knjiga **12.00** O živalih in ljudeh **12.25** Na vrtu **13.00** 15.00, 17.00, 18.55 Poročila, športne vesti, vreme **13.35** Odkrito **14.25** Slovenski utrinki **15.10** Mostovi – Hidak **15.50** Dok. serija: Village folk **16.00** 18.35 Otroški program: OP! **17.25** 0.30 Ugriznimo znanost **17.55** 23.05 Osmi dan **18.25** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tarča **21.25** Prava ideja! **22.00** Odmevi **23.35** Panoptikum

SLOVENIJA2

6.00 9.00, 0.15 Infokanal **7.00** Otroški program: OP! **8.05** Kvizi: Male sive celice **8.50** Infodrom **11.25** Dobro jutro **14.30** 19.15, 23.30 Točka **15.25** Posebna ponudba **15.55** Evropski magazin **16.20** Mostovi - Hidak **16.50** Točka preloma **17.35** Ljudje in zemlja **18.25** Dok. serija: Kronštadt – krvavo srce ruske revolucije **20.00** Žrebanje Deteljice **20.15** Nogomet: kvalifikacije za EP 2016, Slovenija – Švica, prenos

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.50 Čezmenja Tv – Deželne vesti **14.20** Euronovice **14.30** 22.15 Avtomobilzem **14.45** 20.00 City Folk **15.15** Najlepše besede **15.50** Ciak Junior **16.20** Potopisi **16.50** Slovenski magazin **17.20** Giò **18.00** 22.50 Izostritev **18.35** Vreme **18.40** 22.30 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes TV dnevnik **19.25** Četrtnova športna oddaja **19.30** Dogodki **19.45** Glasba zdaj **20.30** Film: Zlate steze (dram.) **23.20** Na obisku

TV PRIMORKA

8.00 11.00, 14.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.30** Pravljica **8.45** 11.30, 14.30 Videostrani **17.30** Maja in čarobna skrinja **18.00** Gledališka predstava: Vsa minut je na palanki **19.00** Alfi in muzikanti Evrope **20.00** Lokalne volitve 2014 **21.00** Folklorna skupina na France Marolt **22.00** Glasbeni večer, sledita Tv prodajno okno in Videostrani

POP TV

6.00 Risane in otroške serije **7.25** 13.55 Sezira: Lepo je biti sošed **8.20** 9.30, 10.40, 11.50 Tv prodaja **8.35** 14.50 Serija: Queen Latifah show **9.45** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.55** 16.45 Nad.: Sila **12.05** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.00** 23.05 Serija: Mentalist **17.00** 18.55, 22.35 Novice in vreme **20.00** Serija: Gostilna išče šefu **21.20** Odd.: Epilog **0.00** Serija: Na robu znanosti

KANAL A

6.50 13.00 Risanke **8.20** 18.55 Serija: Alarm za Kobro **11.9.15** 13.55 Serija: Revolucija **10.05** 16.35 Serija: Dva moža in pol **10.35** 17.05 Serija: Naša mala klinika **11.30** Serija:

Rai Četrtek, 9. oktobra
Raimovie, ob 21.15

Vajont

Italija 2001
Režija: Enzo Martinelli
Igrajo: Daniel Auteuil, Laura Morante in Michel Serrault

VREDNO OGLEDNA

Danes, pred enainpetdesetimi leti, ob 22.39 se je močno grmenje slišalo do Longaroneja. Plaz z dvestošestdeset milijoni kubičnih metrov skale se je zrušil in padel v umetno jezero. Vo-

da, ki je bilo v tistih dneh ogromno tudi zaradi gostih padavin je prekipela in popolnoma uničila vse kar je dobila na poti. Na pobočju med vasmi Eerto in Casso, je tragedija zahtevala 1910 življenj. Potem, ko je Marco Paolini posvetil eno svojih najuspešnejših gledaliških predstav tragediji o Vajontu, se je tudi milanski režiser Renzo Martinelli filmsko lotil istega argumenta. Kinematografski prepis je nekoliko prenasičil s posebnimi efekti luči in zvokov, vseeno pa mu je uspel, da je vizuelno jasno obrazložil kaj se je zgodilo v tisti noči a tudi mesece in leta pred tragičnim dogodkom na tistem delu Dolomitov.

Pri pisjanju scenarija se je zgledoval po tem, kar je svoj čas zapisovala poročevalka dnevnika L'Unitá, Tina Merlin, ki je dolgo napovedovala po njem mnemu neizogibno tragedijo.

ja: Kamp razvajencev **12.30** 13.40 Tv prodaja **14.45** Film: Brata Solomon (kom.) **18.00** 19.45 Svet **20.00** Film: Miki modre oči **22.00** Film: Craigslist morilec **23.40** Film: Prepovedani boji

PLANET TV

11.00 13.20 Tv prodaja **11.15** 22.55 Nan.: Prijatelji **11.45** 16.40 Nad.: Talenti v belem **12.30** Modni oblikovalci Heidi Klum **13.35** 21.00 Kmetija – Nov začetek **14.40** Nad.: Sulejman Veličastni **15.40** Ellen **17.35** Nan.: Preiskovalci na delu **18.25** 18.55 Danes **18.30** Zvezde Danes **20.00** Serija: Castle **22.00** Nan.: Ljubice **23.25** Nan.: Pod lu-

po pravice **23.35** Dnevni program **14.00** 23.50 Čezmenja Tv – Deželne vesti **14.20** Euronovice **14.30** 22.15 Avtomobilzem **14.45** 20.00 City Folk **15**

BIMOBIS: kolesarska mobilnost med Slovenijo in Italijo

Gorska skupnost Ter, Nedža in Brda je partner pri projektu »BIMOBIS. Kolesarska mobilnost med Slovenijo in Italijo«, ki sodi v Operativni program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013.

Projekt BIMOBIS izhaja iz predpostavke trajnostne mobilnosti kot priložnosti tako za skladen regionalen razvoj kot za obstoječo tržno nišo na področju turistične ponudbe.

Kot enega izmed enostavnnejših in več pomenih koristnih primerov trajnostne mobilnosti, bo projekt izpostavil čezmejno kolesarsko mrežo, ki bo nadaljevala že začete projekte sodelovanja in bo nadgradila zgodbo strateškega projekta Interbike v regionalnem prostoru.

Projekt načrtuje čezmejni kolesarski krog, ki bo osnova za druge nadgradnje v smislu

Kanal ob Soči, Mestna občina Nova Gorica, Občina Brda, Lokalna turistična organizacija Sotoče Kobarid - Tolmin, Ministrstvo za promet - Direkcija Republike Slovenije za ceste, Občina Čedad, Občina Špištar, Občina Podbuniesac, Občina Corno di Rosazzo, Konzorcij za zaščito kontroliranega porekla vin Vzhodnega furlanskega gričevja in Ramandola.

Pobuda je nastala med sodelovanjem Občine Tolmin na slovenski in Občino Čedad na italijanski strani, ki sta tudi smiseln oblikovali partnerstvo. Na skupnih sestankih in preko drugih načinov komunikacije je bila izoblikovana projektna ideja.

Pri izvajaju projektnih aktivnosti bodo sodelovali vsi projektni partnerji. Vodilni partner bo zagotavljal vodenje in koordinacijo.

Pot miru – Via di Pace: zgodovinske poti prve svetovne vojne od Alp do Jadrana

Gorska skupnost Ter, Nedža je partner pri projektu "Pot miru – Via di Pace. Zgodovinske poti prve svetovne vojne od Alp do Jadrana", ki sodi v Operativni program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013. Cilj projekta je skupaj zaščititi in ovrednotiti kulturno-zgodovinske vire, prisotne na čezmejnem območju, ki so povezani z dogodki prve svetovne vojne z ureditvijo »integriranega spominskega parka POT MIRU-VIA DI PACE« ter s promocijo krajev - tudi iz okoljskega vidika - in zgodovinskega spomina na prvo svetovno vojno.

Slovensko-italijanski čezmejni prostor je kot prizorišče prve svetovne vojne eno od območij, ki so najbolj bogato posejana s kulturno-zgodovinsko dediščino in zapuščino iz tega zgodovinskega obdobja. Projekt POT MIRU-VIA DI PACE predvideva, na območju kopenske meje, oblikovanje ene same čezmejne kulturne poti, ki bi povezala že obstoječe poti in ovrednotila zgodovinsko dediščino, kulturne sledove in znamenitosti v različnih deželah in istočasno tudi naravno bogastvo čezmejnega območja, ter tako okreplila odnose med prebivalci obmejnega prostora in občutek pripadnosti Evropi, izboljšala privlačnost in konkurenčnost območja z izoblikovanjem edinstvenega turističnega/kulturnega in integriranega produkta, ki bi nedvomno imel tudi dolgoročen pozitiven vpliv na območje in bi zagotovil evropsko prepoznavnost.

Območje med Karnijskimi in Julijskimi Alpami, med izvirom in izlivom Soče, območja Triglavskega naravnega parka, Naravnega parka Julijskih Predalp in nahravnega rezervata pri izlivu Soče, Kras in Brda na meji so izjemno bogata ne samo zaradi kulturne dediščine ampak tudi zaradi naravne in okoljske dediščine ter ostalih posebnosti, ki že danes, pa čeprav z razdrobljenim ponudbo, tvorijo odličen turističen produkt.

Z namenom razvoja tega potenciala in zagotovitve njegove prepoznavnosti na evropski ravni kot kulturnega in turističnega nišnega izdelka, predlagajo območni subjekti, da bi v okviru projekta POT MIRU-VIA DI PACE promovirali skupne vzgojno-izobraževalne, raziskovalne in turistično-kulturne programe ter tako ohranili spomin na vse, ki so trpeli, in hkrati širili osnovne vrednote, kot je mir, vizijo skupnega in trajnostnega razvoja čezmejnega območja s poudarkom na odgovornem turizmu.

Projektni partnerji se nameravajo uskladiti za popis vseh obstoječih virov, prizadevati si bodo za lažji dostop do zgodovinskih krajev za nastanek

nove skupne čezmejne poti, prave mreže skupnih spominov na prvo svetovno vojno. Njihov namen je uresničiti skupno kulturno pot na čezmejnem območju, ki je tudi sicer naravno bogato, in bi preko skupnih promocijskih aktivnosti povečati dodano vrednost njegovih mnogoterih zanimivosti.

Vodilni partner pri projektu "Pot miru – Via di Pace. Zgodovinske poti prve svetovne vojne od Alp do Jadrana" je Pokrajina Gorica. Vodja projektnih skupin je dr. Marzia Bonetti. Kakor navedeno, Gorska skupnost Ter, Nedža in Brda spada med projektni partnerje. Vodja projektnih skupin pri partnerju je dr. Teresa Fiscelli.

Ostali partnerji so Pokrajina Trst, Pokrajina Viden, Gorska skupnost za Gumenško, Železno in Kanalsko dolino, Občina Gorica, Občina Tržič, Ciljno začasno združenje "JEZIK-LINGUA" glavni predstavnik: Institut za slovensko kulturno, Ustanova "Fundacija Poti miru v Posočju", Občina Brda, Občina Kanal ob Soči, Občina Komen, Občina Miren - Kostanjevica, Mestna občina Nova Gorica, Občina Šempeter - Vrtojba. Projektna ideja POT MIRU-VIA DI PACE se je porodila v želji po zagotovitvi evropske prepoznavnosti zgodovinske dediščine, povezane s prvo svetovno vojno, kar bi se doseglo z vrednotenjem dediščine in območij naravne vrednosti, kjer so prisotni zgodovinski ostanki, ter z izdelavo stalne čezmejne povezave.

Partnerji, ki so bili že konec leta 2007 določeni za opredelitev projektnih vsebin, so bili izbrani zato, ker so pomembni za doseganje pričakovanih rezultatov, saj: so v projekt vključeni vsi poglavitvi javni subjekti na čezmejnem območju (pokrajin, občine, gorske skupnosti), ki imajo na lastnem pristojnem ozemlju pomembno dediščino iz prve svetovne vojne, oziroma združenja (Fundacija Poti miru / ATS JEZIK-LINGUA), specializirana na področju vrednotenja krajev prve svetovne vojne in so torej strateški subjekti za izvajanje načrtovanih posegov; vsak partner razpolaga z notranjo strukturo, s pomočjo katere lahko ne le pravilno izvaja dejavnosti, ki jih predvideva projekt POT MIRU-VIA DI PACE, temveč zgodovinske in znanstvene strokovnjake dopoljuje s tehničnimi kadri za vodenje administrativnih zadav projekta; pri posegih za zagotovitev lažjega dostopa do zgodovinskih krajev in za nadaljevanje pilotnih projektov vsak partner ponudi svoje strokovno osebje in kvalificirane tehnike; udeleženi partnerji so lastniki dobrin ali imajo sklenjene pogodbe, ki jih želijo ovrednotiti in na katerih nameravajo uresničiti projekt. To dejstvo zagotavlja izvedljivost posegov.

Želja vseh partnerjev po sodelovanju v okviru projekta, je v praksi razvidna in ustavljiva Poti miru, kot enotnega turistično-kulturnega proizvoda, ki bo prepoznaven in privlačen za evropsko javnost. Utrditev mednarodno prepoznavne znamke zagotavlja kontinuiteto in trajnost projektnih dejavnosti.

Trajnost projekta POT MIRU-VIA DI PACE je torej zagotovljena s samim bistvom pobude: izdelava enotne čezmejne poti, ki bi povezala simbolne kraje, zgodovinsko dediščino in muzeje, ki se navezujejo na prvo svetovno vojno ter bi se povezala z že obstoječo mrežo Poti miru in tako osnovala

kulturni proizvod, s promocijo katerega bi partnerji dejansko nadaljevali tudi po zaključku projekta POT MIRU-VIA DI PACE.

Z uresničitvijo projektnih ciljev oziroma z realizacijo skupne poti bo zagotovljeno nadaljnje sodelovanje pri izdelavi skupne strategije za organizacijo skupnega praznovanja stote obletnice prve svetovne vojne. To predstavlja dodano vrednost projekta. V projektu POT MIRU – VIA DI PACE je sodelovanje partnerjev okrepljeno tudi zaradi podpore predsednikov obeh držav (Slovenije / Italije), ki podpirata skupno idejo, poslanstvo in projektno vizijo.

cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione transfrontaliera

Italia-Slovenia

evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italia

Investiamo nel
vostro futuro!

Naložba v vašo
prihodnost!

www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale

Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

Stran je financirana iz skladov, predvidenih z 8. členom zakona št. 38/2001 in z 19. členom Deželnega zakona št. 26/2007 Določila za zaščito slovenske jezikovne manjšine v deželi Furlaniji Julijski krajini »Projekti za rabo slovenskega jezika v javnih upravah Furlanije Julijske krajine«.

Gorska skupnost Ter, Nedža in Brda
Via Arengo della Slavia, 1
33049 Špeter (UD)
Tel. 0432 727552 - 727629
www.cm-torrenatisonecollio.it
info@cm-tnc.regionefvg.it